C/2024/1791

22.3.2024.

P9_TA(2023)0325

Okvir za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama

Amandmani koje je donio Europski parlament 14. rujna 2023. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (COM(2023)0160 – C9-0061/2023 – 2023/0079(COD)) [1]

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

[Amandman 1, ako nije drukčije navedeno] (*)

(C/2024/1791)

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA (**)

na Prijedlog Komisije

2023/0079(COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora [1],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Pristup sirovinama ključan je za gospodarstvo Unije***, digitalnu i zelenu tranziciju, sigurnost i obranu*** i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Postoji niz neenergetskih, nepoljoprivrednih sirovina koje se smatraju kritičnima zbog njihove velike gospodarske važnosti i visoka rizika za sigurnost opskrbe, koji često postoji jer je izvor opskrbe visoko koncentriran u nekoliko trećih zemalja. Potražnja će u predstojećim desetljećima eksponencijalno rasti zbog ključne uloge koju mnoge takve kritične sirovine imaju u ostvarivanju zelene i digitalne tranzicije***, u skladu s***

---

[1] Predmet se vraća nadležnom odboru na međuinstitucijske pregovore u skladu s člankom 59. stavkom 4., četvrtim podstavkom (A9-0260/2023).

(*) Ovo je ispravljena verzija usvojenog teksta, čiji je cilj osigurati podudaranje svih jezičnih varijanti. Definicija koja je zbog tehničkih razloga nedostajala u ranijoj verziji, dodana je, što je dovelo do renumeriranja definicija (ispravak u članku 2.).

(**) Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst označava se podebljanim kurzivom, a brisani tekst oznakom ▌.

[1] SL C , ., str. .

europskim zelenim planom, i zbog njihove obrambene i ***aeronautičke*** primjene ***pa je stoga potrebno provesti mjere za njezino ublažavanje i zaštitu Unije od sve većeg jaza između ponude i potražnje na globalnoj razini. U budućnosti bi visokim rizicima u pogledu opskrbe mogle biti izložene i dodatne sirovine koje se upotrebljavaju u drugim sektorima, kao što su poljoprivreda, zdravstvo ili građevinarstvo.*** S druge strane, rizik od poremećaja opskrbe raste zbog sve većih geopolitičkih napetosti i konkurencije u području resursa. Nadalje, ako se pitanje potražnje ne bude dobro rješavalo, povećana potražnja za kritičnim sirovinama mogla bi imati negativne posljedice za okoliš i društvo. Uzimajući u obzir navedene trendove, potrebno je poduzeti mjere za jamčenje pristupa sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama ***ublažavanjem povećanja potražnje,*** poticanjem zamjene i povećanjem učinkovitosti radi smanjenja kritičnosti ***očekivanog eksponencijalnog rasta potražnje u Uniji kako bi*** se zaštitile gospodarska otpornost i otvorena strateška autonomija Unije.

(1.a) Osim sve veće potražnje za primarnim i sekundarnim sirovinama, raste potražnja i za kvalificiranim radnicima. Manjak kvalificiranih radnika u Uniji već je u kritičnoj fazi, među ostalim i u sektoru sirovina, u kojem će samo u okviru sektora e-mobilnosti i energije iz obnovljivih izvora do 2030. biti potrebno dodatnih 1,2 milijuna kvalificiranih radnika. Unija bi stoga trebala podupirati države članice u organizaciji osposobljavanja i stjecanja vještina te razmotriti konkretne mjere na razini Unije, kao što je uspostava europske akademije za sirovine, kako bi se u sektoru sirovina i naprednih materijala osigurao kvalificirani kadar te kako bi se postojeća radna snaga prekvalificirala i usavršila.

(1.b) Sigurnosno stanje u Europi i diljem svijeta zahtijeva hitno promišljanje o tome kako ojačati otpornost lanca opskrbe, među ostalim u obrambenom sektoru.

(2) S obzirom na složenost i transnacionalni karakter lanaca vrijednosti kritičnih sirovina, vrlo je vjerojatno da će neusklađene nacionalne mjere za omogućavanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja i fragmentacije unutarnjeg tržišta. Stoga je za zaštitu funkcioniranja unutarnjeg tržišta potrebno uspostaviti zajednički okvir Unije kako bi se kolektivno riješio taj glavni problem ***na pošten i pravedan način, uz puno poštovanje primjenjivih pravila Unije o tržišnom natjecanju i državnim potporama***.

(3) Prvo, kako bi se djelotvorno zajamčio pristup sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama u Uniji, u taj bi okvir trebale biti uključene mjere za smanjivanje sve većih rizika za sigurnost opskrbe u Uniji jačanjem kapaciteta Unije u svim fazama lanca vrijednosti strateških sirovina, uključujući vađenje, preradu i recikliranje kako bi se došlo do referentnih vrijednosti utvrđenih za svaku stratešku sirovinu. ***Kad je riječ o recikliranju, cilj bi trebao biti poboljšanje kapaciteta za recikliranje svih strateških sirovina uzimajući u obzir tehničku i ekonomsku izvedivost.*** Drugo, budući da će se Unija i dalje oslanjati na uvoz, u okvir bi trebale biti uključene i mjere za povećanje diversifikacije opskrbe ***Unije*** strateškim sirovinama***, posebno s ciljem smanjenja izravne i neizravne ovisnosti o nepouzdanim partnerima,*** uz istodobno ***poticanje upotrebe alternativa i zamjena za te kritične sirovine s ciljem postizanja manjeg ekološkog otiska i smanjenja ili ublažavanja potražnje za njima.*** Treće, potrebno je poduzeti mjere za jačanje sposobnosti Unije da ***prepoznaje,*** prati i ublažava postojeće i buduće rizike za sigurnost opskrbe ***te da u tom pogledu žurno poduzima odgovarajuće korake***. Četvrto, okvir bi trebao sadržavati mjere za povećanje ***optimizirane*** kružnosti i održivosti kritičnih sirovina koje se upotrebljavaju u Uniji ***i za poticanje istraživanja i razvoja alternativnih inovativnih materijala i metoda proizvodnje kako bi se zamijenile sirovine koje se upotrebljavaju u Uniji. Naposljetku, potrebno je poduzeti mjere za ograničavanje sve veće potražnje za kritičnim sirovinama povećanjem učinkovitosti i prihvaćanja zamjene materijala u cijelom lancu vrijednosti.***

(4) Kako bi se zajamčilo da se mjere utvrđene u Uredbi prvenstveno odnose na najrelevantnije sirovine, trebalo bi sastaviti popis strateških i kritičnih sirovina. Ti bi popisi trebali također služiti za usmjeravanje i koordiniranje aktivnosti država članica u ostvarivanju ciljeva ove Uredbe. Popis strateških sirovina trebao bi sadržavati sirovine od velike strateške važnosti, uzimajući u obzir kako se koriste u strateškim tehnologijama na kojima se temelje zelena i digitalna tranzicija ili u obrambenim i ***aeronautičkim*** primjenama, za koje postoji potencijalno znatan raskorak između globalne opskrbe i predviđene potražnje i čiju je proizvodnju relativno teško povećati, npr. zbog toga što je

potrebno puno vremena da se dovrše novi projekti kojima će se povećavati kapacitet opskrbe. Kako bi se uzele u obzir moguće tehnološke i gospodarske promjene***, kao i ad hoc rizici kao što su oni koji proizlaze iz geopolitičkih sukoba ili prirodnih katastrofa***, popis strateških materijala trebalo bi periodično revidirati i, ako je potrebno, ažurirati. Kako bi aktivnosti za povećanje kapaciteta Unije duž lanca vrijednosti, jačanje kapaciteta Unije za praćenje i ublažavanje rizika za sigurnost opskrbe i povećanje diversifikacije opskrbe bile usmjerene na sirovine za koje su najpotrebnije, trebale bi se primjenjivati samo na popis strateških sirovina.

(5) Popis kritičnih sirovina trebao bi sadržavati sve strateške sirovine i sve druge sirovine koje su od velike važnosti za ukupno gospodarstvo Unije za koje postoji visoki rizik od poremećaja opskrbe. Kako bi se uzele u obzir moguće tehnološke i gospodarske promjene, Komisija bi kao i dosad trebala periodično provoditi procjenu niza sirovina na temelju podataka za proizvodnju, trgovinu, primjene, recikliranje i zamjenu kako bi se popisi kritičnih i strateških sirovina ažurirali u skladu s promjenama rizika za sigurnost opskrbe tim sirovinama i gospodarske važnosti tih sirovina. Popis kritičnih sirovina trebao bi uključivati sirovine koje su dosegle ili prekoračile i prag gospodarske važnosti i prag rizika za sigurnost opskrbe, pri čemu se te sirovine ne bi rangirale prema kritičnosti. Ta bi se procjena trebala temeljiti na prosjeku najnovijih dostupnih podataka za petogodišnje razdoblje. Mjere utvrđene u ovoj Uredbi koje se odnose na jedinstvenu kontaktnu točku za izdavanje dozvola, planiranje, istraživanje, praćenje, kružnost i održivost trebale bi se primjenjivati na sve kritične sirovine. ***Predviđa se da će globalna potražnja za kritičnim sirovinama uskoro premašiti ponudu, zbog čega je stvaranje jednakih uvjeta za inovativne i održive alternative ključno za Uniju. Za to su potrebna ne samo ulaganja u istraživanje nego i stvaranje tržišnih uvjeta kojima se zamjenama iz obnovljivih izvora omogućuje natjecanje s tradicionalnim fosilnim sirovinama. Stoga bi Unija trebala poduzeti mjere predostrožnosti kako bi ublažila očekivano povećanje potrošnje kritičnih sirovina u usporedbi s projekcijama, ne dovodeći u pitanje svoju industrijsku bazu.*** **Popis kritičnih sirovina i povezani prioriteti trebali bi se uzimati u obzir u cjelokupnom relevantnim pravu Unije i nacionalnom pravu ako ono izravno ili neizravno utječe na te materijale.**

(6) Kako bi se ojačali kapaciteti Unije duž lanca vrijednosti strateških sirovina, trebalo bi utvrditi referentne vrijednosti za usmjeravanje aktivnosti i praćenje napretka. Cilj bi trebao biti povećati kapacitete za svaku stratešku sirovinu u svakoj fazi lanca vrijednosti i istodobno nastojati da ukupni kapacitet za vađenje, preradu i recikliranje strateških sirovina dosegne referentne vrijednosti. Prvo, Unija bi u većoj mjeri trebala iskorištavati svoje geološke resurse i strateške sirovine te proširiti kapacitete koji će joj omogućiti vađenje sirovina potrebnih da proizvede barem 10 % vlastite potrošnje strateških sirovina. Budući da kapacitet vađenja u velikoj mjeri ovisi o dostupnosti geoloških resursa Unije, postizanje te referentne vrijednosti ovisi o toj dostupnosti. Drugo, kako bi izgradila cjelovit lanac vrijednosti i spriječila stvaranje uskih grla u međufazama, Unija bi trebala povećati svoj kapacitet prerade duž lanca vrijednosti i biti u mogućnosti proizvesti barem 40 % vlastite godišnje potrošnje strateških sirovina. ***Nadalje, u okviru strateških partnerstava u vodećim strateškim projektima Unije od uzajamne koristi u trećim zemljama mogao bi se razviti dio novih kapaciteta Unije za preradu, posebno u zemljama u razvoju i na tržištima u usponu.*** Treće, očekuje se da će se u narednim desetljećima sve veći udio potrošnje strateških sirovina u Uniji moći pokriti sekundarnim sirovinama, čime bi se poboljšalo sigurnost i održivost opskrbe Unije sirovinama. Kapacitet recikliranja u Uniji stoga bi trebao biti dovoljan za proizvodnju barem ***+10 % količine kapaciteta recikliranja na temelju polazne vrijednosti za razdoblje 2020.–2022. za svaku stratešku sirovinu kako bi se prikupilo, razvrstalo i obradilo najmanje 45 % svake strateške sirovine koja se nalazi u otpadu u Uniji, uzimajući u obzir tehničku i ekonomsku izvedivost.*** Te su referentne vrijednosti ciljevi za 2030., u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima Unije utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) i digitalnim ciljevima u okviru digitalnog desetljeća ([3]), čijem ostvarivanju pomažu. Nadalje, kvalitetna radna mjesta, uključujući razvoj vještina i prelaske s jednog radnog mjesta na drugo, ublažit će rizike na tržištu rada u tom sektoru i pridonijeti postizanju

([2]) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

([3]) Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030 (SL L 323, 19.12.2022., str. 4.).

konkurentnosti EU-a. ***Takva procjena zahtijeva fleksibilnost kako bi se uzele u obzir jedinstvene specifikacije predmetne sirovine, uključujući svojstva materijala i izazove duž vrijednosnog lanca. Također bi trebala biti usmjerena na podupiranje postojećih kapaciteta.***

(7) Unija gotovo u potpunosti ovisi o samo jednoj zemlji za opskrbu nekim sirovinama. Takve ovisnosti ***uzrokuju*** visok rizik od poremećaja opskrbe ***i, u slučaju Narodne Republike Kine, povećavaju ranjivost i sigurnosne rizike Unije.*** Kako bi se takav potencijalni rizik ograničio i kako bi se povećala gospodarska otpornost Unije, trebalo bi raditi na tome da do 2030. Unija prestane ovisiti o bilo kojoj pojedinačnoj trećoj zemlji za više od 65 % opskrbe bilo kojom strateškom sirovinom, neprerađenom ili u bilo kojoj fazi prerade, a pri tome treba posebno voditi računa o zemljama s kojima je Unija uspostavila strateško partnerstvo u području sirovina, što smanjuje rizike za sigurnost opskrbe.

(8) Potrebno je donijeti odgovarajuće mjere potpore strateškim projektima za vađenje, preradu ili recikliranje strateških sirovina u Uniji koje bi u kombinaciji s mjerama država članica trebale pridonijeti približavanju kapaciteta referentnim vrijednostima. I druge ***su*** mjere, posebno one povezane s istraživanjem ili kružnosti, ***jednako važne*** za jačanje različitih faza lanca vrijednosti pa stoga doprinose postizanju referentnih vrijednosti. Komisija bi uz pomoć Europskog odbora za kritične sirovine („Odbor”) trebala pratiti i izvješćivati o približavanju referentnim vrijednostima kako bi se osiguralo da se te vrijednosti postignu u roku. Ako prijavljeni napredak u postizanju referentnih vrijednosti bude općenito nedostatan, Komisija bi trebala procijeniti izvedivost i proporcionalnost dodatnih mjera. Ako ne bude napretka samo za jednu ili nekoliko strateških sirovina, to ne bi trebalo potaknuti dodatne aktivnosti Unije.

(9) Komisija bi za potrebe stvaranja kapaciteta u Uniji trebala uz potporu Odbora identificirati strateške projekte u Uniji koji trebaju postati aktivni u vađenju, preradi ili recikliranju strateških sirovina ***ili u razvoju i povećavanju zamjena. Strateški projekti trebali bi biti vodeći projekti u smislu tehnoloških inovacija i održivosti.*** Djelotvorna potpora strateškim projektima može poboljšati pristup sirovinama za sektore niže u lancu vrijednosti i stvoriti gospodarske prilike duž cijelog lanca vrijednosti, među ostalim ***za mala i srednja poduzeća (MSP) i lokalne zajednice***, te pridonijeti otvaranju radnih mjesta. Kako bi se omogućio razvoj strateških projekata u cijeloj Uniji, takvi bi projekti trebali imati koristi od pojednostavnjenih i predvidljivih procesa izdavanja dozvola i potpore u pristupanju financiranju***, što bi, ako se pokaže uspješnim, moglo biti ogledni primjer za postupke izdavanja dozvola i pristup financiranju za kritične ili druge sirovine.*** Kako bi se bolje usmjerila potpora za projekte i osigurala njihova dodana vrijednost, projekte bi prije primanja potpore trebalo ocijeniti prema nizu kriterija. Strateški projekti u Uniji trebali bi jačati sigurnost opskrbe strateškim sirovinama u Uniji, biti dovoljno tehnički izvedivi i biti izvedeni na okolišno i društveno održiv način. Trebali bi stvarati i prekogranične koristi izvan granica države članice u kojoj se izvode. Ako Komisija procijeni da su ti kriteriji ispunjeni, trebala bi objaviti odluku o priznavanju strateškog projekta. Budući da je brzo priznavanje ključno za djelotvornu potporu sigurnosti opskrbe Unije, postupak procjene trebao bi biti jednostavan i ne bi smio predstavljati pretjerano opterećenje. ***Ublažavanje povećanja potražnje za kritičnim sirovinama jedna je od poluga za jačanje strateške autonomije Unije i smanjenje njezina globalnog okolišnog otiska. Stoga bi Komisija trebala osmisliti pokazatelj za praćenje razvoja razine kritičnosti i učinkovitosti materijala međuproizvoda i konačnih proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine.***

(10) Komisija bi za potrebe diversifikacije opskrbe strateškim sirovinama u Uniji trebala uz potporu Odbora***, i u koordinaciji s partnerima istomišljenicima,*** identificirati strateške projekte u trećim zemljama ***te prekomorskim zemljama i područjima iz Priloga II. UFEU-a*** koji trebaju postati aktivni u vađenju, preradi ili recikliranju strateških sirovina. ***Takvi bi projekti trebali poštovati međunarodne standarde i konvencije koji se odnose na zaštitu okoliša i ljudska prava te poticati primjenu uključivih poslovnih modela prema kojima lokalne zajednice sudjeluju u donošenju odluka.*** Kako bi se takvi strateški projekti djelotvorno provodili, trebali bi imati bolji pristup financiranju ***i mehanizmima smanjenja rizika za ulaganja***. Kako bi se zajamčila njihova dodana vrijednost ***i uzajamna korist za Uniju i predmetne treće zemlje, uključujući za treće zemlje u kojima se nalaze***, projekte bi trebalo ocijeniti prema nizu kriterija. Kao i projekti u Uniji, strateški projekti u trećim zemljama trebali bi ***doprinositi jačanju*** sigurnosti

opskrbe strateškim sirovinama u Uniji, biti dovoljno tehnički izvedivi i biti izvedeni na održiv način ***koristeći se okvirom certificiranja održivosti za sirovine koji priznaje Komisija.*** Projekti bi trebali biti uzajamno korisni za Uniju i za uključenu treću zemlju. ***Ako to bude potrebno, Unija će podupirati treće zemlje u jačanju njihova pravnog okvira, kapaciteta i transparentnosti dobrog upravljanja u sektoru sirovina kako bi partnerstvo za sirovine bilo od uzajamne koristi za sve, među ostalim i za lokalno stanovništvo. Projekt bi trebao*** stvarati dodanu vrijednost u toj zemlji, ***a u slučaju zemalja u razvoju i zemalja u usponu, omogućiti im da napreduju u lancu vrijednosti,*** uzimajući u obzir i njihovu dosljednost s ***načelima sadržanima u Ugovorima,*** zajedničkom trgovinskom politikom ***i strateškim prioritetima*** Unije***, kao i načelom usklađenosti politika radi razvoja, kako je utvrđeno u članku 208. UFEU-a.*** Takva vrijednost može se izvesti ako projekt doprinosi u više od jednoj fazi lanca vrijednosti ***sirovina*** ili stvara šire gospodarske i društvene koristi, uključujući otvaranje radnih mjesta u skladu s međunarodnim normama ***Međunarodne organizacije rada (ILO).*** Ako Komisija procijeni da su ti kriteriji ispunjeni, trebala bi objaviti odluku o priznavanju strateškog projekta.

(11) Kako bi se zajamčila održivost povećane proizvodnje sirovina, novi sirovinski projekti trebali bi se provoditi na održiv način. Zato bi se strateški projekti koji primaju potporu na temelju ove Uredbe trebali procjenjivati uzimajući u obzir međunarodne instrumente koji obuhvaćaju sve aspekte održivosti istaknute u Načelima EU-a za održive sirovine ([4]), uključujući zaštitu okoliša, ***među ostalim morskog i obalnog okoliša,*** društveno odgovorne prakse kao što su poštovanje ljudskih prava, uključujući prava žena i ***djece, te*** transparentne poslovne prakse. Projekti bi trebali također zajamčiti postojanje suradnje u dobroj vjeri i opsežna i smislena savjetovanja s lokalnim zajednicama, među ostalim s autohtonim narodima. Kako bi se nositeljima projekata pružio jasan i učinkovit način da ispune taj kriterij, dovoljnim bi se uvijek trebalo smatrati sukladnost s relevantnim zakonodavstvom Unije, međunarodnim normama, smjernicama i načelima ili sudjelovanje u programu ***ekološkog*** certificiranja priznatom u okviru ove Uredbe. ***Nadalje, Komisija bi u bliskom dijalogu s državama članicama, trećim zemljama, industrijom, tijelima za normizaciju i drugim relevantnim dionicima trebala dodatno sudjelovati u raspravama o razvoju europskih standarda za vađenje, preradu i recikliranje kritičnih sirovina. Održivi rudarski projekti u okviru kojih se poštuje okoliš, ugrađuju inovativni procesi te provodi mineralna i metalurška obrada u blizini lokacija vađenja mogli bi se smatrati važnim projektima od zajedničkog europskog interesa. Takvi projekti moraju znatno doprinijeti gospodarskom rastu, otvaranju radnih mjesta, zelenoj i digitalnoj tranziciji te povećati konkurentnost industrije i gospodarstva Unije. Nadalje, kako bi se uskladili s vrijednostima i ciljevima Unije, u sklopu takvih projekata trebala bi se pokazati nepokolebljiva predanost transparentnosti, obrazovanju i angažmanu zajednice te se mora izbjegavati upotreba fosilnih goriva integracijom obnovljivih izvora energije, smanjiti količine otpada i primjenjivati održive prakse uporabe vode. Strateške sirovine u većini se slučajeva vade kao nusproizvodi osnovnog minerala. Kako bi Unija ispunila ciljeve ove Uredbe, činjenica da su strateške sirovine po naravi nusproizvod ne utječe na stratešku prirodu takvih projekata vađenja. Projekti usmjereni na vađenje stoga se mogu smatrati strateškima neovisno o tome vadi li se strateški mineral kao glavni proizvod ili kao nusproizvod.***

(12) Svaki nositelj projekta u području strateških sirovina trebao bi moći Komisiji podnijeti zahtjev za priznavanje projekta kao strateškog projekta. Zahtjev bi trebao uključivati ***relevantne*** dokumente i dokaze povezane s kriterijima. Kako bi se bolje ocijenile društvena, ekološka i gospodarska održivost, izvedivost projekta i razina pouzdanosti procjena, nositelj projekta trebao bi dostaviti i klasifikaciju projekta prema okvirnoj klasifikaciji Ujedinjenih naroda za resurse te bi trebao potkrijepiti tu klasifikaciju relevantnim dokazima kako bi omogućio objektivno vrednovanje. Uz zahtjev bi trebalo priložiti i projektne rokove kako bi se moglo procijeniti kad bi projekt mogao početi pridonositi postizanju referentnih vrijednosti za domaće kapacitete ili diversifikaciju. Nositelj bi trebao imati i plan s mjerama za poticanje potpore javnosti jer je ona ključna za djelotvornu provedbu rudarskih projekata. ***To vrijedi i za projekte u trećim zemljama.*** Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti socijalnim partnerima, civilnom

([4]) Europska komisija, Glavna uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike, Načela EU-a za održive sirovine, Ured za publikacije Europske unije, 2021., https://data.europa.eu/doi/10.2873/3608

društvu i drugim sudionicima nadzora. Nositelj bi trebao dostaviti i poslovni plan s informacijama o financijskoj održivosti projekta i pregledom financiranja***, uključujući vlasničku strukturu, kako bi se osiguralo da financiranje projekata nije u suprotnosti s ciljem povećanja suradnje s partnerima istomišljenicima, posebno u pogledu projekata u trećim zemljama ili projekata koje financiraju partneri iz trećih zemalja. Nadalje, trebalo bi dostaviti informacije o*** ugovorima o otkupu koji su već osigurani te procjenama o potencijalu za otvaranje radnih mjesta i o potrebama projekta za kvalificiranom radnom snagom, uključujući usavršavanje i prekvalifikaciju***, te o predviđenim inicijativama za poboljšanje sudjelovanja žena i općih radnih uvjeta***.

(13) Kako bi se omogućila djelotvorna i učinkovita obrada zahtjeva, Komisija bi trebala moći dati prednost obradi zahtjeva za projekte povezane s konkretnim nedovoljno zastupljenim fazama lanca vrijednosti ili strateškim sirovinama radi ravnomjerna napretka Unije u postizanju referentnih vrijednosti kapaciteta Unije iz ove Uredbe. ***Komisija bi trebala dati prednost strateškim projektima kojima se doprinosi kružnosti sirovina ili koje podnose MSP-ovi pod uvjetom da se održi ravnoteža između različitih faza lanca vrijednosti. Komisija bi također trebala proaktivno tražiti partnerske zemlje radi promicanja strateške suradnje.***

(14) Budući da je za djelotvornu provedbu strateškog projekta potrebna suradnja države članice na čijem se državnom području on provodi, ta država članica trebala bi imati pravo na prigovor, a time i spriječiti dodjeljivanje statusa strateškog projekta bez njezina pristanka. Ako neka država članica to učini, trebala bi obrazložiti svoje odbijanje na temelju primjenjivih kriterija. U skladu s tim Unija ne bi trebala dodijeliti status strateškog projekta ni projektima koji će se provoditi u trećoj zemlji bez pristanka njezine vlade pa bi se stoga trebala suzdržati od dodjele ako vlada treće zemlje podnese prigovor.

(15) Kako bi se spriječila zlouporaba statusa strateškog projekta, Komisija bi trebala moći poništiti svoju prvotnu odluku kojom je priznala projekt kao strateški ako on više ne ispunjava uvjete ili ako se priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije. Komisija bi se prije toga trebala savjetovati s Odborom i saslušati nositelja projekta. ***Nositelji projekata i dalje bi trebali snositi svu odgovornost za namjerno zavaravanje te mogu postati predmet odgovarajućih sudskih postupaka.***

(16) S obzirom na njihovu važnost za jamčenje sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama, strateške projekte trebalo bi smatrati javnim interesom ***ili pitanjem javne sigurnosti.*** Sigurna opskrba strateškim sirovinama od ključne je važnosti za uspjeh zelene i digitalne tranzicije i za otpornost obrambenog i ***aeronautičkog*** sektora. Kako bi pridonijele sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji, države članice mogu propisati potporu u nacionalnim procesima izdavanja dozvola radi bržeg ostvarenja strateških projekata u skladu s pravom Unije.

(17) Na temelju nacionalni procesa izdavanja dozvola mora biti zajamčeno se da su sirovinski projekti sigurni i da ispunjavaju okolišne, socijalne i sigurnosne zahtjeve. Zakonodavstvom Unije o okolišu utvrđuju se zajednički uvjeti za provedbu i sadržaj nacionalnih procesa izdavanja dozvola, čime se jamči visoka razina zaštite okoliša i omogućuje održivo iskorištavanje potencijala Unije duž lanca vrijednosti sirovina. Dodjeljivanje statusa strateškog projekta stoga ne bi trebalo dovoditi u pitanje primjenjive uvjete za izdavanje dozvola za relevantne projekte, uključujući uvjete

utvrđene u Direktivi 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([5]), Direktivi Vijeća 92/43/EEZ ([6]), Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([7]), Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([8]), Direktivi 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([9]), Direktivi 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) i Direktivi 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([11]).

(18) S druge strane, nepredvidljivost, složenost, a ponekad i predugo trajanje nacionalnih procesa izdavanja dozvola ugrožavaju sigurnost ulaganja koja je potrebna za djelotvoran razvoj strateških sirovinskih projekata. Stoga bi države članice u slučaju strateških projekata trebale primjenjivati pojednostavnjene i predvidljive postupke izdavanja dozvola kako bi omogućile i ubrzale njihovu djelotvornu provedbu. U tu bi svrhu strateškim projektima trebalo na nacionalnoj razini dodijeliti prioritetni status radi brze administrativne obrade i hitnog postupanja u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose. Ova Uredba ne bi trebala spriječiti nadležna tijela da pojednostavne izdavanje dozvola za one projekte u lancu vrijednosti kritičnih sirovina koji nisu strateški projekti.

(19) S obzirom na njihovu ulogu u jamčenju sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije i zelenoj i digitalnoj tranziciji nadležno tijelo koje izdaje dozvole trebalo bi strateške projekte smatrati javnim interesom ***i pitanjem javne sigurnosti.*** Strateški projekti koji imaju negativan utjecaj na okoliš, u mjeri u kojoj je taj utjecaj obuhvaćen u području primjene Direktive 2000/60/EZ, Direktive Vijeća 92/43/EEZ i Direktive 2009/147/EZ ([12]), mogu biti odobreni ako nadležno tijelo koje izdaje dozvole zaključi na temelju ocjene pojedinačnog slučaja da je javni interes koji taj projekt ostvaruje veći od tih utjecaja, pod uvjetom da su svi relevantni uvjeti utvrđeni u tim direktivama opravdanim ispunjeni. U ocjenjivanju pojedinačnog slučaja trebalo bi ***propisno*** uzeti u obzir geološke posebnosti mjesta vađenja koje predstavljaju ograničenja u donošenju odluke o lokaciji ***zbog nepostojanja alternativnih rješenja za mjesta vađenja***.

(20) Kako bi se smanjilo složenost i povećalo učinkovitost i transparentnost procesa izdavanja dozvola, nositelji projekata u području kritičnih sirovina trebali bi moći komunicirati sa samo jednim nacionalnim tijelom koje je nadležno za olakšavanje, usklađivanje ***i pojednostavnjenje*** cijelog procesa izdavanja dozvola i koje, u slučaju strateških projekata, donosi sveobuhvatnu odluku u primjerenom roku. Države članice trebale bi u tu svrhu imenovati jedno nadležno nacionalno tijelo. ***Trebalo bi odrediti službenika nadležnog za predmet koji bi bio jednostavna kontaktna točka. S obzirom na različite nacionalne strukture jedinstvene kontaktne točke, taj bi imenovani službenik nadležan za predmet mogao biti i dio drugog tijela.*** Kad je to potrebno zbog unutarnje organizacije države članice, trebalo bi biti moguće zadaće nadležnog nacionalnog tijela delegirati drugom tijelu u skladu s istim uvjetima. ***Ne utječući na brzinu postupka, imenovano nadležno tijelo trebalo bi moći zatražiti mišljenje i uključivanje drugih nadležnih ministarstava.*** Kako bi zajamčile djelotvorno izvršavanje odgovornosti, države članice trebale bi svojem nadležnom nacionalnom tijelu ili nekom drugom tijelu koje radi u njegovo ime osigurati dostatnu radnu snagu i sredstva.

(21) Kako bi status izdavanja dozvola za strateške projekte bio jasan i kako bi se ograničile moguće zlouporabe sudskih postupaka, a da se pritom ne dovede u pitanje djelotvornost sudskog preispitivanja, države članice trebale bi se pobrinuti da se svi sporovi koji se odnose na proces izdavanja dozvola za strateške projekte rješavaju pravovremeno.

([5]) Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1).

([6]) Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

([7]) Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

([8]) Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (intergirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

([9]) Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

([10]) Direktiva 2009/147/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

([11]) Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od industrija vađenja minerala i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ – Izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 102, 11.4.2006., str. 15.).

([12]) Direktiva 2009/147/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

Nadležna nacionalna tijela trebala bi se u tu svrhu pobrinuti da podnositelji zahtjeva i nositelji projekata imaju na raspolaganju jednostavan postupak rješavanja sporova i da se sa strateškim projektima hitno postupa u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose. ***Osim toga, ovom bi se Uredbom trebala olakšati razmjena najboljih praksi za rješavanje sporova, kao što su ad hoc radne skupine pod vodstvom neutralnih arbitara za rješavanje otvorenih pitanja.***

(22) Kako bi se građanima i poduzećima omogućilo da izravno iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]), kojom je uspostavljen jedinstveni digitalni pristupnik, utvrđuju se opća pravila za pružanje informacija i za postupke i usluge podrške relevantne za funkcioniranje unutarnjeg tržišta putem interneta. Zahtjevi za informacije i postupci obuhvaćeni ovom Uredbom trebali bi biti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1724. Konkretno, nositeljima strateških projekata trebalo bi omogućiti da postoji mogućnost pristupanja i obavljanja u potpunosti putem interneta za svaki postupak povezan s izdavanjem dozvola, u skladu s člankom 6. stavkom 1. i Prilogom II. Uredbi (EU) 2018/1724.

(23) Kako bi nositeljima projekata i drugim ulagateljima pružile sigurnost i jasnoću koja je potrebna za razvoj strateških projekata, države članice trebale bi zajamčiti da proces izdavanja dozvola za takve projekte ne traje dulje od određenog roka. Proces izdavanja dozvola za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje ne bi trebao trajati dulje od godinu dana. S druge strane, proces izdavanja dozvola za strateške projekte koji uključuju vađenje smio bi zbog složenosti i razmjera mogućih posljedica trajati najviše dvije godine. Kako bi se ti rokovi ispoštovali, države članice trebale bi nadležnim tijelima omogućiti dostatna sredstva i kadrovske resurse. Na zahtjev država članica Komisija im Instrumentom za tehničku potporu pomaže u osmišljavanju, razvoju i provedbi reformi, uključujući jačanje administrativnih kapaciteta za nacionalni proces izdavanja dozvola.

(24) Procjene utjecaja na okoliš i ekološka odobrenja propisana u pravu Unije, među ostalim za vodu, staništa i ptice, sastavni su dio procesa izdavanja dozvola za sirovinske projekte i ključna zaštitna mjera za sprečavanje ili smanjivanje negativnih utjecaja na okoliš. Kako bi procesi izdavanja dozvola za strateške projekte bili predvidljivi i pravovremeni ***te da se ne nadilaze prethodno određena vremenska ograničenja za određenu etapu postupka izdavanja dozvole***, trebalo bi ***pojednostavniti*** potrebne procjene i odobrenja pri čemu se razina zaštite okoliša ne smije smanjiti. Zbog toga bi se mogle objediniti potrebne procjene kako bi se izbjeglo nepotrebno preklapanje, a nositelji projekata i nadležna tijela trebali bi izričito pristati na opseg objedinjene procjene prije njezine provedbe kako bi se spriječile nepotrebne naknadne radnje ***i ne dovodeći u pitanje kvalitetu tih procjena***.

(25) Sukobi oko uporabe zemljišta mogu ometati provedbu projekata u području kritičnih sirovina ***posebno u zemljama u razvoju, gdje je prisilna deložacija zajednička značajka rudarskih operacija***. Dobro izrađeni planovi ***na temelju bliske i opravdane suradnje relevantnih nadležnih tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini***, uključujući prostorne planove i zoniranje, u kojima je uzeta u obzir mogućnost projekata u području kritičnih sirovina i za koje je provedena procjena mogućih utjecaja na okoliš, mogu pridonijeti pronalaženja ravnoteže između javnih dobara i interesa smanjenjem rizika od neslaganja i ubrzanjem održivih realizacija sirovinskih projekata u Uniji ***i u trećim zemljama***. Nadležna nacionalna, regionalna i lokalna tijela stoga bi priliko sastavljanja relevantnih planova trebala razmotriti uključivanje odredaba za sirovinske projekte.

(26) Projekti u području kritičnih sirovina u Uniji često nemaju lak pristup financiranju. Česta su svojstva tržišta kritičnih sirovina visoka nestabilnost cijena, dugi rokovi, visoka koncentracija i netransparentnost. Uz to, za financiranje u tom sektoru potrebna je visoka razina stručnog znanja ***te financijskih instrumenata za smanjenje rizika ulaganja, kao što su fondovi za sirovine, porezne olakšice, financijska jamstva, bespovratna sredstva ili druge financijske mjere za smanjenje rizika, što*** često nedostaje u financijskim institucijama. Kako bi prevladale te poteškoće i pridonijele ostvarivanju stabilne i pouzdane opskrbe strateškim sirovinama, države članice i Komisija trebale bi ***uklanjati prepreke u pogledu politika i*** pomoći se pristupanjem financiranju i administrativnoj podršci. ***Države***

([13]) Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

članice trebale bi uzeti u obzir obveze u području okoliša, socijalnih pitanja i rada koje preuzimaju odgovarajući nositelji projekata pri odlučivanju o financijskoj potpori. Kako bi bio konkurentan, inovativan i otporan te kako bi mogao potaknuti povećanje proizvodnje, prerade i recikliranja te kapacitete zamjene, akt o kritičnim sirovinama mora imati pristup i javnom i privatnom financiranju. Zbog hitnosti djelovanja i kako bi se postigle referentne vrijednosti utvrđene ovom Uredbom, jednako je važno osigurati da druge horizontalne politike, kao što su inicijative za održivo financiranje, ostanu dosljedne naporima Unije da olakša dovoljan pristup financijama i ulaganjima za industriju kritičnih sirovina Unije.

(27) Robustan lanac vrijednosti u Europi može se izgraditi samo s odgovarajućim financijskim sredstvima. Komisija će surađivati s partnerima u provedbi programa InvestEU kako bi se pronašao način za povećanje potpore ulaganjima, u skladu sa zajedničkim ciljevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/523 ([14]) i ovoj Uredbi. Savjetodavni centar InvestEU može pridonijeti u stvaranju portfelja održivih projekata.

(27.a) Ovom Uredbom trebale bi se poboljšati sinergije s djelovanjima koja Unija i države članice trenutačno podupiru programima i djelovanjima u području istraživanja i inovacija u vezi s kritičnim sirovinama i razvojem dijela lanca opskrbe, posebno s Okvirnim programom Obzor Europa uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) (Obzor Europa) i Odlukom Vijeća (EU) 2021/764 ([16]).

(28) Kako bi se pronašlo rješenje za ograničenja javnih i privatnih ulaganja koja su trenutačno često fragmentirana, olakšala integracija i olakšao povrat ulaganja, Komisija, države članice i razvojne banke trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergiju među postojećim programima financiranja na razini Unije i na nacionalnoj razini te se pobrinuti za bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. U tu svrhu trebala bi se osnovati posebna podskupina Odbora koja bi okupila stručnjake iz država članica, Komisije i relevantnih javnih financijskih institucija. Ta bi podskupina trebala raspravljati o potrebama za financiranjem pojedinačnih strateških projekata i postojećim mogućnostima financiranja tih projekata kako bi nositeljima projekata preporučila najbolji način za pristup postojećim mogućnostima financiranja. U raspravi i davanju preporuka o financiranju strateških projekata u trećim zemljama, ***uključujući tržišta u usponu i zemlje u razvoju***, ***Komisija i*** Odbor, ***u suradnji s potencijalnim partnerskim zemljama***, trebali bi ***dati prednost strateškim projektima*** u okviru strategije Global Gateway, ***te se koordinirati s nacionalnim i međunarodnim institucijama za financiranje razvoja*** ([17]).

(28.a) Na razini Unije i na nacionalnoj razini potrebni su stalni napori za poticanje i podupiranje istraživanja i inovacija pogledu kritičnih sirovina jer će temeljna istraživanja biti ključna za otkrivanje novih i zamjenskih materijala.

(28.b) Na razini Unije i na nacionalnoj razini potrebni su posebni financijski i potporni instrumenti te ciljani fondovi za istraživanje i inovacije kako bi se poboljšala učinkovitost, zamjena, postupci recikliranja i zatvoreni ciklusi materijala putem programa istraživanja i inovacija te drugih instrumenata za poticanje inovacija, posebno u području obrade otpada, naprednih materijala i zamjene, te za razvoj novih i inovativnih tehnologija u području održivog rudarenja kritičnih sirovina u Uniji.

([14]) Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

([15]) Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

([16]) Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

([17]) Zajednička komunikacija Europskog parlamenta, Vijeća, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, Odbora regija i Europske investicijske banke – Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).

(29) Privatna ulaganja društava, financijskih ulagatelja i kupaca od ključne su važnosti. Kad privatna ulaganja sama po sebi nisu dovoljna, za efektivno pokretanje projekata duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina može biti potrebna javna potpora, npr. u obliku jamstva, zajmova ili vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja. Ta javna potpora može predstavljati državnu potporu. Takva potpora mora imati poticajan učinak i biti nužna, primjerena i razmjerna. Postojeće smjernice za državne potpore, koje su nedavno detaljno revidirane u skladu s ciljevima usporedne tranzicije, pružaju brojne mogućnosti za potporu ulaganjima duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina ***i drugim ciljevima u sklopu europskog zelenog plana*** pod određenim uvjetima. ***Komisija bi trebala dodatno razmotriti mogućnost uspostave namjenskog fonda na razini Unije, primjerice u obliku europskog fonda za strateške sirovine, uključujući razmatranje obnovljivih instrumenata, ili izdvajanja financijske potpore u sklopu redefiniranja prioriteta financiranja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira. U tom bi kontekstu za projekte u području kritičnih sirovina trebalo iskoristiti već postojeće znanje, investicijske platforme i kanale.***

(30) Javna potpora upotrebljava se kako bi se na razmjeran način otklonili određeni utvrđeni tržišni nedostaci ili popravile investicijske okolnosti koje nisu optimalne, pri čemu njezine mjere ne bi trebale udvostručavati privatno financiranje, istiskivati privatno financiranje***, sprečavati suradnju dvaju poduzeća iz različitih država članica*** niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Mjere bi trebale ***biti ciljane i učinkovite i*** imati jasnu dodanu vrijednost za Uniju.

(31) Nestabilne cijene nekoliko strateških sirovina, pogoršane zbog ograničenih sredstava zaštite od rizika na dugoročnim tržištima, stvaraju prepreku za nositelje projekata koji nastoje osigurati financiranje za strateške sirovinske projekte i za potrošače niže u lancu vrijednosti koji nastoje osigurati stabilne i predvidljive cijene ključnih ulaznih materijala. Kako bi se smanjila neizvjesnost budućih cijena strateških sirovina, potrebno je propisati uspostavljanje sustava koji bi zainteresiranim otkupljivačima i nositeljima strateških projekata omogućio da navode svoje ponude za kupnju odnosno prodaju i povezivao otkupljivače i nositelje čije ponude potencijalno međusobno odgovaraju. ***Takav je sustav neophodan kako bi se poticalo sudjelovanje MSP-ova u lancima vrijednosti strateških sirovina. Trebalo bi pružiti potporu kako bi se poslovnim konzorcijima omogućio pristup tržištima koja još nisu obuhvaćena strateškim partnerstvom ili sporazumom o slobodnoj trgovini.***

(31.a) Europska investicijska banka trebala bi, u dogovoru s Odborom, Komisijom i državama članicama, razmotriti uspostavu izvozno-kreditnog instrumenta EU-a kojim bi se poduzetnicima u Uniji omogućilo da ulažu u projekte kojima se doprinosi postizanju ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi.

(32) Postojeće poznavanje i mapiranje nalazišta sirovina u Uniji potječe iz vremena kad opskrba kritičnim sirovinama za razvoj strateških tehnologija nije bila prioritet. Kako bi prikupljale i ažurirale informacije o nalazištima kritičnih sirovina***, uključujući potencijal vađenja sirovina iz geotermalnih izvora***, države članice trebale bi izraditi nacionalne programe za opće istraživanje kritičnih sirovina ***i metala nosača koji mogu sadržavati kritične sirovine***, koji bi trebali sadržavati mjere kao što su mapiranje mineralnih sirovina, geokemijske kampanje, geološko-znanstvena istraživanja i ponovna obrada postojećih geološko-znanstvenih skupova podataka. Otkrivanje nalazišta minerala i procjena tehničke i gospodarske održivosti njihova vađenja podrazumijevaju visok financijski ***rizik***. Kako bi smanjile taj rizik i olakšale razvoj projekata za vađenje, države članice trebale bi objaviti informacije prikupljene u svojim nacionalnim programima istraživanja, ako je primjenjivo u okviru infrastrukture za prostorne informacije utvrđene Direktivom 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([18]).

(32.a) Kako bi se omogućili ciljevi vađenja, obrade i recikliranja, države članice trebale bi promovirati mjere za rješavanje problema nedostatka studenata i diplomanata geoznanosti u Uniji.

([18]) Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. Ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).

(33) Svemirski podaci i usluge koje proizlaze iz promatranja Zemlje ***i globalnih navigacijskih satelitskih sustava, naročito oni koji su dobiveni u okviru svemirskog programa EU-a, Copernicusa, Galilea i EGNOS-a, trebali bi se koristiti koliko je god moguće u*** stvaranju održivih lanaca vrijednosti kritičnih sirovina zahvaljujući stalnom protoku informacija, što može biti korisno za aktivnosti kao što su praćenje rudarskih područja, upravljanje tim područjima, procjenjivanje utjecaja na okoliš i socioekonomskog učinka ili istraživanje mineralnih sirovina. Budući da se ***podacima i uslugama povezanim sa svemirom*** mogu prikupiti podaci o udaljenim i nedostupnim područjima, države članice trebale bi to što više uzeti u obzir u izradi i provedbi svojih nacionalnih programa istraživanja.

(34) Iako je potrebno ojačati lance vrijednosti kritičnih sirovina Unije radi povećanja sigurnosti opskrbe, lanci opskrbe kritičnim sirovinama i dalje će biti globalni i izloženi vanjskim čimbenicima. Nedavni i trenutačni događaji, od krize uzrokovane bolešću COVID-19 do ničim izazvane i neopravdane vojne agresije na Ukrajinu, ***kao i utjecaja kineske inicijative „Jedan pojas, jedan put" na treće zemlje,*** ukazali su na osjetljivost određenih lanaca opskrbe Unije na poremećaje ***i hitnost utvrđivanja poluga za ublažavanje potražnje, posebno za strateškim sirovinama***. Kako bi države članice i europske industrije mogle predviđati poremećaje opskrbe i bile spremne za njihove posljedice, trebalo bi razviti mjere za povećanje kapaciteta za praćenje, ***uključujući mjere za razmjenu informacija,*** koordinaciju strateških zaliha***, po potrebi,*** i jačanje pripravnosti društava.

(35) Države članice nemaju jednake sposobnosti za informiranje o riziku i predviđanje rizika niti su sve države članice razvile namjenske strukture za praćenje lanaca opskrbe kritičnim sirovinama koje mogu upozoriti društva na moguće rizike od poremećaja opskrbe. Iako su neka društva uložila sredstva u praćenje svojih lanaca opskrbe, druga nemaju kapacitete koji su za to potrebni. Stoga bi, s obzirom na globalnu dimenziju lanaca opskrbe kritičnim sirovinama i njihovu složenost, Komisija trebala razviti poseban instrument s podacima o praćenju kojim bi se procjenjivali rizici za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama i kojim bi se prikupljene informacije stavljale na raspolaganje javnim tijelima i privatnim subjektima, što bi povećavalo sinergiju među državama članicama. Kako bi lanci vrijednosti Unije bili dovoljno pripremljeni za moguće poremećaje opskrbe, Komisija bi trebala provoditi testiranja otpornosti kojima bi se procjenjivala osjetljivost lanaca opskrbe strateškim sirovinama i njihova izloženost rizicima za sigurnost opskrbe. Kad je to moguće, takve testove trebale bi provoditi nacionalne agencije država članica za opskrbu i informiranje koje su nadležne za kritične sirovine. Odbor bi trebao koordinirati Komisiju i države članice u izvođenju testova otpornosti. Ako nijedna država članica nema kapacitete za izvođenje potrebnog testa otpornosti za određenu stratešku sirovinu, Komisija bi ga trebala sama izvesti. Komisija bi trebala predložiti i moguće strategije koje javna tijela i privatni subjekti mogu donijeti za ublažavanje ***kratkoročnih i srednjoročnih*** rizika za sigurnost opskrbe, kao što su ***provođenje dodatnih mjera politike za smanjenje potreba za strateškim sirovinama,*** izgradnja strateških zaliha ili daljnja diversifikacija opskrbe. Kako bi se prikupile informacije koje su potrebne za provedbu mjera praćenja i testova otpornosti, Komisija bi trebala surađivati s relevantnom stalnom podskupinom Odbora, a države članice trebale bi utvrditi i pratiti ***velika društva*** koja su bitna za funkcioniranje lanca vrijednosti. Ako nijedan član stalne podskupine nema kapacitete za izvođenje potrebnog testa otpornosti za određenu stratešku sirovinu, Komisija bi ga trebala sama izvesti.

(36) Strateške zalihe važan su instrument za ublažavanje poremećaja opskrbe, posebno opskrbe sirovinama. Iako predloženi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu dopušta uspostavljanje strateških zaliha u slučaju aktivacije režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu, države članice i društva ne moraju stvarati niti usklađivati svoje strateške zalihe prije nego što dođe do poremećaja opskrbe. U EU-u uz to ne postoji koordinacijski mehanizam koji bi omogućio izradu zajedničke procjene i analize mogućih preklapanja i sinergije. Stoga bi kao prvi korak, uzimajući u obzir trenutačni nedostatak relevantnih informacija, države članice Komisiji trebale dostaviti informacije o svojim strateškim zalihama, neovisno o tome upravljaju li njima javna tijela ili gospodarski subjekti u ime država članica. Te bi informacije trebale sadržavati količine dostupnih zaliha po pojedinoj strateškoj sirovini, prognozu kretanja zaliha te pravila i postupke koji se primjenjuju na te zalihe. Svi bi zahtjevi trebali biti razmjerni, uzeti u obzir troškove i trud potrebne za stavljanje podataka na raspolaganje i utjecaj zahtjeva na nacionalnu

sigurnost te imati odgovarajuće rokove za dostavljanje traženih informacija. Informacije o zalihama gospodarskih subjekata mogu se dodati u analizu, iako ovo nije zahtjev za te informacije. Komisija bi s podacima trebala postupati na siguran način i objaviti samo zbirne informacije. U drugom bi koraku na temelju prikupljenih informacija ***Odbor trebao navesti*** sigurnu količinu zaliha Unije, uzimajući u obzir ukupnu godišnju potrošnju tih strateških sirovina u Uniji. Odbor bi u dogovoru s Komisijom, na temelju usporedbe postojećih zaliha i ukupnih strateških zaliha strateških sirovina u Uniji, trebao moći izdati neobvezujuća mišljenja za države članice o tome kako da povećaju konvergenciju i potaknuti ih na stvaranje strateških zaliha***, izbjegavajući pritom narušavanje tržišta, među ostalim na štetu zemalja u usponu i zemalja u razvoju***. Odbor bi pri tome trebao razmotriti jesu li i dalje potrebni poticaji za razvoj strateških zaliha privatnih subjekata koji koriste strateške sirovine.

(37) Komisija bi radi daljnje koordinacije trebala organizirati obvezno savjetovanje prije sudjelovanja država članica na međunarodnim forumima na kojima bi se moglo raspravljati o takvim strateškim zalihama, što bi prije svega činila u okviru posebne stalne podskupine Odbora. Kako bi se povećala komplementarnost između trenutačnog prijedloga i drugih horizontalnih instrumenata ili instrumenata za neko specifično područje, Komisija bi trebala proslijediti prikupljene i agregirane informacije mehanizmima pojačanog opreza ili mehanizmima za upravljanje kriznim situacijama, kao što su savjetodavna skupina predloženog Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, Europski odbor za poluvodiče iz europskog akta o čipovima, Odbor HERA-e ili Odbor za zdravstvene krize.

(38) Kako bi bila dovoljno pripremljena za rješavanje mogućih poremećaja opskrbe, velika društva koja upotrebljavaju strateške sirovine u proizvodnji strateških tehnologija u Uniji ***trebala bi uspostaviti odgovarajuće interno upravljanje rizicima***. Time će se poduzećima omogućiti da uzmu u obzir rizike za sigurnost opskrbe strateškim sirovinama i razviju odgovarajuće strategije ublažavanja rizika kako bi se bolje pripremila u slučaju poremećaja opskrbe. Velika društva na koja se prethodno odnosi trebala bi provoditi redovita testiranja otpornosti svojih lanaca opskrbe strateškim sirovinama kako bi uzela u obzir sve scenarije koji mogu utjecati na opskrbu tim sirovinama u slučaju poremećaja. Na temelju tih mjera dodatno će se razmotriti troškovi zbog mogućih rizika za sigurnost opskrbe.

(39) Brojna tržišta strateških sirovina nisu potpuno transparentna te su koncentrirana na strani ponude, što povećava pregovaračku moć prodavatelja i cijene za kupce ***i što je izazov za tržište***. Kako bi pridonijela ***osiguranju dostupnosti sirovina*** za poduzeća s poslovnim nastanom u Uniji, Komisija bi trebala uspostaviti sustav u kojem se može agregirati potražnja zainteresiranih kupaca. Pri uspostavljanju takvog sustava Komisija bi trebala uzeti u obzir iskustvo stečeno u provođenju sličnih mjera, posebno u pogledu zajedničke nabave plina ***prethodno*** uspostavljene ***kao odgovor na plinsku krizu*** u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2022/2576 ([19]). U tom bi sustavu trebala moći sudjelovati i tijela država članica kako bi stvorila svoje strateške zalihe. Sve mjere ***donesene u tom sustavu*** u okviru tog mehanizma trebale bi biti u skladu s Unijinim pravom tržišnog natjecanja ***i nacionalnim*** pravom.

(39.a) Otporan i konkurentan sektor sirovina od velike je gospodarske i strateške važnosti za Uniju. S obzirom na ciljeve ove Uredbe, odnosno jačanje kapaciteta Unije za vađenje, preradu i recikliranje strateških sirovina, važno je osigurati pravedno i predvidljivo tržišno okruženje za poduzeća u cijelom vrijednosnom lancu sirovina. Stoga se u sklopu svakog sustava namijenjenog agregiranju potražnje kako bi se ojačao tržišni položaj poduzeća iz Unije na strani potražnje također moraju pažljivo uzeti u obzir tržišni učinci na poduzeća iz Unije na strani ponude.

([19]) Uredba Vijeća (EU) 2022/2576 od 19. prosinca 2022. o jačanju solidarnosti boljom koordinacijom kupnje plina, pouzdanim referentnim vrijednostima cijena i prekograničnim razmjenama plina (SL L 335, 29.12.2022., str. 1.).

(40) Odredbe ove Uredbe o praćenju i strateškim zalihama ne podrazumijevaju usklađivanje nacionalnog prava niti zamjenjuju postojeće mehanizme. Poticaji za praćenje i pripravnost za rizik trebali bi biti u skladu s europskim instrumentima. Stoga bi se instrumenti kao što su predloženi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, čiji je cilj predvidjeti, ublažiti i odgovoriti na krizu koja utječe na funkcioniranje jedinstvenog tržišta, ili Uredba Vijeća (EU) 2022/2372 ([20]) o okviru mjera za osiguravanje opskrbe medicinskim protumjerama relevantnim za krizne situacije u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije mogli i dalje primjenjivati na kritične i strateške sirovine u slučaju krize ili prijetnje u onoj mjeri u kojoj su ti materijali obuhvaćeni područjem primjene takvih instrumenata. ***Komisija*** bi trebala postići komplementarnost i usklađenost ove Uredbe i kriznih instrumenata ***pažljivom*** razmjenom informacija ***između odgovarajućih savjetodavnih i upravljačkih tijela osnovanih tim kriznim instrumentima***.

(41) Većina kritičnih sirovina su metali, koji se u načelu mogu beskonačno reciklirati, iako to ponekad znači manju kvalitetu. To omogućuje prelazak na istinski kružno gospodarstvo u kontekstu zelene tranzicije. Nakon početne faze naglog rasta potražnje za kritičnim sirovinama za nove tehnologije, u kojoj će primarno vađenje i prerada još uvijek biti glavni izvor sirovina, recikliranje ***i ponovna uporaba*** trebali bi postati sve važniji i smanjiti potrebu za primarnim vađenjem i njegove posljedice. Međutim, stope recikliranja ***i ponovne uporabe*** većine kritičnih sirovina danas su niske, ***među ostalim zbog toga što se u fazi dizajna proizvoda ne uzima u obzir mogućnost recikliranja,*** a sustavi i tehnologije recikliranja često nisu prilagođeni posebnostima tih sirovina. Stoga je potrebno donijeti mjere za rješavanje problema koji ograničavaju potencijal za kružnost. ***Bez obzira na količinu strateških sirovina potrošenih 2030., cilj Unije trebao bi biti kružnost tih sirovina.***

(41.a) Europa treba povećati svoj otvoreni strateški suverenitet i povećati otpornost kao pripremu na moguće poremećaje u opskrbi uslijed zdravstvenih ili drugih kriza. Postizanju tog cilja pridonijet će poboljšanje kružnosti i učinkovitosti resursa uz povećano recikliranje i oporabu tih kritičnih sirovina.

(42) Države članice zadržavaju važne nadležnosti u području kružnosti, na primjer u području sustava skupljanja i obrade otpada. Trebalo bi iskoristiti te nadležnosti kako bi se povećala stopa skupljanja i recikliranja za tokove otpada s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina, npr. uvođenjem financijskih poticaja kao što su popusti, novčane nagrade ili sustavi povrata pologa***, uz očuvanje cjelovitosti unutarnjeg tržišta***. I tijela država članica trebala bi pridonijeti tome kao kupci kritičnih sirovina i proizvoda koji ih sadržavaju, a nacionalni programi za istraživanje i inovacije trebali bi uložiti znatna sredstva za poboljšanje znanja i tehnologije za kružnost kritičnih sirovina i učinkovitost materijala ***te strategije zamjenjivosti***. Naposljetku, države članice trebale bi promicati oporabu kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala poboljšanjem dostupnosti informacija i uklanjanjem pravnih, gospodarskih i tehničkih prepreka. Države članice trebale bi kao moguće rješenje razmotriti mehanizme podjele rizika između subjekata i pojedinačne države članice za promicanje oporabe iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom. ***Komisija bi trebala pratiti djelovanje država članica, uspoređivati i širiti najbolje prakse te, prema potrebi, davati preporuke državama članicama za daljnje djelovanje.***

(42.a) Elektronički otpad sadržava koncentracije kritičnih sirovina koje su redne veličine veće od koncentracija najkvalitetnijih rudača diljem svijeta. To predstavlja značajnu gospodarsku priliku za urbano rudarstvo s velikim potencijalom za razvoj.

([20]) Uredba Vijeća (EU) 2022/2372 od 24. listopada 2022. o okviru mjera za osiguravanje opskrbe medicinskim protumjerama relevantnim za krizne situacije u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije (SL L 314, 6.12.2022., str. 64.).

(43) Unija u brojnim regijama već jako dugo vadi sirovine, što je dovelo do toga da u zatvorenim postrojenjima postoje znatne količine otpada od vađenja minerala, pri čemu potencijal tog otpada za dobivanje kritičnih sirovina uglavnom još nije analiziran jer je njihova gospodarska važnost tek nedavno porasla. Oporaba kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala može ***spriječiti i ublažiti negativne društvene i okolišne učinke novih aktivnosti vađenja,*** stvarati gospodarsku vrijednost i otvarati nova radna mjesta u povijesnim rudarskim regijama, koje su često pogođene deindustrijalizacijom i propadanjem***, iako bi te regije mogle imati važnu ulogu u poboljšanju otpornosti Unije i smanjenju negativnih utjecaja pristupa sirovinama na okoliš i društvo***. Krupne prepreke boljem iskorištavanju potencijala kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala su to što se nije obraćala pozornost na udio kritičnih sirovina u tom otpadu i to što o njemu nema informacija, posebno kad je riječ o otpadu u zatvorenim postrojenjima za gospodarenje otpadom.

(44) Oporaba kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala trebala bi biti dio vrednovanja relevantnih postrojenja za gospodarenje otpadom. Direktivom 2006/21/EZ utvrđuju se visoki zahtjevi za gospodarenje otpadom od industrija vađenja minerala koji se odnose na zaštitu okoliša i ljudskog zdravlja. Te bi visoke zahtjeve trebalo zadržati, no trebalo bi utvrditi i dodatne mjere kako bi se što više povećala oporaba kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala.

(45) Operateri postojećih i novih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala trebali bi provesti studije o preliminarnoj gospodarskoj procjeni oporabe kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala koji se nalazi na lokaciji ***i njihovih naslaga*** i takvog otpada koji se još stvara. U skladu s hijerarhijom otpada utvrđenom u Direktivi 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([21]) trebalo bi dati prednost sprečavanju stvaranja otpada koji sadržava kritične sirovine vađenjem kritičnih sirovina iz izvađenih količina prije nego što on postane otpad. U izradi studije operateri bi trebali prikupiti potrebne informacije, uključujući koncentracije i količine kritičnih sirovina u otpadu od vađenja minerala, pa razmotriti opcije za procese, aktivnosti ili poslovne aranžmane koji bi mogli omogućiti ***tehnički izvedivu i*** gospodarski održivu oporabu kritičnih sirovina. Ovo je dodatna obveza uz obveze utvrđene u Direktivi 2006/21/EZ i nacionalnim zakonima kojima se ta direktiva prenosi te se izravno primjenjuje. Operateri i nadležna tijela trebali bi u provedbi te obveze nastojati svesti administrativno opterećenje na najmanju moguću mjeru i integrirati postupke koliko god je moguće.

(46) Kako bi riješile problem trenutačno nedostatnih informacija o potencijalu kritičnih sirovina iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, države članice trebale bi uspostaviti bazu podataka sa svim relevantnim informacijama za promicanje oporabe, posebno količinama i koncentracijama kritičnih sirovina u postrojenjima za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju. Te bi se informacije trebalo objaviti u jasnom, digitalnom obliku na temelju kojeg bi bio moguć pristup detaljnijim tehničkim informacijama. Kako bi omogućile jednostavan pristup informacijama, države članice trebale bi, npr. uspostaviti kontaktnu točku za detaljniju komunikaciju s potencijalnim nositeljima projekata oporabe kritičnih sirovina. Baza podataka trebala bi biti osmišljena tako da potencijalnim nositeljima projekata omogući jednostavnu identifikaciju postrojenja s visoke potencijalom za ***kratkoročnu, srednjoročnu i dugoročnu*** gospodarski održivu oporabu. Kako bi bolje usmjerile ograničene resurse, države članice ***mogle*** bi postupno prikupljati informacije i pritom poduzimati najzahtjevnije korake samo za postrojenja s najvećim potencijalom. Aktivnosti prikupljanja informacija trebale bi za cilj imati pružanje točnih i reprezentativnih informacija o postrojenjima za gospodarenje otpadom od vađenja minerala i dobivanje najbolje moguće procjene potencijala oporabe kritičnih sirovina.

(47) Trajni magneti ugrađeni su u velik broj proizvoda, pri čemu je najvažnija i najbrže rastuća njihova primjena u vjetrenim turbinama i električnim vozilima, a prisutni su i u brojnim drugim proizvodima, kao što su uređaji za magnetsku rezonanciju, industrijski roboti, laka prijevozna sredstva, generatori hlađenja, dizalice topline, elektromotori, industrijske električne pumpe, automatske perilice rublja, bubnjaste sušilice rublja, mikrovalne pećnice, usisavači i perilice posuđa, koji sadržavaju znatne količine tih magneta koje se isplati oporabiti. Većina

([21]) Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

trajnih magneta, posebno vrste magneta s najboljim performansama, sadržava kritične sirovine, kao što su neodimij, praseodimij, disprozij i terbij, bor, samarij, nikal ili kobalt. Njihovo je recikliranje moguće, ali se danas u Uniji ti magneti recikliraju samo u malim razmjerima ili u kontekstu istraživačkih projekata. Trajni magneti stoga bi trebali biti prioritetni proizvod za povećanje kružnosti.

(48) Kako bi mogli ***povećati kružnost magneta***, subjekti za recikliranje***, serviseri i subjekti koji obnavljaju proizvode*** moraju imati pristup potrebnim informacijama o količini, vrsti i kemijskom sastavu magneta u proizvodu, njihovoj lokaciji, korištenoj oblozi, ljepilima i aditivima i informacijama o tome kako izvaditi trajne magnete iz proizvoda. Kako bi postojao poslovni model za recikliranje magneta, trajni magneti ugrađeni u proizvode stavljene na tržište Unije trebali bi s vremenom sadržavati sve veću količinu recikliranih materijala. U početnoj fazi bi se davale transparentne informacije o recikliranom sadržaju, nakon čega bi se na temelju namjenske procjene odgovarajućeg udjela recikliranog sadržaja i vjerojatnih učinaka trebao utvrditi minimalni udio recikliranog sadržaja.

(49) Održivost proizvodnih i opskrbnih lanaca kritičnih sirovina koje se prodaju na tržištu Unije često je certificirana. Ta se certifikacija može dobiti u okviru niza dostupnih javnih i privatnih certifikacijskih programa koji se razlikuju po opsegu i strogosti, zbog čega bi se moglo dovesti u pitanje narav i istinitost tvrdnji o relativnoj održivosti kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije na temelju takvog certifikata. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se priznaju certifikacijski programi koji bi se trebali smatrati sveobuhvatnima i pouzdanima, čime bi se tijelima i sudionicima na tržištu pružila zajednička osnova za procjenu održivosti kritičnih sirovina. Trebalo bi priznavati samo certifikacijske programe koji obuhvaćaju širok raspon aspekata održivosti, među ostalim zaštitu okoliša ***u vezi sa zrakom, tlom, vodom i bioraznolikosti***, ljudska prava, uključujući radna prava ***i upravljačke aspekte, uključujući*** transparentnost poslovanja ***te sudjelovanje lokalnih zajednica, koji jamče visoke standarde održivosti,*** i koji sadržavaju odredbe za provjeru koju provodi neovisna treća strana i praćenje sukladnosti. Kako bi im se omogućili učinkovitost postupaka, nositeljima projekata koji podnose zahtjev za status strateškog projekta trebalo bi dopustiti da kao dokaz održivosti provedbe svojih projekata navedu sudjelovanje u priznatom programu.

(50) Proizvodnja kritičnih sirovina u lancu vrijednosti ima posljedice za ***klimu i*** okoliš, ***među ostalim za*** vodu ***i bioraznolikost***. Kako bi se takva šteta ograničila i potaknula proizvodnja održivijih kritičnih sirovina, Komisiju bi trebalo ovlastiti da uspostavi sustav za izračun ekološkog otiska kritičnih sirovina koji uključuje postupak provjere, čime bi se zajamčilo da su informacije o ekološkom otisku kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije javno dostupne. Sustav bi se trebao temeljiti na znanstveno utemeljenim metodama procjene i relevantnim međunarodnim normama za procjenu životnog ciklusa. Zahtjev objavljivanja ekološkog otiska sirovine trebao bi biti primjenjiv samo kad se na temelju namjenske procjene zaključi da bi se na taj način olakšala nabava kritičnih sirovina s manjim učinkom na okoliš, a time i pridonijelo postizanju klimatskih i ekoloških ciljeva Unije, ***uz proporcionalnost s ekonomskim troškovima te*** bez nerazmjernog utjecaja na trgovinske tokove. Nakon primjene relevantnih metoda izračuna Komisija bi trebala utvrditi razrede učinkovitosti za kritične sirovine, čime bi omogućila potencijalnim kupcima da lako usporede relativni ekološki otisak dostupnih sirovina i usmjerila tržište prema održivijim sirovinama. Prodavatelji kritičnih sirovina trebali bi se pobrinuti da deklaracija o ekološkom otisku bude dostupna njihovim kupcima. Transparentnost relativnog otiska kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije može poduprijeti i druge politike na razini Unije i na nacionalnoj razini, kao što su poticaji ili kriteriji za zelenu javnu nabavu, kojima se potiče proizvodnja kritičnih sirovina s manjim utjecajem na okoliš. ***Vjeruje se da dubokomorski svijet ima najveću bioraznolikost na Zemlji i osigurava kritične okolišne usluge, uključujući dugoročnu sekvestraciju ugljika. Vrlo je vjerojatno da će dubokomorsko rudarstvo uzrokovati trajni gubitak bioraznolikosti i štetu ekosustavu. U skladu s načelom predostrožnosti dubokomorsko rudarenje ne bi se smjelo provoditi sve dok njegovi učinci na morski***

okoliš i bioraznolikost nisu dovoljno istraženi i sve dok ne postoji znanstveni konsenzus da se dubokomorskim rudarenjem može upravljati na način da nema gubitka bioraznolikosti i oštećenja ekosustava.

(51) Metode mjerenja ekološkog otiska predstavljaju relevantnu osnovu za definiranje pravila za izračun. Temelje se na znanstveno valjanim metodama procjenjivanja koje uzimaju u obzir ***slične obveze utvrđene drugim zakonodavstvom Unije i*** kretanja na međunarodnoj razini i obuhvaćaju utjecaj na okoliš, uključujući klimatske promjene i utjecaj na vodu, zrak, tlo, resurse, uporabu zemljišta i toksičnost.

(52) Odgovorni subjekti trebali bi prije stavljanja svojih proizvoda ili sirovina na tržište ocijeniti njihovu sukladnost sa zahtjevima za poboljšanje kružnosti trajnih magneta i za deklaraciju o ekološkom otisku kritičnih sirovina, a nadležna nacionalna tijela trebala bi osigurati djelotvorno ispunjavanje navedenih zahtjeva. Odredbe o sukladnosti i nadzoru tržišta utvrđene u Uredbi (EU) 2019/1020 i Uredbi (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] osmišljene su za rješavanje tog problema pa bi se stoga trebale primjenjivati i na te zahtjeve. Kako bi se dodatno zajamčila optimalna primjena postojećih okvira, sukladnost proizvoda koji podliježu homologaciji na temelju Uredbe (EU) 2018/858 ili Uredbe (EU) br. 168/2013 trebala bi se osiguravati na temelju postojećeg sustava za homologaciju.

(53) Kako je propisano u članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012, Komisija bi od europskih organizacija za normizaciju trebala zatražiti da sastave europske norme kojima se pridonosi ciljevima ove Uredbe.

(54) Unija je sklopila strateška partnerstva s trećim zemljama u području sirovina u svrhu provedbe akcijskog plana iz 2020. za kritične sirovine. Kako bi se diversificirala opskrba, ti bi se napori trebali ***ojačati i dovesti do uspostave strateških projekata.*** Kako bi se izradio i zajamčio usklađen okvir za sklapanje budućih partnerstava ***i razvila europska diplomacija u pogledu sirovina u skladu s energetskom i klimatskom diplomacijom Unije,*** u okviru komunikacije u Odboru države članice i Komisija trebale bi raspravljati, ***analizirati*** i zajamčiti koordinaciju, među ostalim u pogledu toga ostvaruju li postojeća partnerstva predviđene ciljeve, davanja prednosti trećim zemljama za nova partnerstva, sadržaja takvih partnerstava, njihove usklađenosti i potencijalnog sinergijskog učinka bilateralne suradnje država članica s relevantnim trećim zemljama ***te dostupnosti dovoljnog pristupa financiranju***. Unija bi u skladu sa svojom strategijom Global Gateway, ***pristupom Tim Europa, zajedničkom trgovinskom politikom te politikom razvoja i vanjskom politikom*** trebala sklapati uzajamno korisna ***i održiva*** partnerstva s ***takvim trećim zemljama, među ostalim s*** tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju, koja pridonose diversifikaciji njezina lanca opskrbe sirovinama i ostvaruju dodanu vrijednost u proizvodnji u tim zemljama. ***Trebalo bi uložiti dodatne napore i u suradnju s međunarodnim partnerima istomišljenicima koji sudjeluju na unutarnjem tržištu, zemljama kandidatkinjama ili trećim zemljama sličnih stavova koje nisu obuhvaćene strateškim partnerstvom ni sporazumom o slobodnoj trgovini. Ti bi zajednički interesi trebali uključivati promicanje i zaštitu ekoloških standarda te zaštitu socijalnih i ljudskih prava u skladu s međunarodnim i nacionalnim zakonodavstvom, uz puno poštivanje pravila multilateralne suradnje.***

(54.a) Strateški prioritet Unije za diversifikaciju njezine kritične opskrbe sirovinama mora postati prioritet vanjskog djelovanja i diplomacije Unije u okviru pristupa Tim Europa te u skladu s njezinom energetskom i klimatskom vanjskom politikom. Cilj vanjske politike Unije o sirovinama trebao bi biti objašnjavanje pristupa Unije učinkovitosti resursa, održivosti, kružnosti i zamjeni te suradnja i, prema potrebi, stvaranje međunarodnih foruma za bolju koordinaciju i transparentnost na globalnim tržištima sirovina, kao i za platforme za zajedničku kupnju.

(55) Kako bi se podržalo izvršavanje zadaća koje se odnose na razvoj strateških projekata i njihovo financiranje, programe istraživanja, kapacitete za praćenje ili strateške zalihe i kako bi Komisija dobila odgovarajuće savjete, potrebno je osnovati Europski odbor za kritične sirovine. Odbor bi se trebao sastojati od država članica i Komisije i trebao bi omogućiti sudjelovanje ***civilnog društva i*** trećih strana kao promatrača***, primjerice članova akademske zajednice, organizacija civilnog društva te drugih institucija i agencija Unije***. Kako bi se razvilo stručno znanje potrebno za izvršavanje određenih zadaća, Odbor bi trebao osnovati stalne podskupine za financiranje, istraživanje, praćenje i strateške zalihe ***te održivost*** koje bi trebale raditi kao mreža u kojoj sudjeluju relevantna nacionalna tijela i koje bi se prema potrebi trebale savjetovati s industrijom, akademskom zajednicom, civilnim društvom i drugim relevantnim dionicima. Savjeti i mišljenja Odbora trebali bi biti neobvezujući te bi Komisija i bez njih trebala moći izvršavati svoje zadaće na temelju ove Uredbe.

(56) Nepostojanje napretka u postizanju ciljeva, među ostalim referentnih vrijednosti za kapacitete i diversifikaciju, može ukazivati na potrebu za donošenjem dodatnih mjera. Komisija bi stoga trebala pratiti napredak u postizanju tih ciljeva.

(57) Kako bi se administrativno opterećenje država članica ***i poduzeća, posebno MSP-ova,*** svelo na najmanju moguću mjeru, trebalo bi racionalizirati različite obveze izvješćivanja, a Komisija bi trebala izraditi predložak koji bi državama članicama omogućio da svoje obveze izvješćivanja o projektima, istraživanju ***i*** praćenju ispunjavaju redovitim objavljivanjem jedinstvenog dokumenta, koji može biti povjerljive ili ograničene prirode.

(58) Kako bi suradnja nadležnih tijela na razini Unije i na nacionalnoj razini bila pouzdana i konstruktivna, sve strane uključene u primjenu ove Uredbe trebale bi poštovati povjerljivost informacija i podataka prikupljenih u obavljanju svojih zadaća. Komisija i nadležna nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, državni službenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela te dužnosnici i državni službenici drugih tijela država članica ne bi smjeli otkrivati informacije koje su prikupili ili razmijenili u skladu s ovom Uredbom i koje su obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne. To bi se trebalo odnositi i na Europski odbor za kritične sirovine. Podatke bi trebalo obrađivati i pohranjivati u sigurnom okruženju.

(59) Pri donošenju delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a posebno je važno da Komisija u svojem pripremnom radu provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ([22]) od 13. travnja 2016. Osobito, radi osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(60) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi sa sljedećim: (a) utvrđivanje predložaka koji će se koristiti za zahtjeve za priznavanje strateških projekata, izvješća o napretku povezana sa strateškim projektima, nacionalne programe istraživanja i izvješćivanje koje države članice vrše o istraživanju, praćenju, strateškim zalihama i kružnosti, (b) utvrđivanje proizvoda, dijelova i tokova otpada s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina i (c) utvrđivanje kriterija i njihove primjene za priznavanje programa koji se odnose na održivost kritičnih sirovina. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([23]).

(61) Kako bi se zajamčilo poštovanje obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, a posebno sa zahtjevima za ekološki dizajn, društva koja ne postupaju u skladu sa svojim obvezama, među ostalim u pogledu pripravnosti za rizik, izvješćivanja o projektima i informacija o mogućnosti recikliranja, trebala bi podlijegati sankcijama. Stoga je potrebno da države članice u nacionalnom zakonodavstvu utvrde učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne za nepridržavanje ove Uredbe.

([22]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.
([23]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(62) Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe. U skladu sa stavkom 22. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva ta bi se evaluacija trebala temeljiti na pet kriterija, a to su učinkovitost, djelotvornost, važnost, usklađenost i dodana vrijednost za EU, te bi trebala biti temelj za procjene učinka mogućih daljnjih mjera. Komisija bi Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru trebala podnijeti izvještaj o provedbi ove Uredbe i napretku u postizanju njezinih ciljeva, uključujući referentne vrijednosti za kapacitete i diversifikaciju. U izvješću bi se trebala i procijeniti prikladnost utvrđivanja maksimalnih pragova za ekološki otisak na temelju provedbe mjera povezanih s transparentnosti ekološkog otiska kritičnih sirovina.

(63) U slučaju da bilo koje mjere predviđene ovom Uredbom čine državnu potporu, odredbama koje se odnose na te mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. Ugovora.

(64) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ciljeve ove Uredbe, odnosno poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta uspostavom okvira za jamčenje pristupa sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama u Uniji, nego se zbog njihova opsega i učinaka ti ciljevi mogu ostvariti samo na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i ciljevi

1. Opći je cilj ove Uredbe poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom okvira za jamčenje ***međunarodno konkurentne,*** sigurne***, otporne*** i održive opskrbe kritičnim sirovinama ***u Uniji, među ostalim potičući održivost, učinkovitost i kružnost u cijelom lancu vrijednosti.***

2. Kako bi se ostvario opći cilj iz stavka 1., ovom se Uredbom namjerava:

(a) ojačati sve faze lanca vrijednosti strateških sirovina s ***ciljem*** da se do 2030. kapaciteti Unije za svaku stratešku sirovinu znatno povećaju i općenito približe sljedećim referentnim vrijednostima ili dosegnu te vrijednosti:

i. Unijin kapacitet vađenja za vađenje ruda, minerala ili koncentrata je dovoljan za proizvodnju barem 10 % strateških sirovina koje se godišnje potroše u Uniji, u mjeri u kojoj rezerve Unije to dopuštaju;

ii. Unijin kapacitet prerade, uključujući sve međukorake prerade, je dovoljan za proizvodnju barem ***50*** % strateških sirovina koje se godišnje potroše u Uniji***; do 20 % novih kapaciteta Unije za preradu mogao bi se razviti u okviru strateških partnerstava na tržištima u usponu i u zemljama u razvoju***;

iii. Unijin kapacitet recikliranja, uključujući sve međukorake recikliranja, je dovoljan za proizvodnju barem ***+10 % količine kapaciteta recikliranja na temelju polazne vrijednosti za razdoblje 2020.–2022. za svaku stratešku sirovinu kako bi se prikupilo, razvrstalo i obradilo najmanje 45 % svake strateške sirovine koja se nalazi u otpadu u Uniji, uzimajući u obzir tehničku i ekonomsku izvedivost***;

(b) diversificirati uvoz strateških sirovina u Uniju kako bi se do 2030. godišnja potrošnja svake strateške sirovine u Uniji u bilo kojoj relevantnoj fazi prerade mogla oslanjati na uvoze iz nekoliko trećih zemalja, od kojih nijedna ne smije pokrivati više od 65 % godišnje potrošnje Unije***, pri čemu bi prednost trebalo dati smanjenju ovisnosti o nepouzdanim partnerima koji ne dijele vrijednosti Unije te ne poštuju ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava;***

(c) poboljšati sposobnost Unije da ***i kratkoročno i dugoročno*** prati i ublažava rizike za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama***, u potpunosti uzimajući u obzir međunarodnu konkurentnost;***

(d) omogućiti slobodno kretanje kritičnih sirovina i proizvoda koji ih sadržavaju na tržištu Unije i visoku razinu zaštite okoliša ***i održivosti*** poboljšanjem njihove kružnosti***, trajnosti, mogućnosti popravka*** i ***troškovno učinkovite dostupnosti na unutarnjem tržištu;***

(da) promicati razvoj i uvođenje zamjenskih sirovina poticanjem metoda proizvodnje za zamjenu sirovina te istraživanja i razvoja alternativnih inovativnih materijala kako bi se smanjio ekološki otisak Unije;

(db) ublažiti povećanje potražnje za kritičnim sirovinama u Uniji, među ostalim povećanjem učinkovitosti i prihvaćanja zamjene materijala u cijelom lancu vrijednosti s ciljem potrošnje manje kritičnih sirovina nego prema predviđenom referentnom scenariju kao rezultatu stavka 4.b;

(dc) povećati udio sekundarnih sirovina u potrošnji strateških sirovina u Uniji.

3. Ako Komisija na temelju izvješća iz članka 42. zaključi da Unija vjerojatno neće ostvariti ciljeve iz stavka 2., ona procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera ili izvršavanja svojih ovlasti na razini Unije kako bi zajamčila ostvarivanje tih ciljeva.

4. U pripremi zahtjeva za ekološki dizajn Komisija uzima u obzir ciljeve i referentne vrijednosti utvrđene u stavku 2. točki (a) podtočki iii. kao povezane prioritete Unije ***u svom relevantnom pravu Unije, uključujući*** u smislu članka 5. stavka 4. točke (a) podtočke i. Uredbe XX/XXXX [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] kako bi poboljšala sljedeće aspekte proizvoda: trajnost, mogućnost ponovne uporabe, popravljivost, uporabu i učinkovitost resursa, mogućnost ponovne proizvodnje i recikliranja, reciklirani sadržaj i mogućnost oporabe materijala.

4.a Jačanje lanaca vrijednosti uspostavljenih i ojačanih slijedom primjene ove Uredbe u Uniji i trećim zemljama nastavlja se nakon 2030. Komisija to uzima u obzir pri provođenju preispitivanja iz članka 46.

4.b Komisija delegiranim aktom donesenim do [tri mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe] u skladu s člankom 36. dostavlja projekcije godišnje potrošnje kritičnih sirovina do 2050. s prijelaznim ključnim etapama i ažurira ih barem svake četiri godine. Te se projekcije temelje na izradi tehnološki naprednog modela odozdo prema gore koji uključuje optimizaciju troškova i input i output, proširujući postojeće podatke i izvješća koja izrađuje Zajednički istraživački centar Komisije (JRC) i uzimajući u obzir različite scenarije, uključujući scenarije niske i visoke potražnje te referentni scenarij. Te se projekcije raščlanjuju na razini svake države članice ili na nižoj razini te obuhvaćaju sve gospodarske sektore. To uključuje kritične sirovine ugrađene u međuproizvode ili konačne proizvode koji se stavljaju na tržište Unije te je u skladu s energetskim i klimatskim ciljevima Unije i ambicijama sadržanima u [Akt o industriji s nultom neto stopom emisija].

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „sirovina” znači tvar u prerađenom ili neprerađenom stanju koja se koristi kao materijal u proizvodnji poluproizvoda ili proizvoda, ne uključujući tvari koje se prvenstveno koriste kao hrana za ljude, hrana za životinje ili gorivo;

2. „kritične sirovine” znači sirovine kako su definirane u članku 4.;

3. „strateške sirovine” znači sirovine kako su definirane u članku 3.;

4. „lanac vrijednosti sirovina” znači sve aktivnosti i procesi u istraživanju, vađenju, preradi i recikliranju sirovina;

5. „istraživanje” znači sve aktivnosti čiji je cilj pronalaženje i utvrđivanje svojstava nalazišta minerala;

6. „vađenje” znači primarno ***ili sekundarno*** vađenje ruda, minerala i biljnih proizvoda iz izvora ***u obliku glavnog proizvoda ili nusproizvoda***, što obuhvaća podzemna nalazišta minerala, podvodna nalazišta minerala***, vađenje minerala iz vode,*** ugušćenu morsku vodu i drveće;

7. „Unijin kapacitet vađenja” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvedenih iz vađenja ruda, minerala, biljnih proizvoda i koncentrata sa strateškim kritičnim sirovinama, u što su uključene proizvodne radnje koje su obično smještene na ili u blizini lokacije vađenja, pri čemu se ta proizvodnja nalazi u Uniji;

8. „rezerve” znači sva nalazišta minerala iz kojih se može gospodarski isplativo vaditi ***u kontekstu određenog tržišta***;

9. „prerada” znači svi fizički, kemijski i biološki procesi u preradi sirovina iz ruda, minerala, biljnih proizvoda i otpada u čiste metale, slitine i druge gospodarski iskoristive oblike;

10. „Unijin kapacitet prerade” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvedenih iz prerade za dobivanje strateški kritičnih sirovina, u što nisu uključene takve radnje koje se obično vrše na ili u blizini lokacije vađenja, pri čemu se ta proizvodnja nalazi u Uniji;

11. „recikliranje” znači svaki postupak oporabe ***otpada prije potrošnje i otpada nakon potrošnje*** kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu;

12. „Unijin kapacitet recikliranja” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvedenih iz recikliranja za dobivanje strateških sirovina, u što su uključeni razvrstavanje i prethodna obrada otpada***, uključujući crnu masu,*** u sekundarne sirovine, pri čemu se ta proizvodnja nalazi u Uniji;

13. „godišnja potrošnja strateških sirovina” znači zbroj količine strateških sirovina koje poduzeća s poslovnim nastanom u Uniji potroše u prerađenom obliku, u što ne ulaze strateške sirovine u poluproizvodima i proizvodima stavljenima na tržište u Uniji;

14. „rizik za sigurnost opskrbe” znači rizik opskrbe izračunan u skladu s Prilogom II.;

15. „sirovinski projekt” znači svako planirano postrojenje ili planirano znatno proširenje odnosno planirana znatna prenamjena postojećeg postrojenja koje služi za vađenje, preradu ili recikliranje sirovina;

16. „otkupljivač” znači poduzeće koje je s nositeljem projekta sklopilo ugovor o otkupu;

17. „sporazum o otkupu” znači svaki ugovorni sporazum između poduzeća i nositelja projekta koji sadržava ili obvezu poduzeća da otkupljuje dio sirovina proizvedenih u okviru određenog sirovinskog projekta tijekom određenog razdoblja ili obvezu nositelja projekta da poduzeću ponudi takav otkup;

18. „nositelj projekta” znači poduzeće ili konzorcij poduzeća koji izvode sirovinski projekt;

19. „proces izdavanja dozvola” znači proces koji obuhvaća sve bitne administrativne dozvole za planiranje, izgradnju i rad strateških projekata iz članka 5. uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za kemikalije, dozvole za priključenje na elektroenergetsku mrežu, procjene utjecaja na okoliš i ekološka odobrenja – i sve administrativne zahtjeve i postupke od potvrde valjanosti zahtjeva do sveobuhvatne obavijesti o ishodu postupka koji vodi nacionalno nadležno tijelo iz članka 8. stavka 1.;

20. „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili skup odluka koje su donijela tijela država članica, ne uključujući sudove, o tome hoće li se nositelju projekta odobriti izvođenje sirovinskog projekta, pri čemu se time ne dovode u pitanje odluke donesene u kontekstu upravnog postupka žalbe;

21. „opće istraživanje” znači istraživanje na nacionalnoj ili regionalnoj razini koje nije ciljano istraživanje;

22. „ciljano istraživanje” znači detaljno istraživanje određenog nalazišta jednog minerala;

23. „duboka rudna ležišta” znači nalazišta minerala smještena dublje u Zemljinoj kori nego nalazišta ruda koja se uobičajeno iskorištavaju;

24. „karta potencijalnih nalazišta” znači karta na kojoj su označena područja na kojima je vjerojatno da postoje mineralna nalazišta određene sirovine;

25. „poremećaj opskrbe” znači neočekivano znatno smanjenje dostupnosti određene sirovine ili znatno povećanje cijene te sirovine ***iznad uobičajene volatilnosti tržišnih cijena***;

26. „lanac opskrbe sirovina” znači sve aktivnosti i procesi u lancu vrijednosti sirovine do točke u kojoj se sirovina koristi kao materijal u proizvodnji poluproizvoda ili proizvoda;

27. „strategije ublažavanja” znači pravila koja gospodarski subjekti definiraju kako bi ograničili vjerojatnost poremećaja opskrbe u svojem lancu opskrbe ili kako bi ublažili štete uzrokovane takvim poremećajem svoje gospodarske djelatnosti;

28. „najvažniji tržišni operateri” znači proizvođači koji sudjeluju u vađenju, preradi ili recikliranju kritičnih sirovina, trgovci kritičnim sirovinama, distributeri kritičnih sirovina i društva niže u lancu vrijednosti koja troše znatne količine kritičnih sirovina;

29. „strateška zaliha” znači količina određene sirovine u bilo kojem obliku koju javni ili privatni operater skladišti kako bi je mogao pustiti u opticaj u slučaju poremećaja opskrbe;

30. „veliko društvo” znači svako trgovačko društvo koje je u prosjeku imalo više od 500 zaposlenika i globalni neto promet veći od 150 milijuna EUR u posljednjoj financijskoj godini za koju je sastavljen godišnji financijski izvještaj;

31. „strateške tehnologije” znači tehnologije potrebne za zelenu i digitalnu tranziciju i za obrambene i ***aeronautičke*** primjene;

32. „upravno vijeće” znači upravno ili nadzorno tijelo odgovorno za nadzor nad izvršnim upravljanjem društva ili, ako takvo tijelo ne postoji, osoba ili osobe koje obavljaju istovjetne funkcije;

33. „skupljanje” znači prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje i privremeno skladištenje otpada u svrhu prijevoza do postrojenja za obradu otpada;

34. „obrada” znači radnje oporabe ili zbrinjavanja, uključujući pripremu prije oporabe ili zbrinjavanja;

35. „oporaba” znači svaka radnja čiji je glavni rezultat otpad koji je koristan jer zamjenjuje druge materijale koji bi inače bili upotrijebljeni za određenu svrhu, ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu;

36. „otpad od vađenja minerala” znači otpad od vađenja minerala u smislu Direktiva 2006/21/EZ;

37. „postrojenje za gospodarenje otpadom od vađenja minerala” znači postrojenje za gospodarenje otpadom u smislu Direktiva 2006/21/EZ;

38. „preliminarna gospodarska procjena” znači rana, konceptualna procjena potencijalne gospodarske isplativosti sirovinskog projekta oporabe kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala;

39. „uređaj za magnetsku rezonanciju” znači neinvazivni medicinski proizvod koji koristi magnetska polja za dobivanje anatomskih slika i svaki drugi uređaj koji koristi magnetska polja za dobivanje slika unutrašnjosti nekog predmeta;

40. „generator energije iz vjetra” znači dio kopnene ili odobalne vjetrene turbine koji pretvara mehaničku energiju rotora u električnu energiju;

41. „industrijski robot” znači automatski kontroliran, programabilan, višenamjenski mehanički uređaj za rukovanje predmetima čije se kretnje mogu programirati po najmanje tri osi, koji može biti pokretan ili nepokretan i koji se koristi u industrijskoj automatizaciji;

42. „motorno vozilo” znači svako homologirano vozilo kategorije M ili N u smislu Uredbe (EU) 2018/858;

43. „lako prijevozno sredstvo” znači svako vozilo na kotačima čiji je pogon snaga elektromotora ili kombinacija snage elektromotora i čovjeka, uključujući električne romobile, električne bicikle i homologirana vozila kategorije L u smislu Uredbe (EU) br. 168/2013;

44. „generator hlađenja” znači dio sustava za hlađenje koji proizvodi temperaturnu razliku kojom se toplina može na principu ciklusa električne kompresije pare oduzimati iz prostora ili procesa koji treba rashlađivati;

45. „dizalica topline” znači dio sustava za hlađenje koji proizvodi temperaturnu razliku kojom se toplina može na principu ciklusa električne kompresije pare dovoditi u prostor ili proces koji treba grijati;

46. „elektromotor” znači uređaj koji pretvara ulaznu električnu snagu u mehaničku izlaznu snagu, a nazivna izlazna snaga mu je najmanje 0,12 kW;

47. „automatska perilica rublja” znači perilica koja izvodi cijeli program pranja rublja bez ikakve intervencije korisnika;

48. „bubnjasta sušilica rublja” znači stroj u kojem se tekstil suši vrtnjom u bubnju koji se okreće i kroz koji prolazi zagrijani zrak;

49. „mikrovalna pećnica” znači svaki uređaj za grijanje hrane elektromagnetskom energijom;

50. „usisavač” znači uređaj kojim se uklanja prljavština s površine predviđene za čišćenje protokom zraka dobivenog podtlakom koji se proizvodi unutar uređaja;

51. „perilica posuđa” znači stroj koji pere i ispire stolne proizvode;

52. „trajni magnet” znači magnet koji ostaje magnetičan nakon izlaska iz vanjskog magnetskog polja;

53. „nosač podataka” znači simbol linearnog crtičnog koda, dvodimenzionalni simbol ili drugi medij za automatsko bilježenje identifikacijskih podataka koji uređaj može očitati;

54. „jedinstvena identifikacijska oznaka proizvoda” znači jedinstven niz znakova koji služi za identifikaciju proizvoda;

55. „obloga magneta” znači sloj materijala koji se uobičajeno koristi za antikorozivnu zaštitu magneta;

56. „uklanjanje” znači ručna, mehanička, kemijska, termalna ili metalurška radnja čiji je rezultat da se ciljani sastojci ili materijali mogu prepoznati ili kao zaseban izlazni tok ili kao dio izlaznog toka;

57. „subjekt za recikliranje” znači svaka fizička ili pravna osoba koja vrši recikliranje u odobrenom postrojenju;

58. „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka isporuka proizvoda za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu Unije u okviru komercijalne djelatnosti uz plaćanje ili besplatno;

59. „vrsta kritične sirovine” znači kritična sirovina stavljena na tržište koja se razlikuje po stupnju prerade, kemijskom sastavu, geografskom porijeklu ili proizvodnoj metodi;

60. „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu Unije;

61. „ocjenjivanje sukladnosti” znači postupak za dokazivanje jesu li zahtjevi iz članka 27., 28. ili 34. ispunjeni;

62. „strateško partnerstvo” znači obveza koju Unija i treća zemlja dogovore radi povećanja suradnje povezane s lancem vrijednosti sirovina uspostavljena neobvezujućim instrumentom u kojem su navedene konkretne aktivnosti od uzajamnog interesa. ***Strateška partnerstva omogućavaju korisne ishode za oba partnera te razmjenu znanja.***

Poglavlje 2.

Kritične i strateške sirovine

Članak 3.

Popis strateških sirovina

1. Strateškim sirovinama smatraju se sirovine navedene u Prilogu I. odjeljku 1***., uključujući sirovine koje su nusproizvod drugih procesa vađenja ili recikliranja***.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 36. kako bi se izmijenio Prilog I. odjeljak 1. radi izmjene ove Uredbe ažuriranjem popisa strateških sirovina***, među ostalim dodavanjem sirovina na taj popis u slučaju da se praćenjem i testiranjem otpornosti na stres koje se provodi u skladu s ovom Uredbom utvrde rizici za sigurnost opskrbe. Sva takva ad hoc ažuriranja popisa strateških sirovina ne utječu na ažuriranja iz stavka 3. ovog članka.***

Ažurirani popis strateških sirovina uključuje one sirovine koje su među procijenjenim sirovinama najviše rangirane prema strateškoj važnosti, predviđenom rastu potražnje***, dostupnosti*** i poteškoćama u povećanju proizvodnje ***i što je najvažnije, podupire opći cilj ove Uredbe naveden u članku 1. stavcima 1. i 2.*** Strateška važnost, predviđeni rast potražnje***, dostupnost*** i poteškoće u povećanju proizvodnje određuju se u skladu s Prilogom I. odjeljkom 2.

3. Komisija preispituje i prema potrebi ažurira popis strateških sirovina do [Ured za publikacije: unijeti datum ***dvije*** godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a nakon toga svake ***dvije*** godine. ***Komisija navodi jasne razloge za svako takvo ažuriranje. Na zahtjev Odbora, na temelju praćenja i testiranja otpornosti na stres u skladu s ovom Uredbom, Komisija preispituje i, prema potrebi, ažurira popis u bilo kojem trenutku izvan tih planiranih preispitivanja.***

3.a Komisija upotrebljava transparentnu i jasno definiranu metodologiju kako je navedeno u Prilogu I. odjeljku 2. za procjenu strateških sirovina koje treba uvrstiti na popis, među ostalim upotrebom tehničkih informativnih članaka, slično metodologiji koja se primjenjuje na popis kritičnih sirovina iz članka 4.

Članak 3.a

Sekundarne strateške sirovine

1. Komisija do… [6 mjeseci od donošenja ove Uredbe] Europskom parlamentu i Vijeću podnosi popis strateških sekundarnih sirovina, uključujući željezni otpad.

2. Pri definiranju popisa iz prvog stavka Komisija posebno uzima u obzir važnost sekundarne sirovine za zelenu i digitalnu tranziciju te za obrambene i svemirske primjene, uzimajući u obzir:

(a) doprinos očuvanju dodatne potrošnje sirovina koja je inače potrebna za strateške tehnologije;

(b) količinu emisija stakleničkih plinova izbjegnutih upotrebom sekundarnih sirovina kada se koriste za proizvodnju relevantnih strateških tehnologija, u usporedbi s drugim materijalima; odnosno

(c) predviđeni rast globalne potražnje za sekundarnim sirovinama.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 36. radi izmjene ove Uredbe ažuriranjem popisa sekundarnih strateških sirovina. Ažurirani popis strateških sekundarnih sirovina uključuje visoku stratešku ulogu u dekarbonizaciji i zelenoj tranziciji, visok predviđeni rast potražnje na globalnoj razini, poteškoće u povećanju prikupljanja i oporabe u Uniji, velik potencijal za oporabu kritičnih sirovina u Uniji

4. Komisija preispituje i prema potrebi ažurira popis sekundarnih strateških sirovina do … [Ured za publikacije: unijeti datum dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a nakon toga svake dvije godine. *[Am. 3.]*

Članak 4.

Popis kritičnih sirovina

1. Kritičnim sirovinama smatraju se sirovine navedene u Prilogu II. odjeljku 1.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 36. kako bi se izmijenio Prilog II. odjeljak 1. radi ažuriranja popisa kritičnih sirovina.

Ažurirani popis kritičnih sirovina uključuje strateške sirovine navedene u Prilogu I. odjeljku 1. i sve druge sirovine koje dosegnu ili prekorače i prag gospodarske važnosti i prag rizika za sigurnost opskrbe iz stavka 3. Gospodarska važnost i rizik za sigurnost opskrbe izračunavaju se u skladu s Prilogom II. odjeljkom 2. ***Komisija razmatra dodavanje dodatnog pokazatelja procjeni kritičnosti koji odražava i nedostatak materijala i njihov energetski intenzitet u proizvodnji.***

3. Prag rizika za sigurnost opskrbe je 1, prag gospodarske važnosti je 2,8.

4. Komisija preispituje i prema potrebi ažurira popis kritičnih sirovina do [Ured za publikacije: unijeti datum ***dvije*** godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a nakon toga svake ***dvije*** godine. ***Komisija navodi jasne razloge za svako takvo ažuriranje.***

Poglavlje 3.

Jačanje lanca vrijednosti sirovina Unije

ODJELJAK 1.

STRATEŠKI PROJEKTI

Članak 5.

Kriteriji za priznavanje strateških projekata

1. Nakon što nositelj projekta podnese zahtjev Komisija u skladu s postupkom utvrđenim u članku 6. kao strateške projekte priznaje one sirovinske projekte koji ispunjavaju sljedeće kriterije:

(a) projekt bi značajno pridonio sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji ***ispunjavanjem jednog od sljedeća dva kriterija***:

i. u bilo kojoj fazi lanca vrijednosti značajno doprinosi opskrbi bilo kojom strateškom sirovinom utvrđenom u Prilogu I. odjeljku 1.;

ii. doprinosi opskrbi strateškim tehnologijama zamjenom bilo koje strateške sirovine navedene u Prilogu I. odjeljku 1. u okviru lanaca vrijednosti tih strateških tehnologija, uz poduzimanje mjera za postizanje jednakog ili manjeg ekološkog i materijalnog otiska u usporedbi sa sirovinom koja je zamijenjena;

(b) projekt je tehnički izvediv ili će to postati u razumnom roku, a očekivana proizvodnja projekta može se procijeniti s dovoljnim stupnjem pouzdanosti;

(c) projekt bi se održivo proveo, pogotovo s obzirom na praćenje, sprečavanje i smanjenje utjecaja na ***društvo,*** okoliš ***i klimu, uključujući ali ne ograničavajući se na vodu, zrak i tlo***, primjenu društveno odgovorne prakse, uključujući poštovanje ljudskih prava***, prava autohtonih naroda*** i prava radnika, potencijal za kvalitetna radna mjesta i konstruktivnu suradnju s lokalnim zajednicama i relevantnim socijalnim partnerima, te primjenu transparentne poslovne prakse s odgovarajućim politikama za praćenje sukladnosti radi sprečavanja i smanjenja rizika od štetnih utjecaja na pravilno funkcioniranje javne uprave, uključujući korupciju i podmićivanje***, kako je utvrđeno u Prilogu III.***; **[Am. 18.]**

(d) kad je riječ o projektima u Uniji, njihovo pokretanje, rad ili proizvodnja trebalo bi stvoriti prekogranične koristi izvan države članice projekta, među ostalim za sektore niže u lancu vrijednosti;

(e) kad je riječ o projektima u trećim zemljama koje su tržišta u nastajanju ili ***zemlje*** u razvoju, ti bi projekti ***uključivali samo projekte s partnerima istomišljenicima, provodili bi se u okviru sustava certificiranja održivosti sirovina koji priznaje Komisija te*** bi trebali biti uzajamno korisni za Uniju i tu treću zemlju tako što dodaju vrijednost u toj zemlji ***i doprinose razvoju njezina gospodarstva te relevantnih industrija niže u lancu vrijednosti, uključujući lokalne prerađivačke industrije;***

(ea) Komisija ne razmatra zahtjeve za status strateškog projekta koji se odnose isključivo na preradu ili recikliranje u područjima zaštićenim Direktivom Vijeća 92/43/EEZ ([24]) i Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([25]), osim u opravdanim slučajevima.

2. Komisija u skladu s elementima i dokazima utvrđenima u Prilogu III. ocjenjuje jesu li kriteriji za priznavanje iz stavka 1. ispunjeni.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 36. radi izmjene Priloga III. kako bi se elementi i dokazi, koje je potrebno uzeti u obzir u procjeni jesu li kriteriji za priznavanje utvrđeni u stavku 1. ispunjeni, prilagodili tehničkom i znanstvenom napretku ili kako bi se u obzir uzele promjene zakonodavstva Unije ili međunarodnih instrumenata navedenih u Prilogu III. točki 4. ili donošenje dodatnog zakonodavstva Unije ili međunarodnih instrumenata relevantnih za ispunjenje kriterija iz stavka 1. točke (c). ***Nositelj projekta može dokazati ispunjavanja kriterija iz stavka 1. točke (c) certificiranjem u okviru programa ili obveza da se takvi programi ispune u trenutku provedbe projekta u skladu s Prilogom III., stavkom 5. Komisija obavješćuje nositelje projekata u postupku ishođenja dozvole za strateški projekt te vlasnike programa o delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 36. na početku roka za podnošenje prigovora utvrđenog u članku 36. stavku 4. Nakon što delegirani akt stupi na snagu Komisija obavješćuje nositelje projekata i vlasnike programa i o tome.***

3. Priznanje projekta kao strateškog projekta ne utječe na zahtjeve koji se primjenjuju na relevantni projekt ili na relevantnog nositelja projekta u skladu s međunarodnim pravom, pravom Unije ili nacionalnim pravom***, uključujući nacionalna prava u trećim zemljama.***

([24]) Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

([25]) Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

3.a Prema potrebi, Komisija razmatra izvedivost komplementarnih infrastrukturnih strateških projekata koji imaju potencijal za olakšavanje i poboljšanje prometa i komunikacije povezanih sa strateškim projektima te općenito doprinose boljem regionalnom i lokalnom razvoju i većoj društvenoj prihvatljivosti strateškog projekta i socijalnoj uključenosti, uzimajući pritom u obzir i pitanja okoliša.

Članak 6.

Primjena i priznavanje

1. Nositelj projekta Komisiji ***može*** bilo kada podnijeti zahtjev za priznavanje sirovinskog projekta kao strateškog projekta. Taj zahtjev mora sadržavati:

(a) relevantne ***i činjenične*** dokaze o ispunjenju kriterija utvrđenih u članku 5. stavku 1.;

(b) klasifikaciju projekta u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse, koja je potkrijepljena odgovarajućim dokazima;

(c) provedbene rokove projekta, uključujući pregled dozvola koje su potrebne za projekt i status odgovarajućeg procesa izdavanja dozvola;

(d) plan koji *sadržava mjere za osiguravanje smislene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pogođenih zajednica,* prema potrebi uključujući uspostavljanje kanala za redovitu komunikaciju s lokalnim ***i regionalnim vlastima,*** među ostalim i socijalnim partnerima ***i lokalnim zajednicama,*** provođenje kampanja za osvještavanje i informiranje javnosti te uspostavljanje mehanizama ublažavanja i naknade, ***osiguravajući da se prisilno preseljenje upotrebljava isključivo kao krajnja opcija;***

(e) informacije o kontroli poduzetnika uključenih u projekt, definiranoj u skladu s člankom 3. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004;

(f) poslovni plan u kojem se ocjenjuje financijska održivost projekta;

(g) procjenu potencijala projekta da se njime stvore kvalitetna radna mjesta i potreba projekta za kvalificiranom radnom snagom ***i analizu nedostatka vještina te višegodišnji plan rada kojim se predviđa ulaganje napora*** u usavršavanje i prekvalifikaciju ***kako bi se uklonio taj nedostatak, ako postoji, i promicanje rodne ravnopravnosti;***

(ga) kad je riječ o projektima koji se odnose na vađenje, plan poboljšanja stanja okoliša nalazišta nakon završetka eksploatacije, s ciljem vraćanja okoliša u prethodno stanje, uzimajući u obzir tehničku i ekonomsku izvedivost, kao i mjere za poticanje osposobljavanja i ponovnog zapošljavanja radnika;

(gb) ako projekt uključuje preseljenje, plan u kojem se opisuju načini za utvrđivanje identiteta zakonitih nositelja prava posjeda i njihovo uzimanje u obzir u postupku procjene te postupak za pravednu i pravodobnu naknadu za gubitak njihove imovine;

(gc) kad je riječ o projektima koji uključuju vađenje unutar područja zaštićenih Direktivom 92/43/EEZ ili 2000/60/EZ, opis kojim se dokazuje konkretna veza između projekta i javnog interesa;

(gd) kad je riječ o projektima koji uključuju vađenje, plan koji sadržava mjere za jamčenje dijela dodane vrijednosti izrađuje se u široj regiji projekta vađenja;

(ge) kad je riječ o projektima u trećim zemljama, dokaze koje dostavlja nositelj projekta o tome da se najmanje 40 % njegova vlasništva nalazi u Uniji ili partnerskoj zemlji.

2. Komisija ***donosi*** provedbene akte kojima utvrđuje ***jedinstveni*** predložak koji nositelji projekata trebaju upotrebljavati za podnošenje zahtjeva iz stavka 1. ***do [Ured za publikacije: unijeti datum šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].*** U predlošku može biti navedeno kako su iskazane informacije iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 37. stavka 2. ***Na jedinstvenom predlošku navode se samo informacije koje su potrebne za ocjenjivanje zahtjeva. Opseg informacija potrebnih za ispunjenje jedinstvenog predloška mora biti razuman.***

3. ***Komisija ocjenjuje potpunost zahtjeva u roku od 14 dana od zaprimanja te obavještava nositelja projekta o tome je li zahtjev potpun i o vremenskom rasporedu svoje ocjene.*** Ako Komisija smatra da su informacije iz zahtjeva nepotpune, podnositelju zahtjeva daje mogućnost da pravodobno dostavi dodatne informacije koje su potrebne za upotpunjavanje zahtjeva.

4. ***Ako je Komisija obavijestila nositelja projekta da su informacije navedene u zahtjevu potpune u skladu sa stavkom 3., Komisija sve dokumente povezane sa zahtjevom prosljeđuje*** Europskom odboru za kritične sirovine iz članka 34. („Odbor"). ***Odbor u roku od 30 dana od zaprimanja dokumenata povezanih sa zahtjevom*** na temelju pravednog i transparentnog postupka raspravlja i izdaje mišljenje o tome je li zahtjev potpun i ispunjava li predloženi projekt kriterije utvrđene u članku 5. stavku 1.

4.a Komisija prosljeđuje zahtjev državi članici na čije se državno područje predloženi projekt odnosi.

4.b Pri ocjenjivanju zahtjeva Komisija uzima u obzir sve dokazane povrede ljudskih prava ili okoliša u zadnjih pet godina prije podnošenja zahtjeva, kao i sve poduzete mjere za ublažavanje.

5. ***Svaka*** država članica na čije se državno područje predloženi projekt odnosi ***može se usprotiviti*** tome da se predloženom projektu dodijeli status strateškog projekta. Odbor ***može pozvati dotičnu državu članicu da iznese*** utemeljene razloge za svoj prigovor kako bi o njima raspravljao.

Ako je predloženi strateški projekt lociran na državnom području neke treće zemlje, Komisija dijeli zaprimljeni zahtjev s tom trećom zemljom. Komisija ne smije odobriti zahtjev dok ne primi izričito odobrenje te treće zemlje ***u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom i nacionalnim pravom predmetne treće zemlje***.

5.a Kad je riječ o strateškim projektima u trećim zemljama s kojima je Unija sklopila sporazum o strateškom partnerstvu, Komisija se savjetuje s tijelima te zemlje kako bi se zajamčila brza provedba projekta.

6. Uzimajući u obzir mišljenje Odbora iz stavka 4., Komisija je dužna u roku od 60 dana ***od potvrde potpunosti zahtjeva u skladu sa stavkom 3.*** donijeti odluku o priznavanju projekta kao strateškog projekta i obavijestiti podnositelja zahtjeva o svojoj odluci.

Odluka Komisije mora biti obrazložena, uključujući ako se razlikuje u odnosu na mišljenje Odbora. Komisija o svojim razlozima obavještava ***nadležna tijela u dotičnoj državi članici,*** Odbor***, Europski parlament*** i nositelja projekta.

7. Komisija može dati prednost obradi zahtjeva za projekte koji su aktivni u određenim fazama lanca vrijednosti zbog sljedećih razloga:

(a) kako bi zastupljenost strateških projekata bila ravnomjerna za sve strateške sirovine i u svim fazama lanca vrijednosti;

(b) kako bi zajamčila napredovanje prema svim referentnim vrijednostima utvrđenima u članku 1. stavku 2. točkama (a) i (b);

(ba) kako bi zajamčila da se, u skladu s referentnim vrijednostima i ravnomjernom zastupljenošću iz točke (a), prednost daje projektima u području oporabe materijala, rudarskog otpada i integriranog recikliranja, kao i zahtjevima koje podnose MSP-ovi.

Komisija pri obradi zahtjeva određuje prioritete u skladu s prvim podstavkom ovog stavka, pod uvjetom da je poštovala rokove iz stavka 6. za sve zahtjeve.

8. Ako Komisija utvrdi da strateški projekt više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku 5. stavku 1. ili ako se njegovo priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao ***lažne*** informacije, ona može, uzimajući u obzir mišljenje Odbora i odgovornog nositelja projekta, opozvati odluku kojom je projektu dodijeljen status strateškog projekta. ***Prije donošenja odluke o opozivu tog statusa, Komisija nositelju projekta navodi razloge za odluku o opozivu i daje nositelju projekta priliku da odgovori na stajalište Komisije, a Komisija uzima u obzir odgovor nositelja projekta.***

Svaki strateški projekt koji se više ne smatra strateškim projektom samo zbog ažuriranja popisa strateških sirovina iz članka 3. i dalje se smatra strateškim projektom dvije godine nakon donošenja odluke o opozivu iz prvog podstavka ovog stavka.

9. Projekti koji više nisu priznati kao strateški projekti gube sva prava povezana s tim statusom na temelju ove Uredbe.

Članak 7.

Provedba strateških projekata

1. Smatra se da strateški projekti pridonose sigurnosti opskrbe strateških sirovina u Uniji***, u skladu s ciljevima navedenima u članku 1. ove Uredbe***.

2. Smatra se da su strateški projekti u Uniji od javnog interesa ili da služe javnom zdravlju i javnoj sigurnosti te da imaju prevladavajući javni interes ako ispunjavaju sve uvjete u pogledu utjecaja na okoliš koji su obuhvaćeni člankom 6. stavkom 4. i člankom 16. stavkom 1. točkom (c) Direktive 92/43/EEZ, člankom 4. stavkom 7. Direktive 2000/60/EZ i člankom 9. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/147/EZ.

3. Država članica ***zajedno s regionalnim i lokalnim tijelima*** na čije se državno područje strateški projekt odnosi poduzima mjere kako bi pridonijela njegovoj pravodobnoj i djelotvornoj provedbi.

4. Odbor redovito raspravlja o provedbi strateških projekata i, prema potrebi, o mjerama koje bi nositelj projekta ili država članica na čije se državno područje strateški projekt odnosi mogli poduzeti kako bi se dodatno olakšala ***provedba i uspješno izvršenje*** tih strateških projekata.

5. Nositelj projekta svake dvije godine od datuma priznavanja projekta kao strateškog projekta podnosi izvješće ***Komisiji*** koje barem sadržava informacije o:

(a) napretku provedbe projekta, posebno u pogledu procesa izdavanja dozvola;

(b) prema potrebi, razlozima kašnjenja u odnosu na provedbene rokove iz članka 6. stavka 1. točke (c) i planu za sprečavanje takvih kašnjenja;

(c) napretku u financiranju projekta, uključujući informacije o javnoj financijskoj potpori.

Komisija podnosi kopiju izvješća Odboru kako bi se olakšala rasprava iz stavka 4.

6. Odbor može u bilo kojem trenutku od nositelja projekata zatražiti dodatne informacije relevantne za provedbu strateškog projekta.

7. Nositelj projekta obavještava Komisiju o:

(a) izmjenama ***koje predstavljaju prepreke*** zbog kojih ***projekt*** ne bi ispunio kriterije utvrđene u članku 5. stavku 1.;

(b) promjenama u kontroli nad poduzetnicima koji su trajno uključeni u projekt u odnosu na informacije iz članka 6. stavka 1. točke (e).

8. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima utvrđuje predložak koji nositelji projekata trebaju upotrebljavati za podnošenje izvješća iz stavka 5. U predlošku može biti navedeno kako su iskazane informacije iz stavka 5. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 37. stavka 2.

Tim provedbenim aktima utvrđuje se jedinstveni predložak kojim će se obuhvatiti sve informacije potrebne za izvješće. Opseg informacija potrebnih za ispunjenje jedinstvenog predloška mora biti razuman.

9. Nositelj projekta dužan je uspostaviti i redovito ažurirati ***internetske stranice poduzeća ili*** namjenske internetske stranice projekta s informacijama o strateškom projektu ***relevantnim za lokalno stanovništvo i za promicanje prihvaćanja u javnosti***, uključujući informacije o ekološkim, socijalnim i gospodarskim učincima i koristima strateškog projekta. Te stranice moraju biti otvorene za javnost i biti dostupne na jeziku odnosno jezicima koje lokalno stanovništvo lako razumije.

ODJELJAK 2.

PROCES IZDAVANJA DOZVOLA

Članak 8.

Jedinstvena kontaktna točka

1. Države članice dužne su do [Ured za publikacije: unijeti datum tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] imenovati po jedno nadležno nacionalno tijelo koje je odgovorno za olakšavanje, koordinaciju ***i pojednostavnjenje*** procesa izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina i pružanje informacija o elementima iz članka 17. ***Ne utječući na brzinu postupka, imenovano nadležno tijelo može zatražiti mišljenje i uključivanje drugih nadležnih tijela.***

2. Nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. jedina je kontaktna točka za nositelja projekta u procesu izdavanja dozvola čiji je rezultat donošenje sveobuhvatne odluke za određeni projekt u području kritičnih sirovina i to tijelo koordinira dostavljanje svih relevantnih dokumenata i informacija. ***Ono jamči da se sva pitanja povezana s postupcima izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina pravovremeno riješe.***

Jedinstvene kontaktne točke imenuju službenika za predmet za projekte u području kritičnih sirovina kojima je dodijeljen status strateškog projekta. Službenik za predmet jednostavna je kontaktna točka i pomaže nositelju projekta u razumijevanju bilo kakvih administrativnih pitanja. S obzirom na različite nacionalne strukture jedinstvene kontaktne točke, službenik za predmet može biti i dio drugog tijela.

3. Odgovornosti nadležnog nacionalnog tijela iz stavka 1. ili zadaće povezane s tim tijelom mogu se delegirati ili ih može izvršavati neko drugo tijelo za svaki projekt u području kritičnih sirovina:

(a) ako nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. obavijesti nositelja projekta o tom delegiranju;

(b) ako je za svaki projekt u području kritičnih sirovina odgovorno samo jedno tijelo;

(c) ako samo jedno tijelo koordinira dostavljanje svih relevantnih dokumenata i informacija;

(ca) nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. jamči da ne dolazi do odgađanja zbog delegiranja zadaća.

4. Nositeljima projekata mora biti dopušteno je da sve dokumente relevantne za proces izdavanja dozvola dostave u elektroničkom obliku.

5. Nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. uzima u obzir sve valjane studije koje su provedene i dozvole ili odobrenja koji su izdani za određeni projekt u području kritičnih sirovina prije nego što je projekt ušao u proces izdavanja dozvola u skladu s ovim člankom i ne traži dvostruke studije ni dozvole ili odobrenja, osim ako se pravom Unije zahtijeva drukčije.

6. Nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. dužno je podnositeljima zahtjeva omogućiti lak pristup informacijama i jednostavnim postupcima za rješavanje sporova koji se odnose na proces izdavanja dozvola i izdavanje dozvola za projekte u području kritičnih sirovina, prema potrebi, uključujući prema potrebi alternativne mehanizme za rješavanje sporova.

7. Države članice jamče da nadležno nacionalno tijelo iz stavka 1. ***ili bilo koje tijelo kojem su delegirane zadaće u skladu sa stavkom 3. ima*** na raspolaganju dostatan broj kvalificiranih zaposlenika te dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse, među ostalim za stjecanje dodatnih vještina i prekvalifikaciju, koji su potrebni za djelotvorno izvršavanje njegovih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

Ako države članice u početku ne raspolažu tehničkim sredstvima za ispunjenje zahtjeva iz ovog stavka, Komisija im pomaže sa sredstvima kako bi se predmetnoj državi članici pomoglo u ispunjavanju tih zahtjeva.

8. Odbor:

(a) redovito raspravlja o provedbi ovog odjeljka i razmjenjuje najbolje primjere iz prakse radi ubrzavanja postupaka izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina i poboljšanja ***sudjelovanja javnosti i savjetovanja s*** javnosti;

(b) prema potrebi predlaže Komisiji smjernice za provedbu ovog odjeljka koje nadležna nacionalna tijela iz stavka 1. trebaju uzeti u obzir.

Članak 9.

Prioritetni status strateških projekata

1. Radi učinkovitosti administrativne obrade u procesima izdavanja dozvola za strateške projekte u Uniji nositelji projekata i sva uključena tijela***, uključujući nacionalna tijela iz članka 8. stavaka 1. i 3.,*** vode brigu o tome da se ti procesi***, uključujući kontakt između nositelja projekta i bilo kojeg tijela prije službenog podnošenja i dovršavanja zahtjeva,*** obrađuju na najbrži mogući način u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

2. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom Unije, strateškim projektima u Uniji dodjeljuje se status najveće moguće nacionalne važnosti, ako takav status postoji u nacionalnom pravu, te se tako s njima i postupa u procesu izdavanja dozvola***, između ostaloga građevinskih dozvola, dozvola za kemikalije i dozvola za priključivanje na mrežu te procjena učinka na okoliš i odobrenja ako su potrebni, te se njima obuhvaćaju svi administrativni zahtjevi i postupci***.

3. Svi postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravni lijekovi povezani s procesom izdavanja dozvola i izdavanjem dozvola za strateške projekte u Uniji na bilo kojem nacionalnom sudu, među ostalima arbitražnom sudu ili uključujući arbitražni sud, ako postoje u nacionalnom pravu, smatraju se hitnima ako i u mjeri u kojoj su nacionalnim pravom propisani takvi hitni postupci i pod uvjetom da bi se ***strogo*** poštovala uobičajeno primjenjiva prava na obranu pojedinaca ***i*** lokalnih zajednica. Nositelji strateških projekata sudjeluju u takvim hitnim postupcima prema potrebi.

Članak 10.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Za strateške projekte u Uniji proces izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od:

(a) 24 mjeseca za strateške projekte koji se odnose na vađenje***, osim za strateške projekte koji se odnose isključivo na otpad od vađenja minerala, za koje postupak izdavanja dozvola ne smije biti dulji od 18 mjeseci;***

(b) 12 mjeseci za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje.

2. Odstupajući od stavka 1., za strateške projekte u Uniji koji su ušli u proces izdavanja dozvola prije nego što im je dodijeljen status strateškog projekta ***i za proširenje strateških projekata za koje je dozvola već izdana,*** trajanje preostalih koraka u procesu izdavanja dozvola nakon što se projektu dodijeli strateški status ne smije trajati dulje od:

(a) 21 mjesec za strateške projekte koji se odnose na vađenje***, osim za strateške projekte koji se odnose isključivo na otpad od vađenja minerala, za koje postupak izdavanja dozvola ne smije biti dulji od 15 mjeseci;***

(b) 9 mjeseci za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje.

3. U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog prirode, složenosti, lokacije ili veličine predloženog projekta, nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. može prije njihova isteka i na pojedinačnoj osnovi produljiti rokove iz stavka 1. točke (a) i stavka 2. točke (a) za najviše šest mjeseci, a rokove iz stavka 1. točke (b) i stavka 2. točke (b) za najviše tri mjeseca. U tom slučaju nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. obavještava nositelja projekta o razlozima za produljenje i o datumu na koji se očekuje sveobuhvatna odluka u pisanom obliku.

4. Za strateške projekte koji se ***ne*** odnose na ***rudarenje*** izostanak sveobuhvatne odluke nadležnog nacionalnog tijela iz članka 8. stavka 1. ***ove Uredbe*** u primjenjivim rokovima iz stavaka 1. i 2. ***ovog članka*** podrazumijeva da se relevantni zahtjev za izdavanje dozvole smatra odobrenim, osim u slučajevima u kojima je za određeni projekt potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ ili direktivama 2000/60/EZ, 2008/98/EZ, 2009/147/EZ, 2010/75/EU, 2011/92/EU ili 2012/18/EU***. Odstupajući od članka 4. stavka 6. Direktive 2011/92/EU, odluka kojom se utvrđuje*** je li potrebna takva procjena utjecaja na okoliš ***i kojom se utvrđuju*** relevantne procjene ***donosi se i nositelj projekta se o njoj obavještava u roku od 30 dana***. **[Am. 4.]**

5. Najkasnije mjesec dana od primitka zahtjeva za izdavanje dozvole za strateški projekt nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. dužno je potvrditi zahtjev ili, ako nositelj projekta nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, tražiti od nositelja projekta da dostavi potpuni zahtjev u roku od ***30*** dana od trenutka kad nacionalno tijelo to od njega zatraži ***te navesti informacije koje nedostaju.***

Datum na koji nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. potvrdi valjanost zahtjeva smatra se početkom procesa izdavanja dozvole.

6. Najkasnije mjesec dana od datuma potvrde valjanosti zahtjeva za izdavanje dozvole nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. u bliskoj suradnji s nositeljem projekta i drugim predmetnim tijelima sastavlja detaljan raspored procesa izdavanja dozvole. Raspored objavljuje nositelj projekta na internetskim stranicama iz članka 7. stavka ***9.***

7. Rokovima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudom.

Rokovima utvrđenima u ovom članku za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje bilo kakvi kraći rokovi koje utvrde države članice.

Članak 11.

Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja

1. Ako je za strateški projekt potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš u skladu s člancima od 5. do 9. Direktive 2011/92/EU, relevantni nositelj projekta ***najkasnije 30 dana nakon obavijesti o priznavanju strateškog projekta*** traži mišljenje nadležnog nacionalnog tijela iz članka 8. stavka 1. o obuhvatu i razini detaljnosti informacija koje treba navesti u izvješću o procjeni utjecaja na okoliš u skladu s člankom 5. stavkom 1. te direktive.

Nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. dužno se pobrinuti da se mišljenje iz prvog podstavka donese što prije, a svakako u roku od ***20*** dana od datuma kad je nositelj projekta podnio zahtjev. ***Cilj nacionalnog nadležnog tijela je pojednostaviti postupak i usmjeravati nositelja projekta kroz postupak.***

Komisija objavljuje zajedničke smjernice za nacionalna nadležna tijela u skladu s ovim stavkom.

2. U slučaju strateških projekata za koje obveza provedbe procjena utjecaja na okoliš proizlazi i iz Direktive Vijeća 92/43/EEZ i direktiva 2000/60/EZ, 2008/98/EZ, 2009/147/EZ, 2010/75/EU, 2011/92/EU ili 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. dužno se pobrinuti da se provede koordinirani ili zajednički postupak koji ispunjava zahtjeve tog zakonodavstva Unije***, bez obzira na to koji postupak nositelj projekta odabere***.

U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. koordinira ***i pojednostavnjuje*** provođenje pojedinačne procjene utjecaja određenog projekta na okoliš, koje su propisane mjerodavnim zakonodavstvom Unije.

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. organizira provođenje jedinstvene procjene utjecaja određenog projekta na okoliš, koja je propisana u mjerodavnom zakonodavstvu Unije.

3. Nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. dužno se pobrinuti da predmetna tijela donesu obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja strateškog projekta na okoliš u roku od ***80 dana*** od primitka svih potrebnih informacija prikupljenih u skladu s člancima 5., 6. i 7. te direktive i završetka savjetovanja iz članaka 6. i 7. te direktive.

3.a U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog naravi, složenosti, lokacije ili veličine predloženog projekta, nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. može prije njegova isteka i na pojedinačnoj osnovi produljiti rokove iz stavka 3. ovog članka za najviše 30 dana. U tom slučaju nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. obavještava nositelja projekta o razlozima za produljenje i o datumu na koji se očekuje obrazloženi zaključak u pisanom obliku.

4. Rok za savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o izvješću o procjeni utjecaja na okoliš iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU ne smije biti dulji od ***80 dana i kraći od 40*** dana u slučaju strateških projekata.

4.a Ako u slučaju strateških projekata nadležno tijelo iz članka 8. stavka 1. ne donese obrazloženi zaključak u primjenjivim rokovima iz stavka 3. ovog članka, nositelj projekta može podnijeti žalbu nadležnom sudu, što može dovesti do novčanih kazni ili privremene zabrane.

5. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na proces izdavanja dozvola za strateške projekte koji su ušli u proces izdavanja dozvola prije nego što im je dodijeljen status strateškog projekta.

Stavci od 2. do 4. ovog članka primjenjuju se na proces izdavanja dozvola za strateške projekte koji su ušli u proces izdavanja dozvola prije nego što im je dodijeljen status strateškog projekta samo ako koraci iz tih stavaka još nisu završeni.

Članak 12.

Planiranje

1. Države članice dužne su se pobrinuti da nacionalna, regionalna i lokalna tijela odgovorna za pripremu planova, kao što su zoniranje, prostorni planovi i planovi uporabe zemljišta, prema potrebi u te planove uključe odredbe za razvoj projekata u području kritičnih sirovina ***u bliskoj međusobnoj suradnji***. Prednost se daje umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama, napuštenim lokacijama, ***aktivnim ili napuštenim rudnicima*** i, prema potrebi, ***ležištima minerala potvrđenima u okviru geološkog istraživanja koje je provela država članica.***

2. Ako planovi koji uključuju odredbe za razvoj projekata u području kritičnih sirovina podliježu procjeni u skladu s Direktivom 2001/42/EZ i procjeni u skladu s člankom 6. Direktive 92/43/EEZ, te se procjene kombiniraju. U toj se kombiniranoj procjeni prema ***potrebi*** razmatra i utjecaj na potencijalno zahvaćena vodna tijela i provjerava bi li plan uzrokovao pogoršanje stanja ili potencijala iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ odnosno bi li se njime potencijalno otežalo da vodno tijelo postigne dobro stanje ili dobar potencijal. Ako relevantne države članice trebaju procijeniti utjecaje postojećih i budućih aktivnosti na morski okoliš, uključujući interakciju kopna i mora, kako je navedeno u članku 4. Direktive 2014/89/EU, kombinirana procjena obuhvaća i te utjecaje ***uz zadržavanje istog standarda kvalitete***. ***Ako postoji potreba za procjenom u skladu s člankom 4. Direktive 2000/60/EZ ili člankom 4. Direktive 2014/89/EU, ona se provodi tako da ne dovodi do produljenja rokova iz članka 10. stavaka 1. i 2. i članka 11. stavka 3. ove Uredbe.***

Članak 13.

Primjenjivost konvencija UNECE-a

1. Odredbama ove Uredbe ne dovode se u pitanje obveze na temelju ▌Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., i Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoou 25. veljače 1991.

2. Sve odluke donesene u skladu s ovim odjeljkom moraju biti javne ***i lako razumljive, a sve odluke koje se odnose na jedan projekt moraju biti dostupne na istim internetskim stranicama***.

ODJELJAK 3.

UVJETI KOJI OMOGUĆUJU PROVEDBU

Članak 14.

Ubrzanje provedbe

1. Komisija i države članice ***kao i dotične lokalne i regionalne vlasti*** poduzimaju aktivnosti za ubrzavanje i ***olakšavanje*** privatnih ulaganja u strateške projekte. ***Kako bi se osigurala dosljedna opskrba unutar Unije, države članice, u skladu s*** člancima 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ***razmatraju*** pružanje i koordinaciju potpore strateškim projektima kojima je otežan pristup financiranju***, kao i start-up poduzećima aktivnima u određenim fazama lanca vrijednosti kako bi se podržao razvoj i promicao inovativni ekosustav i najširi spektar tehnologija u tom području***. ***Komisija i države članice ne poduzimaju aktivnosti kojima se istiskuju privatna ulaganja.***

2. ***Komisija i Države članice, uključujući regionalna i lokalna tijela, prema potrebi*** pružaju administrativnu potporu strateškim projektima kako bi se olakšala njihova brza i djelotvorna provedba, među ostalim pružanjem pomoći:

(a) radi osiguravanja ispunjavanja primjenjivih administrativnih obveza i obveza izvješćivanja;

(b) nositeljima projekata radi daljnjeg povećanja ***pravodobnog sudjelovanja*** javnosti u projektu ***i savjetovanja*** u pogledu projekta, ***među ostalim slijedeći preporuke i najbolje primjere iz prakse koje dijeli Odbor, prema potrebi;***

(ba) obavještavanjem nositelja projekata o predvidljivim i ad hoc administrativnim kašnjenjima u vezi s postupkom izdavanja dozvola i obrazloženjima na kojima se ona temelje uz istodobno osiguravanje redovite, pravodobne i jasne komunikacije;

(bb) osiguravanjem posebnih programa inicijalnog financiranja za sirovine proizašle iz akademija za industriju s neto nultom stopom emisija iz [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Akt o industriji s nultom neto stopom emisija].

2.a Komisija državama članicama može uputiti mišljenje o usklađivanju nacionalne provedbe i ciljeva utvrđenih u članku 1. stavku 2.

Članak 15.

Koordinacija financiranja

1. Stalna podskupina iz članka 35. stavka 6. točke (a) na zahtjev nositelja strateškog projekta raspravlja s nositeljem i daje mu savjete o tome kako može zaokružiti financiranje njegova projekta ***te izdaje preporuke o budućim resursima i instrumentima financiranja***, uzimajući u obzir već osigurana sredstva i razmatrajući barem sljedeće elemente:

(a) dodatne privatne izvore financiranja ***te potporu sredstvima Grupe Europske investicijske banke ili drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj, s posebnim naglaskom na inicijativu Global Gateway za strateške projekte izvan Unije***;

(b) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući instrumente i programe ***izvozno-kreditnih agencija,*** nacionalnih razvojnih banaka i institucija;

(c) relevantne fondove i programe financiranja Unije.

1.a Do … [18 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe] i svake godine nakon toga, Komisija, uz pomoć stalne podskupine iz članka 35. stavka 6. točke (a), podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. U izvješću se opisuju prepreke za pristup financiranju i navode preporuke za olakšavanje pristupa financiranju za strateške projekte, uključujući Europsku investicijsku banku i Europsku banku za obnovu i razvoj.

Članak 16.

Olakšavanje sklapanja ugovora o otkupu

1. Komisija uspostavlja sustav za olakšavanje sklapanja ugovora o otkupu povezanih sa strateškim projektima u skladu s pravilima o tržišnom natjecanju.

2. Sustav iz stavka 1. potencijalnim otkupljivačima omogućuje da daju ponude za kupnju u kojima se navodi:

(a) količina i kvaliteta strateških sirovina koje namjeravaju kupiti;

(b) predviđena cijena ili raspon cijene;

(c) predviđeno trajanje ugovora o otkupu.

3. Sustav iz stavka 1. nositeljima strateških projekata omogućuje da daju ponude za prodaju u kojima se navodi:

(a) količina i kvaliteta strateških sirovina za koje žele sklopiti ugovore o otkupu;

(b) predviđena cijena ili raspon cijene po kojoj su ih spremni prodati;

(c) predviđeno trajanje ugovora o otkupu.

4. Na temelju ponuda za kupnju i prodaju primljenih u skladu sa stavcima 2. i 3. Komisija spaja nositelje strateških projekata s potencijalnim otkupljivačima relevantnima za njihov projekt.

4.a Sustav je dostupan nositeljima projekata ako strateški projekt još nije dobio dozvolu nacionalnog nadležnog tijela iz članka 8. stavka 1., ali je u naprednoj fazi podnošenju zahtjeva za izdavanje takve dozvole.

Članak 17.

Internetska dostupnost administrativnih informacija

1. Države članice na centraliziran i lako pristupačan način stavljaju internetski na raspolaganje sljedeće informacije o administrativnim postupcima relevantnima za projekte u području kritičnih sirovina:

(a) proces izdavanja dozvola ***i povezani administrativni postupci potrebni za dobivanje dozvole***;

(b) usluge financiranja i ulaganja;

(c) mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice;

(d) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo.

1.a Komisija na centraliziran i lako pristupačan način stavlja internetski na raspolaganje informacije o administrativnim postupcima relevantnima za dobivanje statusa strateških projekata.

ODJELJAK 4.

ISTRAŽIVANJE

Članak 18.

Nacionalni istraživački programi

1. Svaka država članica sastavlja nacionalni program za opće istraživanje kojim se traže kritične sirovine. Svaka država članica dužna je sastaviti prvi takav program do [Ured za publikacije: unijeti datum godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Nacionalni programi preispituju se ***i digitalno ažuriraju podacima iz drugih istraživačkih kampanja za objavu svake tri godine.***

2. Nacionalni istraživački programi iz stavka 1. uključuju mjere za povećanje količine dostupnih informacija o nalazištima kritičnih sirovina u Uniji, uključujući duboka rudna ležišta. Prema potrebi sadrže sljedeće mjere:

(a) mapiranje minerala u prikladnom mjerilu***, uključujući potencijal postojećih jalovina***;

(b) geokemijske kampanje, među ostalim za utvrđivanje kemijskog sastava tala, sedimenata i stijena;

(c) geoznanstvena snimanja, kao što su geofizička snimanja;

(d) obradu podataka prikupljenih općim istraživanjem, među ostalim izradom karata potencijalnih nalazišta;

(e) ponovnu obradu postojećih podataka iz geoznanstvenih snimanja kako bi se tražila neotkrivena nalazišta minerala koja sadržavaju kritične sirovine ***i metale nosače koji mogu sadržavati kritične sirovine***.

3. Države članice dostavljaju Komisiji svoje ***nacrte*** nacionalnih programa iz stavka 1. ***Komisija može izdati mišljenje o opsegu i formatu njihovih istraživačkih programa kako bi se zajamčio pojednostavnjen pristup Unije. Komisija također može pomoći državama članicama u uspostavi i provedbi nacionalnih istraživačkih programa tehničkim, digitalnim i tehnološkim sredstvima.***

Države članice dostavljaju Komisiji svoje dovršene nacionalne programe iz stavka 1. ovog članka. Komisija zatim prosljeđuje te programe Odboru kako bi se o njima moglo raspravljati u podskupini iz članka 35. stavka 6. točke (e).

4. Države članice u izvješću iz članka 43. pružaju informacije o napretku provedbe mjera iz svojih nacionalnih programa.

5. ***Na obrazloženi zahtjev akademske zajednice, nacionalnih nadležnih tijela, Unijinih ili nacionalnih, regionalnih i lokalnih agencija, nacionalnih geoloških instituta ili za potrebe istraživanja,*** države članice stavljaju na raspolaganje ***ažurirane*** informacije o svojim nalazištima minerala koja sadržavaju kritične sirovine prikupljene mjerama utvrđenima u nacionalnim programima iz stavka 1. Te informacije prema potrebi uključuju klasifikaciju utvrđenih nalazišta na temelju okvirne klasifikacije Ujedinjenih naroda za resurse.

Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje predložak za objavljivanje informacija iz prvog podstavka. U predlošku može biti naznačeno kako su iskazane informacije iz prvog podstavka. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 37. stavka 2.

6. Uzimajući u obzir postojeću suradnju u području općeg istraživanja, stalna podskupina iz članka 35. stavka 6. točke (b) raspravlja o nacionalnim programima iz stavka 1. i njihovoj provedbi, uključujući barem:

(a) potencijal za suradnju, među ostalim u području istraživanja prekograničnih nalazišta minerala i zajedničkih geoloških formacija;

(b) najbolje primjere iz prakse povezane s mjerama iz stavka 2.;

(c) ***integriranje*** rezultata nacionalnih programa iz stavka 1. ***u infrastrukturu za prostorne podatke iz Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([26]) te stavljanje na raspolaganje te infrastrukture za prostorne podatke svim nacionalnim nadležnim tijelima kako bi se povećala razmjena podataka.***

6.a Države članice pružaju potporu za tehnološku razvijenost istraživačkih tehnologija za duboka i složena ležišta kritičnih sirovina barem uključivanjem mjera potpore u tom smislu u nacionalne istraživačke i inovacijske programe, vodeći računa da te tehnologije imaju najmanji mogući učinak na okoliš.

([26]) Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).

Poglavlje 4.

Praćenje i ublažavanje rizika

Članak 19.

Praćenje i testiranje otpornosti na stres

1. Komisija prati rizik za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama. To praćenje obuhvaća barem kretanje sljedećih parametara:

(a) trgovinskih tokova;

(b) ponude i potražnje;

(c) koncentracije ponude;

(d) proizvodnje Unije i globalne proizvodnje te proizvodnih kapaciteta u svim fazama lanca vrijednosti;

(da) nestabilnosti cijena;

(db) uskih grla u izdavanju dozvola;

(dc) kapaciteta Unije i globalnih kapaciteta za recikliranje strateških sirovina;

(dd) geopolitičkih kretanja, kriza u području ljudskih prava i sigurnosnih izazova s kojima se Unija suočava.

2. Nacionalna tijela koja sudjeluju u radu stalne podskupine iz članka 35. stavka 6. točke (c) pomažu Komisiji u praćenju iz stavka 1.:

(a) dijeljenjem svih informacija koje imaju na raspolaganju o kretanju parametara iz stavka 1., uključujući informacije iz članka 20.;

(b) prikupljanjem, u koordinaciji s Komisijom i drugim sudjelujućim tijelima, informacija o kretanju parametara iz stavka 1., uključujući informacije iz članka 20. ***ne dovodeći u pitanje primjenjivo pravo o tržišnom natjecanju i protumonopolsko pravo;***

(c) izradom analize rizika za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama s obzirom na kretanje parametara iz stavka 1.

3. Komisija u suradnji s nacionalnim tijelima koja sudjeluju u radu stalne podskupine iz članka 35. stavka 6. točke (c) osigurava da se test otpornosti lanca opskrbe provede barem jednom svake ***dvije*** godine za svaku ***kritičnu*** sirovinu ***ili ako se praćenjem iz stavka 1. utvrde rizici za sigurnost opskrbe.*** Stalna podskupina iz članka 35. stavka 6. točke (c) u tu svrhu koordinira i raspoređuje provođenje testova otpornosti ***kritičnih*** sirovina na stres među tijelima koja sudjeluju.

Testovi otpornosti iz prvog podstavka sastoje se od procjene ranjivosti Unijina lanca opskrbe relevantnom ***kritičnom*** sirovinom na poremećaje opskrbe na temelju procjene utjecaja scenarija koji mogu uzrokovati takve poremećaje i njihovih mogućih posljedica, uzimajući u obzir barem sljedeće elemente:

(a) mjesto vađenja, prerade ili recikliranja relevantne sirovine;

(b) kapacitete gospodarskih subjekata duž lanca vrijednosti i strukturu tržišta;

(c) čimbenike koji bi mogli utjecati na opskrbu, uključujući, među ostalim, geopolitičku situaciju, ***trgovinske sporove uključujući činove gospodarske prisile,*** logistiku, opskrbu energijom, radnu snagu i prirodne katastrofe;

(d) dostupnost ***i sposobnost brze diversifikacije*** izvora opskrbe, zamjenskih materijala ***ili ublažavanje potražnje povećanjem učinkovitosti***;

(e) korisnike relevantne sirovine duž lanca vrijednosti i njihov udio u potražnji, posebno kad je riječ o proizvodnji tehnologija relevantnih za zelenu i digitalnu tranziciju i obrambene i ***aeronautičke*** primjene.

4. ***Na obrazloženi zahtjev akademske zajednice, nacionalnih nadležnih tijela, agencija Unije, geoloških instituta država članica ili za potrebe istraživanja,*** Komisija dostavlja ***informacije*** koje sadržavaju:

(a) dostupne informacije o kretanju parametara iz stavka 1.;

(b) izračun rizika za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama s obzirom na informacije iz točke (a);

(c) rezultate testova otpornosti na stres iz stavka 3.;

(d) prema potrebi, prijedlog odgovarajućih strategija ublažavanja rizika za sigurnost opskrbe.

Ako postoje utemeljeni razlozi za pretpostavku da bi stavljanje na raspolaganje informacija iz prvog podstavka ovog stavka bilo kojem od aktera iz tog podstavka 1. dovelo do nepovoljnog položaja u geopolitičkom smislu, Komisija može u pojedinačnim slučajevima odbiti staviti informacije na raspolaganje bilo kojem od tih aktera.

5. Ako Komisija na temelju informacija prikupljenih u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. smatra da postoji jasan rizik od poremećaja opskrbe, ona na to upozorava države članice, Odbor***, Europski parlament*** i upravljačka tijela Unije odgovorna za mehanizme pojačanog opreza za krize ili mehanizme za upravljanje krizom koji obuhvaćaju relevantne kritične ili strateške sirovine.

5.a Velika društva koja u proizvodnji strateških tehnologija upotrebljavaju strateške sirovine poduzimaju odgovarajuće mjere upravljanja rizikom i ublažavanja rizika u pogledu svojih lanaca opskrbe kritičnim sirovinama te o tome redovito i, prema potrebi na ad hoc osnovi, izvještavaju svoje odbore.

Članak 20.

Obveze informiranja za potrebe praćenja

1. Države članice u izvješću iz članka 43. Komisiji dostavljaju informacije o svakom novom ili postojećem sirovinskom projektu na svojem državnom području koji je relevantan s obzirom na članak 19. stavak 1. točku (d), uključujući klasifikaciju novih projekata u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse.

Država članica koja dostavlja informacije u skladu s prvim podstavkom ovog stavka dobiva te informacije isključivo iz podataka dostavljenih u zahtjevu za izdavanje dozvole. Sa svim informacijama dostavljenima u skladu s prvim podstavkom ovog stavka postupa se u skladu s člankom 44.

2. Države članice identificiraju ***velika društva koja posluju*** duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina s poslovnim nastanom na njihovu državnom području i:

(a) prate njihove aktivnosti putem redovitih i razmjernih anketa radi prikupljanja informacija potrebnih za zadaće praćenja iz članka 19***. Velika društva identificirana u sladu s ovim stavkom dužna su dostaviti samo informacije koje prikupljaju u okviru postojećih postupaka praćenja ili testova otpornosti na stres, u mjeri u kojoj su takve informacije već dostupne. Velika poduzeća nisu dužna dostavljati podatke koji uključuju poslovni rizik. Države članice jamče da se s tim informacijama postupa u skladu s člankom 44.;***

(b) dostavljaju informacije o rezultatima tih anketa u izvješću iz članka 43.;

(c) bez odgode obavješćuju Komisiju o važnim događajima koji mogu otežati redovito izvođenje aktivnosti identificiranih velikih društava.

3. Države članice dostavljaju podatke prikupljene u skladu sa stavkom 2. točkama (a) i (b) ovog članka nacionalnim statističkim tijelima i Eurostatu za potrebe sastavljanja statistike u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za dostavljanje podataka nacionalnim statističkim uredima i Eurostatu.

3.a Države članice, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina, izrađuju jedinstveni predložak koji ispunjavaju velika društva u okviru odgovaranja na ankete iz stavka 2. točke (a). U jedinstvenom predlošku može biti navedeno kako se formuliraju informacije iz stavka 2. točke (a). Opseg informacija potrebnih za ispunjenje jedinstvenog predloška mora biti razuman.

Članak 21.

Izvješćivanje o strateškim zalihama

1. Države članice u izvješću iz članka 43. Komisiji dostavljaju informacije o stanju svojih strateških zaliha strateških sirovina.

2. Informacije iz stavka 1. obuhvaćaju zalihe svih javnih tijela, društva u javnom vlasništvu ili gospodarskih subjekata kojima je država članica u svoje ime povjerila stvaranje strateških zaliha ***ili upravljanje*** njima te uključuju barem opis:

(a) količine zaliha svake strateške sirovine, iskazane u tonama i postotku godišnje nacionalne potrošnje relevantnih sirovina, i kemijskog oblika i čistoće zaliha te sirovine;

(b) kretanja količine zaliha svake strateške sirovine tijekom prethodnih pet godina;

(c) svih pravila i postupaka primjenjivih na puštanje u promet, dodjelu i distribuciju strateških zaliha.

3. Izvješće može uključivati i informacije o strateškim zalihama kritičnih i drugih sirovina.

Članak 22.

Praćenje strateških zaliha

1. Do [Ured za publikacije: unijeti datum dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a nakon toga svake dvije godine, Komisija na temelju informacija primljenih u skladu s člankom 21. stavkom 1. Odboru ***i Europskom parlamentu*** dostavlja:

(a) ***informacije o razini*** ukupne zalihe Unije za svaku stratešku sirovinu;

(b) informacije o potencijalnoj prekograničnoj pristupačnosti strateških zaliha s obzirom na pravila ili postupke za njihovo puštanje u promet dodjelu i distribuciju.

2. ***Stalna podskupina*** Odbora ***iz članka 35. stavka 6. točke (d) određuje*** sigurnu razinu Unijinih zaliha strateških sirovina. ***Sigurna razina je razina:***

(a) koja je izražena kao količina potrebna da se pokrije određeni broj dana prosječnog dnevnog neto uvoza u slučaju poremećaja opskrbe, izračunana na temelju količine uvoza u prethodnoj kalendarskoj godini;

▌

(c) koja je razmjerna riziku za sigurnost opskrbe relevantnom strateškom sirovinom i njezinoj gospodarskoj važnosti.

3. Komisija, uzimajući u obzir stajališta Odbora ***i prema potrebi,*** izdaje mišljenja upućena državama članicama:

(a) da povećaju razinu strateških zaliha, uzimajući u obzir usporedbu iz stavka 1. točke (b), relativnu distribuciju postojećih zaliha među državama članicama i potrošnju strateških sirovina gospodarskih subjekata na svojem državnom području;

(b) da izmijene ili koordiniraju pravila ili postupke za puštanje u promet, dodjelu i distribuciju strateških zaliha kako bi se poboljšala potencijalna prekogranična pristupačnost, posebno kad je to potrebno za proizvodnju strateških tehnologija.

4. Za potrebe mišljenja iz stavka 3. ***Komisija i*** Odbor posebnu važnost pridaju poticajima za privatne subjekte, koji se oslanjaju na strateške sirovine kao ulazne materijale, da stvore vlastite zalihe ili da poduzmu druge mjere za upravljanje rizicima za sigurnost opskrbe kojima su izloženi.

5. Države članice u izvješću iz članka 43. pružaju informacije o tome jesu li i kako su provele odnosno namjeravaju li provesti mišljenja iz stavka 3.

6. Prije nego što barem dvije države članice sudjeluju u međunarodnim ili multilateralnim forumima o strateškim zalihama strateških sirovina, Komisija se dužna pobrinuti za prethodnu koordinaciju bilo predmetnih država članica bilo na posebnom sastanku Odbora.

7. Komisija prikupljene podatke o dostupnim zalihama Unije dostavlja upravljačkim tijelima Unije odgovornima za mehanizme pojačanog opreza za krize ili mehanizme za upravljanje krizom koji obuhvaćaju relevantne strateške sirovine.

Članak 24.

Zajednička nabava

1. Komisija uspostavlja i vodi sustav za agregiranje potražnje zainteresiranih poduzetnika s poslovnim nastanom u Uniji koji su potrošači strateških sirovina i tijela država članica odgovornih za strateške zalihe i za traženje ponuda dobavljača radi spajanja s tom agregiranom potražnjom. Sustav obuhvaća neprerađene i prerađene strateške sirovine.

2. U uspostavi i vođenju sustava iz stavka 1. Komisija ***odabire strateške sirovine i faze prerade za koje se sustav može upotrebljavati, uzimajući u obzir relativni rizik za sigurnost opskrbe različitim strateškim sirovinama i mogućnosti za stvaranje strateških zaliha tih sirovina na temelju informacija prikupljenih u skladu s člancima 21. i 22.***

Komisija može utvrditi ***i*** minimalne količine traženih sirovina***, bez dovođenja u pitanje sposobnosti MSP-ova*** za sudjelovanje u sustavu, uzimajući u obzir ***ukupne potrebe MSP-ova,*** očekivani broj zainteresiranih sudionika i potrebu da broj sudionika bude u skladu s mogućnostima nadzora.

3. Sudjelovanje u sustavu iz stavka ***1.*** je otvoreno i transparentno za sve zainteresirane poduzetnike s poslovnim nastanom u Uniji i za tijela država članica. Sudjelovanje država članica ili nacionalnih tijela koja podliježu direktivama o nabavi 2014/24/EU ili 2014/25/EU moguće je samo ako je takvo sudjelovanje u skladu s tim direktivama.

4. Poduzetnici u Uniji i tijela država članica koja sudjeluju u sustavu iz stavka 1. mogu na transparentnoj osnovi zajednički pregovarati o nabavi, među ostalim o cijenama ili ostalim uvjetima i odredbama ugovora o kupoprodaji, ili iskoristiti zajedničku nabavu kako bi postigli bolje uvjete kod svojih dobavljača ili spriječili nestašice. Sudjelujući poduzetnici u Uniji i tijela država članica poštuju pravo Unije, uključujući Unijino pravo tržišnog natjecanja.

5. Tijela ne mogu sudjelovati kao dobavljači u agregiranju potražnje i zajedničkoj nabavi ili kao pružatelji usluga:

(a) ako se na njih odnose Unijine mjere ograničavanja donesene na temelju članka 215. UFEU-a;

(b) ako su izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela na koje se odnose takve mjere ograničavanja Unije ili koji rade u njihovo ime ili prema njihovim uputama.

6. Odstupajući od članka 176. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, Komisija u okviru postupka nabave na temelju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 može sklopiti ugovor o pružanju potrebnih usluga sa subjektom s poslovnim nastanom u Uniji koji obavlja funkciju pružatelja usluga radi uspostave i vođenja sustava iz stavka 1. Odabrani pružatelj usluga ne smije imati sukobe interesa.

7. Komisija u ugovoru o uslugama utvrđuje zadaće koje pružatelj usluga treba obaviti, uključujući dodjelu potražnje, dodjelu prava pristupa za opskrbu, registraciju i provjeru svih sudionika, objavu i izvješćivanje o aktivnostima i sve druge zadaće potrebne za uspostavu i vođenje sustava. U ugovoru o uslugama utvrđuju se i praktični aspekti poslovanja pružatelja usluga, uključujući korištenje informatičkog alata, sigurnosne mjere, valutu ili valute, način plaćanja i obveze.

8. U ugovoru o uslugama s pružateljem usluga Komisija zadržava pravo da prati pružatelja usluga i da provodi reviziju nad njim. U tu svrhu Komisija mora imati puni pristup informacijama kojima pružatelj usluga raspolaže u vezi s ugovorom. Svi poslužitelji moraju biti fizički smješteni na području Unije i sve informacije fizički pohranjene na području Unije.

9. U ugovoru o uslugama s odabranim pružateljem usluga utvrđuju se vlasništvo nad informacijama koje pružatelj usluga prikupi i mogućnost prijenosa tih informacija Komisiji kad dođe do raskida ili isteka ugovora o uslugama.

Poglavlje 5.

Održivost

ODJELJAK 1.

KRUŽNOST

Članak 25.

Nacionalne mjere koje se odnose na kružnost

1. Svaka država članica do [Ured za publikacije: unijeti datum ***24 mjeseca*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi i provodi nacionalne programe ***koji mogu uključivati prekogranična djelovanja i suradnju unutar Europskog gospodarskog prostora*** i koji sadržavaju ***odgovarajuće*** mjere osmišljene:

(-a) kako bi se ublažilo povećanje potražnje za kritičnim sirovinama radi postizanja referentne vrijednosti navedene u članku 1. stavku 2. točki (db);

(a) kako bi se povećalo skupljanje***, razvrstavanje i prerada*** otpada ***i viškova metala te proizvoda na kraju životnog vijeka*** s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina, kao i potencijalom ***ponovne uporabe i popravka u skladu s člankom 4. Direktive 2008/98/EZ***, i kako bi se taj otpad usmjerio u odgovarajući sustav recikliranja radi maksimalnog povećanja ***životnog vijeka proizvoda te*** dostupnosti i kvalitete materijala koji se može reciklirati kao ulazni materijal u postrojenjima za recikliranje kritičnih sirovina***, u skladu s pravom Unije, posebno pravom o okolišu i javnom zdravlju***;

(b) kako bi se povećali ***sprečavanje otpada,*** ponovna uporaba, ***popravak, obnova, ponovna proizvodnja i prenamjena*** proizvoda i dijelova s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina;

(c) kako bi se povećala uporaba sekundarnih kritičnih sirovina ***koje se mogu upotrebljavati umjesto primarnih kritičnih sirovina ili uz njih, uključujući materijale koji potječu od viškova metala i proizvoda na kraju životnog vijeka, te kako bi se promicala obnova proizvoda***, među ostalim tako da se tamo gdje je to primjereno u kriterijima javne nabave za dodjelu uzme u obzir reciklirani sadržaj ***ili razmatranjem financijskih poticaja za uporabu takvih materijala;***

(ca) kako bi se povećala učinkovita uporaba kritičnih sirovina u cijelom lancu vrijednosti;

(d) kako bi se povećala tehnološka zrelost tehnologija recikliranja kritičnih sirovina promicale učinkovitost sirovina i zamjena kritičnih sirovina u primjenama***, uzimajući u obzir učinak i funkcionalnost***, barem uključivanjem mjera potpore u tu svrhu u okviru nacionalnih istraživačkih i inovacijskih programa;

(e) kako bi njezina radna snaga imala vještine potrebne za podupiranje kružnosti lanca vrijednosti kritičnih sirovina ***poticanjem razvoja vještina te mjera za usavršavanje i prekvalifikaciju***;

(ea) kako bi se povećale mogućnosti oporabe kritičnih sirovina iz proizvoda provođenjem promjena u dizajnu tih proizvoda ili povećanjem mogućnosti njihova recikliranja, barem uključivanjem mjera potpore u tom smislu u nacionalne istraživačke i inovacijske programe;

(eb) kako bi se u njihovim nacionalnim programima promicala konsolidacija programa izgradnje kapaciteta i prijenosa tehnologije radi promicanja odgovornog recikliranja kritičnih minerala u zemljama proizvođačima;

(ec) kako bi se podržavala primjena standarda kvalitete za procese recikliranja tokova otpada koji sadrži kritične sirovine, kao što je elektronički otpad, radi postizanja optimalne oporabe materijala.

Nacionalni programi iz prvog podstavka redovito se ažuriraju, posebno tako što se ocjenjuje jesu li mjere poduzete u skladu sa ovim stavkom odgovarajuće.

Države članice razmjenjuju relevantne informacije i najbolje primjere iz prakse povezane s takvim mjerama s Europskim odborom za kritične sirovine osnovanim u skladu člankom 34. Ako je izvedivo, u suradnji s drugim državama članicama potiče se poduzimanje mjera povezanih s povećanjem tehnološke zrelosti tehnologija recikliranja, učinkovitosti materijala i zamjene kritičnih sirovina.

2. Programi iz stavka 1. posebno obuhvaćaju proizvode i otpad koji ne podliježu nikakvom posebnom zahtjevu u pogledu skupljanja, obrade, recikliranja ili ponovne uporabe na temelju zakonodavstva Unije. Za druge proizvode i otpad mjere se provode u skladu s postojećim zakonodavstvom Unije.

Programi iz stavka 1. mogu s obzirom na točke (a) i (b) tog stavka, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a ***i kada je to propisno potkrijepljeno***, uključivati uvođenje ***ekonomskih instrumenata***, kao što su popusti, novčane nagrade ili sustavi povratnih naknada, kako bi se potaknulo ponovnu uporabu proizvoda s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina i skupljanje otpada iz takvih proizvoda.

3. Svaka država članica do [Ured za publikacije: unijeti datum unijeti datum ***30 mjeseci*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi i provodi mjere za promicanje oporabe kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala, posebno iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom za koje je u bazi podataka stvorenoj u skladu s člankom 26. utvrđeno da sadržavaju potencijalno gospodarski iskoristive kritične sirovine.

4. Nacionalne mjere iz stavaka 1. i 2. osmišljavaju se tako da se izbjegnu prepreke ***međunarodnoj trgovini i*** trgovini ***u Uniji*** te poremećaji tržišnog natjecanja ***na tržištu Unije*** u skladu s UFEU-om.

5. Prilikom dostavljanja podataka Komisiji o količinama reciklirane otpadne električne i elektroničke opreme u skladu s člankom 16. stavkom 6. Direktive 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi države članice utvrđuju i izvješćuju zasebno o ***potkrijepljenoj procjeni kritičnih sirovina koje se stavljaju na tržište u električnoj i elektroničkoj opremi,*** količinama komponenata koje sadržavaju relevantne količine kritičnih sirovina uklonjenih iz takve otpadne opreme i količinama kritičnih sirovina oporabljenih iz otpadne električne i elektroničke opreme. Komisija donosi provedbene akte u kojima se utvrđuju oblik i pojedinosti takvog izvješćivanja. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3. Prvo razdoblje izvješćivanja obuhvaća prvu punu kalendarsku godinu nakon donošenja tih provedbenih akata.

5.a Komisija na temelju izvješćâ iz stavka 5. ovog članka preispituje Direktivu 2012/19/EU kako bi se procijenila izvedivost uvođenja ciljnih vrijednosti za prikupljanje i oporabu kritičnih sirovina iz otpadne električne i elektroničke opreme.

6. Države članice u izvješću iz članka 43. pružaju informacije o donošenju nacionalnih programa iz stavka 1. te o napretku u provedbi mjera poduzetih u skladu sa stavcima od 1. ***do 3. i njihovim učincima te njihovu doprinosu postizanju referentnih vrijednosti iz članka 1***.

7. Komisija do… ***[1 godinu od stupanja na snagu ove Uredbe]*** donosi ***delegirane*** akte ***u skladu s člankom 36. radi dopunjavanja ove Uredbe*** utvrđivanjem popisa proizvoda, dijelova i tokova otpada za koje se barem smatra da imaju ***relevantan*** potencijal oporabe kritičnih sirovina u smislu stavka 1. točaka (a) i (b).

U sastavljanju tog popisa Komisija uzima u obzir:

(a) ukupnu količinu kritičnih sirovina ***potencijalno*** oporabljivih iz tih proizvoda, dijelova i tokova otpada;

(b) opseg u kojem su ti proizvodi, dijelovi i tokovi otpada obuhvaćeni zakonodavstvom Unije;

(c) regulatorno nepokrivena područja;

(d) posebne poteškoće koje utječu na skupljanje i obradu tog otpada;

(e) postojeće sustave skupljanja i obrade otpada koji se odnose na njih.

7.a Nakon savjetovanja sa zainteresiranim dionicima Komisija izrađuje namjenske kodove otpada za litij-ionske baterije i međutokove otpada („crne mase”).

Članak 26.

Oporaba kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala

1. Operateri koji moraju dostaviti planove gospodarenja otpadom u skladu s člankom 5. Direktive 2006/21/EZ nadležnom tijelu definiranom u članku 3. Direktive 2006/21/EZ dužni su dostaviti studiju o preliminarnoj ***procjeni utjecaja na okoliš i*** gospodarskoj procjeni potencijalne oporabe kritičnih sirovina:

(a) iz otpada od vađenja minerala pohranjenog u postrojenju; odnosno

(aa) iz otpada od vađenja minerala koji je operater odložio od stupanja na snagu Direktive 2006/21/EZ; i

(b) iz otpada od vađenja minerala koji se stvara ili, ako se to smatra djelotvornijim, iz izvađene količine prije nego što iz nje nastane otpad.

1.a Operateri su izuzeti od obveze iz stavka 1. ako nadležnim tijelima dokažu da otpad od vađenja minerala ne sadrži kritične sirovine koje su tehnički oporabljive.

2. Studija iz stavka 1. uključuje barem procjenu količina i koncentracija kritičnih sirovina sadržanih u otpadu od vađenja minerala i u izvađenoj količini i procjenu mogućnosti njihove tehničke i gospodarske oporabe***, kao i njezinih ekoloških posljedica. Operateri utvrđuju metode za procjenu količina i koncentracija.***

3. Operateri postojećih postrojenja za gospodarenje otpadom dužni su dostaviti studiju iz stavka 1. nadležnom tijelu definiranom u članku 3. Direktive 2006/21/EZ do [Ured za publikacije: unijeti datum ***dvije*** godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Operateri novih postrojenja za gospodarenje otpadom dostavljaju tu studiju nadležnom tijelu zajedno sa svojim planovima gospodarenja otpadom u skladu s člankom 5. Direktive 2006/21/EZ.

4. Države članice dužne su uspostaviti bazu podataka svih zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom, uključujući napuštena postrojenja za gospodarenje otpadom, koja se nalaze na njihovu državnom području. Ta baza podataka sadržava:

(a) informacije o lokaciji postrojenja za gospodarenje otpadom, površini postrojenja i količini otpada u postrojenju;

(b) informacije o operateru ili prijašnjem operateru postrojenja za gospodarenje otpadom i, prema potrebi, njegovu pravnom sljedniku;

(c) informacije o približnim količinama i koncentracijama svih sirovina sadržanih u otpadu od vađenja minerala i, ako su te informacije dostupne, u izvornom mineralnom ležištu, u skladu sa stavkom 6. ovog članka;

(d) sve dodatne informacije koje država članica smatra relevantnima za omogućivanje oporabe kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom.

5. Baza podataka iz stavka 4. mora biti uspostavljena do [Ured za publikacije: unijeti datum ***devet mjeseci*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i sve informacije moraju biti unesene do [Ured za publikacije: unijeti datum ***dvije*** godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Mora biti dostupna u javno pristupačnom i digitalnom obliku ažurirana barem svake dvije godine kako bi se unijele dodatne dostupne informacije i nedavno zatvorena ili utvrđena postrojenja.

6. Kako bi pružile informacije iz stavka 4. točke (c), države članice poduzimaju barem sljedeće aktivnosti:

(a) za sva zatvorena postrojenja za gospodarenje otpadom države članice sveobuhvatno preispituju dostupnu dokumentaciju za izdavanje dozvola do [Ured za publikacije: unijeti datum ***devet mjeseci*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe];

(b) za ona postrojenja za gospodarenje otpadom za koja se na temelju dostupnih informacija ne može unaprijed isključiti postojanje potencijalno gospodarski iskoristivih količina kritičnih sirovina države članice provode i reprezentativno geokemijsko uzorkovanje do [Ured za publikacije: unijeti datum ***18 mjeseci*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe];

(c) za ona postrojenja za gospodarenje otpadom u kojima su aktivnosti opisane u točkama (a) i (b) ovog stavka ukazale na potencijalno gospodarski iskoristive količine kritičnih sirovina države članice do [Ured za publikacije: unijeti datum ***30 mjeseci*** od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] provode i detaljniju analizu koja uključuje izradu profila ruda ili jednakovrijedne tehnike, ako je to prihvatljivo za okoliš u skladu s primjenjivim zahtjevima u vezi s okolišem na razini Unije i, prema potrebi, sa zahtjevima Direktive 2006/21/EZ.

7. Aktivnosti opisane u stavku 6. provode se unutar ograničenja nacionalnih pravnih sustava koja se odnose na vlasnička prava, vlasništvo nad zemljištem, mineralne resurse i otpad te svih drugih relevantnih odredaba. Ako ti čimbenici ometaju provedbu aktivnosti, tijela država članica traže suradnju operatera ili vlasnika postrojenja za gospodarenje otpadom. U bazi podataka ***iz stavka 4.*** može se pristupati rezultatima aktivnosti iz stavka 6. Ako je to moguće, države članice u ***tu*** bazu podataka uključuju klasifikaciju zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse.

Članak 27.

Mogućnost recikliranja trajnih magneta

1. Od [Ured za publikacije: unijeti datum datum tri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] sve fizičke ili pravne osobe koje stavljaju na tržište uređaje za magnetsku rezonanciju, generatore energije iz vjetra, industrijske robote, motorna vozila, laka prijevozna sredstva, generatore hlađenja, dizalice topline, elektromotore, među ostalim kad su ugrađeni u druge proizvode, automatske perilice rublja, bubnjaste sušilice rublja, mikrovalne pećnice, usisavače ili perilice posuđa dužne su se pobrinuti da su ti proizvodi označeni vidljivom, čitljivom i neizbrisivom oznakom na kojoj je navedeno:

(a) sadržavaju li ti proizvodi najmanje jedan trajni magnet;

(b) ako su u proizvod ugrađeni trajni magneti, pripadaju li ti magneti nekoj od sljedećih vrsta:

i. neodimij-željezo-bor;

ii. samarij-kobalt;

iii. aluminij-nikal-kobalt;

iv. ferit.

(ba) ako je u proizvod ugrađen jedan ili više trajnih magneta koji pripadaju vrstama iz točke (b), koliko je magneta svake vrste ugrađeno u proizvod.

2. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje format za označivanje iz stavka 1 ***do [datum: godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].*** Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3.

3. Od [Ured za publikacije: unijeti datum tri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] sve fizičke ili pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. u koje je ugrađen najmanje jedan trajni magnet vrste navedene u stavku 1. točki (b) podtočkama od i. do iii. dužne su se pobrinuti da je na proizvodu ili u njemu prisutan nosač podataka. ***Nosač podataka ni u kojem slučaju ne smije sadržavati poslovno osjetljive informacije niti im omogućiti pristup.***

4. Nosač podataka iz stavka 3. mora biti povezan s jedinstvenom identifikacijskom oznakom proizvoda na temelju koje se ***ciljano*** može pristupiti:

(a) ime, registrirani trgovački naziv ili registriranu trgovačku oznaku i poštansku adresu odgovorne fizičke ili pravne osobe i, ako su dostupna, elektronička sredstva komunikacije kojima ih se može kontaktirati;

(b) informacijama o težini, lokaciji i kemijskom sastavu svakog pojedinačnog trajnog magneta ugrađenog u proizvod i o prisutnosti i vrsti obloga magneta, ljepila i svih korištenih aditiva;

(c) informacijama na temelju kojih je moguće pristupanje i uklanjanje svakog trajnog magneta ugrađenog u proizvod, uključujući barem redoslijed svih koraka uklanjanja, alate i tehnologije potrebne za pristupanje i uklananje trajnog magneta, ne dovodeći u pitanje članak 15. stavak 1. Direktive 2012/19/EU.

5. Za proizvode u kojima se trajni magneti nalaze isključivo u elektromotorima ugrađenima u proizvod informacije iz stavka 4. točke (b) mogu se zamijeniti informacijama o lokaciji tih elektromotora, a informacije iz stavka 4. točke (c) mogu se zamijeniti informacijama o pristupanju i uklanjanju elektromotora, uključujući barem redoslijed svih koraka uklanjanja, alate i tehnologije potrebne za pristupanje i uklanjanje elektromotora.

6. Za proizvode iz stavka 3. za koje je potrebna putovnica za proizvode kako je definirana u Uredbi XX/XXXX [Uredba o ekološkom dizajnu za održive proizvode] ***ili Uredbi XX/XXXX [Uredba o baterijama i propisima o otpadnim baterijama]*** u skladu s drugim zakonodavnim aktom Unije informacije navedene u stavku 4. unose se u tu putovnicu za proizvode ***ili digitalnu putovnicu***. ***Informacije iz stavka 3. moraju biti potpune, ažurne, točne i dostupne tijekom razdoblja koje je barem jednako uobičajenom životnom vijeku proizvoda uvećanom za deset godina, među ostalim poslije stečaja, likvidacije ili prestanka obavljanja djelatnosti odgovorne fizičke ili pravne osobe u Uniji.***

Informacije iz stavka 4. odnose se na model proizvoda ili, ako se informacije razlikuju među jedinicama istog modela, na pojedinu seriju ili jedinicu. Subjekti za ***obnovu, popravak i*** recikliranje, tijela za nadzor tržišta i carinska tijela moraju imati pristup informacijama iz stavka 4.

8. Primjenjuju se članak 9. stavak 1. točke (c) i (d) te članci 10. i 13. Uredbe (EU) …/…[Ured za publikacije: unijeti upućivanje na *Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode*] i odgovarajuće definicije iz članka 2. te uredbe.

Prije nego što stave proizvod iz stavka 3. na tržište, fizičke ili pravne osobe dužne su se pobrinuti da je jedinstvena identifikacijska oznaka proizvoda iz stavka 4. unesena u registar iz [članka 12. stavka 1.] Uredbe (EU) …/… [Uredba o ekološkom dizajnu za održive proizvode].

Za potrebe prvog i drugog podstavka upućivanja na „[primjenjivi delegirani akt donesen] na temelju članka 4." u članku 10. točki (b) i na „delegiran[e] akt[e] donesen[e] u skladu s člankom 4." u članku 10. točki (f) i članku 13. stavku 2. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

9. Ako su zahtjevi za informacije koji se odnose na recikliranje trajnih magneta utvrđeni u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4. Uredbe XX/XXXX [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] ili u drugom zakonodavstvu Unije o usklađivanju za bilo koje proizvode navedene u iz stavka 1, ti se zahtjevi primjenjuju umjesto odredaba ovog članka.

10. Proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni za obrambene ili ***aeronautičke*** primjene izuzeti su od zahtjeva ovog članka.

Posebne informacije iz stavaka 1., 3. i 4. mogu se izostaviti ako uključuju poslovno osjetljive informacije.

11. Zahtjevi ovog članka primjenjuju se od [Ured za publikacije: unijeti datum pet godina od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] na uređaje za magnetsku rezonanciju, motorna vozila i laka prijevozna sredstva koja su homologirana vozila kategorije L.

12. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 36. radi izmjene Priloga VI. kako bi unijela ili ažurirala popis oznaka kombinirane nomenklature ([27]) i opise proizvoda koji odgovaraju proizvodima iz stavka 1. radi olakšavanja rada carinskih tijela s obzirom na te proizvode i na zahtjeve utvrđene u ovom članku i članku 28.

Članak 28.

Reciklirani sadržaj trajnih magneta

1. Svaka fizička ili pravna osoba koja stavi na tržište proizvode iz članka 27. stavka 1. u koje je ugrađen barem jedan trajni magnet iz članka 27. stavka 1. točke (b) podtočaka od i. do iii. i u kojima je ukupna težina svih takvih trajnih magneta veća od 0,2 kg dužna je od [Ured za publikacije: unijeti datum tri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] ili dvije godine od stupanja na snagu delegiranog akta iz stavka 2., ovisno o tome koji je datum kasniji, na javno dostupnim internetskim stranicama objavljivati udio neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje u trajnim magnetima ugrađenima u te proizvode.

2. Komisija je dužna do [Ured za publikacije: unijeti datum dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donijeti delegirani akt u skladu s člankom 36. u kojem radi dopunjavanja ove Uredbe utvrđuje pravila za izračun i provjeru udjela neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada od proizvodnje ili otpada nakon potrošnje u trajnim magnetima ugrađenima u proizvode iz stavka 1.

U pravilima za izračun i provjeru mora biti naveden primjenjivi postupak ocjenjivanja sukladnosti iz modula utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ uz potrebne prilagodbe za predmetne proizvode. Za potrebe utvrđivanja primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

(a) prikladnost određenog modula s obzirom na tip proizvoda i njegovu razmjernost javnom interesu koji se nastoji ostvariti;

(b) dostupnost nadležnih i neovisnih trećih strana koje mogu obavljati potencijalne zadaće ocjenjivanja sukladnosti u svojstvu treće strane;

([27]) Kombinirana nomenklatura u Prilogu I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87.

(c) ako je sudjelovanje treće strane obvezno, potrebu da proizvođač slobodno odabere između modula osiguranja kvalitete i modula izdavanja potvrde za proizvod utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ.

3. ***Najkasnije do*** 31. prosinca 2030. Komisija ***donosi*** delegirane akte kojima se dopunjava ova Uredba utvrđivanjem minimalnih udjela neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje koji moraju biti prisutni u trajnom magnetu ugrađenom u proizvode iz stavka 1. ***U opravdanim se slučajevima na različite proizvode mogu primijeniti različiti minimalni udjeli ili se ta obveza ne mora primjenjivati na određene proizvode.***

Delegiranim aktima iz prvog podstavka utvrđuju se prijelazna razdoblja koja moraju biti primjerena za poteškoće u prilagođavanju proizvoda obuhvaćenih mjerom kako bi se zajamčila sukladnost proizvoda.

Minimalni udio iz prvog podstavka temelji se na prethodnoj procjeni učinka, uzimajući u obzir:

(a) postojeću i predviđenu dostupnost neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje;

(b) informacije prikupljene u skladu sa stavkom 1. i relativnu raspodjelu udjela recikliranog sadržaja u trajnim magnetima ugrađenima u proizvode iz stavka 1. koji su stavljeni na tržište;

(c) tehnički i znanstveni napredak, uključujući znatne promjene u tehnologijama trajnih magneta koje utječu na vrstu oporabljenih materijala;

(d) stvarni i potencijalni doprinos minimalnog udjela ciljevima Unije u području klime i okoliša;

(e) moguće utjecaje na rad proizvoda u koje su ugrađeni trajni magneti;

(f) potrebu za sprečavanjem nerazmjernih negativnih posljedica za cjenovnu pristupačnost trajnih magneta i proizvoda u koje su trajni magneti ugrađeni.

4. Ako su zahtjevi koji se odnose na reciklirani sadržaj trajnih magneta utvrđeni u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4. Uredbe XX/XXXX [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] ili drugom zakonodavstvu Unije o usklađivanju za bilo koje proizvode navedene u iz stavka 1, ti se zahtjevi primjenjuju umjesto odredaba ovog članka.

5. Od datuma početka primjene zahtjeva iz stavka 1., kad fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. nude te proizvode na prodaju, među ostalim prodaju na daljinu, ili kad ih izlažu u okviru trgovačke djelatnosti, te su osobe svojim kupcima dužne dati pristup informacijama iz stavka 1. prije nego što se oni obvežu kupoprodajnim ugovorom.

Fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. ne smiju dati niti izložiti naljepnice, oznake, simbole ili natpise za koje je vjerojatno da će zavarati ili zbuniti potrošače u pogledu informacija iz stavka 1. Proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni za obrambene ili ***aeronautičke*** primjene izuzeti su od zahtjeva ovog članka.

6. Od datuma pet godina od datuma stupanja na snagu delegiranog akta iz stavka 2. zahtjevi utvrđeni u stavcima 1. i 6. primjenjuju se na uređaje za magnetsku rezonanciju, motorna vozila i laka prijevozna sredstva koja su homologirana vozila kategorije L.

ODJELJAK 2.

CERTIFIKACIJA I EKOLOŠKI OTISAK

Članak 29.

Priznati poslodavci

1. Vlade***, industrijska udruženja*** ili ***skupine zainteresiranih*** organizacija koje su uspostavile i nadziru certifikacijske programe povezane s održivosti kritičnih sirovina („vlasnici programa”) mogu od Komisije zatražiti da prizna njihove programe. ***Odluka o priznavanju programa objavljuje se najkasnije šest mjeseci nakon što vlasnik programa podnese zahtjev.***

Zahtjevi iz prvog podstavka sadržavaju sve relevantne dokaze povezane s ispunjenjem kriterija utvrđenih u Prilogu IV. Komisija donosi provedbene akte ***do … [tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe]*** kojima se utvrđuju minimalne informacije koje zahtjevi moraju sadržavati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3.

Tim provedbenim aktima utvrđuje se jedinstveni predložak kojim će se obuhvatiti sve informacije potrebne za zahtjev. Na jedinstvenom predlošku navode se samo informacije koje su potrebne za ocjenjivanje zahtjeva. Opseg informacija potrebnih za ispunjenje jedinstvenog predloška mora biti razuman.

2. Ako Komisija na temelju dokaza dostavljenih u skladu sa stavkom 1. utvrdi da certifikacijski program ispunjava kriterije utvrđene u Prilogu IV., ona donosi provedbeni akt kojim se taj program priznaje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3.

3. Komisija ***barem svake dvije godine*** provjerava ispunjavaju li priznati programi i dalje kriterije utvrđene u Prilogu IV.

4. Vlasnici priznatih programa bez odgode obavještavaju Komisiju o svim ***relevantnim*** promjenama ili modernizacijama priznatih programa. Komisija procjenjuje utječu li takve promjene ili modernizacije na osnovu za priznavanje i ***prema potrebi*** poduzima odgovarajuće mjere.

5. Ako postoje dokazi da gospodarski subjekti koji provode priznati program u ponovljenim ili krupnim slučajevima nije ispunjavao zahtjeve tog programa, Komisija ispituje, uz savjetovanje s vlasnikom priznatog programa, ukazuju li ti slučajevi na nedostatke u programu koji utječu na osnovu za priznavanje i ***prema potrebi*** poduzima odgovarajuće mjere.

6. Ako Komisija utvrdi nedostatke u priznatom programu koji utječu na osnovu za priznavanje, vlasniku programa može odobriti odgovarajuće razdoblje za poduzimanje korektivnih radnji ***u roku od najviše 12 mjeseci. Nakon isteka tog razdoblja, ako nedostatak nije uklonjen, Komisija više ne priznaje program.***

7. Ako vlasnik programa ne poduzme ili odbije poduzeti potrebne korektivne radnje i ako Komisija utvrdi da nedostaci iz stavka 6. znače da program više ne ispunjava kriterije utvrđene u Prilogu IV., Komisija donosi provedbeni akt kojim se povlači priznanje programa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3.

8. Komisija je dužna uspostaviti i ažurirati registar priznatih programa. Taj se registar objavljuje na javno dostupnim internetskim stranicama. ***Na tim se internetskim stranicama mogu dobiti i povratne informacije od svih relevantnih dionika o provedbi priznatih programa. Takve povratne informacije prosljeđuju se dotičnim vlasnicima programa na razmatranje.***

Članak 30.

Deklaracija o ekološkom otisku

1. Komisija ***do 31. prosinca 2025. donosi*** delegirane akte u skladu s člankom 36. u kojima radi dopunjavanja ove Uredbe utvrđuje pravila za izračun i provjeru ekološkog otiska različiti kritičnih sirovina, u skladu s Prilogom V. i uzimajući u obzir znanstveno utemeljene metode procjene i relevantne međunarodne norme. Na temelju pravila za izračun i provjeru utvrđuje se najvažnija kategorija utjecaja ***ili, u propisno opravdanim slučajevima, nekoliko kategorija utjecaja***. Deklaracija o otisku ***obuhvaća tu kategoriju ili te kategorije*** utjecaja***, kao i emisije stakleničkih plinova***.

2. Komisija ***donosi*** pravila za izračun i provjeru ekološkog otiska određene kritične sirovine ako je nakon razmatranja relevantnih kategorija utjecaja na okoliš ***i emisija stakleničkih plinova*** zaključila da ta kritična sirovina ima ***relevantan*** ekološki otisak i da je stoga obveza deklariranja ekološkog otiska te sirovine u najvažnijoj kategoriji ***ili kategorijama*** utjecaja prilikom njezina stavljanja na tržište potrebna i razmjerna kako bi se pridonijelo ostvarenju ciljeva Unije u području klime i okoliša poticanjem opskrbe kritičnim sirovinama s manjim ekološkim otiskom ***i smanjenju utjecaja drugih djelovanja iz ove Uredbe na klimu i okoliš***.

3. U razmatranju nužnosti obveze iz stavka 2. Komisija uzima u obzir:

(a) postižu li se već i kako ***te koliko djelotvorno*** ciljevi Unije u području klime i okoliša drugim zakonodavstvom Unije primjenjivim na tu kritičnu sirovinu;

(b) postojanje i primjenu relevantnih međunarodnih normi i smjernica, ili vjerojatnost postizanja dogovora o takvim normama na međunarodnoj razini, i održive prakse na tržištu, uključujući dobrovoljne programe priznate u skladu s člankom 29.;

(c) djelotvornost strateških partnerstava, strateških projekata, trgovinskih sporazuma i drugih međunarodnih instrumenata i aktivnosti informiranja koje provodi Unija za postizanje ciljeva Unije u području klime i okoliša.

(ca) povezane gospodarske troškove i administrativno opterećenje gospodarskih subjekata.

4. Komisija provodi prethodnu procjenu učinaka kako bi odlučila hoće li donijeti delegirani akt na temelju stavka 1. Takva procjena mora:

(a) biti utemeljena, među ostalim, na savjetovanju sa:

i. svim relevantnim dionicima, kao što su dionici iz industrije, uključujući industriju niže u lancu vrijednosti, mala i srednja poduzeća i, prema potrebi, obrtničku industriju, te socijalni partneri, trgovci, trgovci na malo, uvoznici, ***organizacije koje promiču zdravlje ljudi i*** zaštitu okoliša, organizacije potrošača ***i akademska zajednica***;

ii. trećim zemljama na čiju trgovinu s Unijom ta obveza može znatno utjecati;

iii. upravnim odborom;

iii.a Europskom agencijom za okoliš, Europskim znanstvenim savjetodavnim odborom za klimatske promjene i Europskom agencijom za kemikalije;

(b) spriječiti da se bilo koja takva mjera izrađuje, donosi ili primjenjuje tako da joj je cilj ili posljedica stvaranje nepotrebnih prepreka međunarodnoj trgovini i da ograničava trgovinu više nego što je to potrebno kako bi se postigli ciljevi Unije u području klime i okoliša, uzimajući u obzir sposobnost dobavljača iz trećih zemalja da postupaju u skladu s takvom deklaracijom tako da to ne utječe nerazmjerno na agregirane trgovinske tokove i troškove kritičnih sirovina;

(ba) procijeniti jesu li slične obveze na temelju prava Unije proizvele očekivane učinke i znatno doprinijele postizanju okolišnih ciljeva Unije;

(c) procijeniti bi li mjera pridonijela postizanju ciljeva Unije u području klime i okoliša bez nerazmjernog utjecaja na sposobnost industrije Unije da nabavi predmetnu kritičnu sirovinu.

5. Svaka fizička ili pravna osoba koja stavlja na tržište kritične sirovine za koje je Komisija donijela pravila za izračun i provjeru u skladu sa stavkom 1. stavlja na raspolaganje deklaraciju o ekološkom otisku.

Zahtjev utvrđen u prvom podstavku primjenjuje se na svaku pojedinu vrstu kritične sirovine stavljenu na tržište i primjenjuje se na kritične sirovine uključene u poluproizvode ili proizvode ***ako kritična sirovina čini nezanemariv udio u ukupnom ekološkom otisku proizvoda***.

6. Deklaracija o ekološkom otisku iz stavka 5. sadržava sljedeće podatke:

(a) ime, registrirani trgovački naziv ili registriranu trgovačku oznaku i poštansku adresu odgovorne fizičke ili pravne osobe i elektronička sredstva komunikacije kojima ih se može kontaktirati;

(b) informacije o vrsti kritične sirovine na koju se deklaracija odnosi;

(c) informacije o zemlji i regiji u kojoj je kritična sirovina izvađena, prerađena, pročišćena i reciklirana, kako je primjenjivo;

(d) ekološki otisak kritične sirovine, izračunan u skladu s primjenjivim pravilima za provjeru i izračun donesenima u skladu sa stavkom 1.;

(e) razred učinkovitosti ekološkog otiska kritične sirovine, utvrđen u skladu s primjenjivim delegiranim aktom donesenim u skladu sa stavkom 7.;

(f) poveznicu na internetsku stranicu s javnom verzijom studije koja potkrepljuje rezultate deklaracije o ekološkom otisku.

7. Komisija ***donosi*** delegirane akte u skladu s člankom 36. u kojima radi dopunjavanja ove Uredbe ***u roku od dvije godine*** utvrđuje razrede učinkovitosti ekološkog otiska za kritične sirovine za koje su u skladu s Prilogom V. donesena pravila za izračun i provjeru u okviru stavka 1.

7.a Ako su međuproizvodi ili proizvodi koji sadržavaju kritične sirovine obuhvaćeni zahtjevima Unije u pogledu ekološkog otiska u drugom zakonodavstvu, ekološki i ugljični otisak svake kritične sirovine, ako je to moguće, uključuje se u izračun ekološkog otiska cijelog proizvoda.

7.b Komisija do 31. prosinca 2030. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se analizira mogućnost da se pristup tržištu Unije ograniči samo na sirovine koje pripadaju najučinkovitijim razredima za ekološki otisak iz stavka 7. za sve ili određene proizvode koji se stavljaju na tržište Unije. Komisija, po potrebi, tom izvješću prilaže zakonodavne prijedloge.

8. Deklaracija o ekološkom otisku objavljuje se na javno dostupnim internetskim stranicama ***na lako razumljiv način***.

Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenog akta kojim utvrđuje format deklaracije o ekološkom otisku iz stavka 5. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 37. stavka 3.

9. Kad nude kritične sirovine na prodaju, među ostalim prodaju na daljinu, ili kad ih izlažu u okviru trgovačke djelatnosti, fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište kritične sirovine svojim kupcima dužne su dati pristup deklaraciji o ekološkom otisku prije nego što se oni obvežu kupoprodajnim ugovorom.

Fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište kritične sirovine ne smiju dati niti izložiti naljepnice, oznake, simbole ili natpise za koje je vjerojatno da će zavarati ili zbuniti potrošače u pogledu informacija uključenih u deklaraciju o ekološkom otisku.

ODJELJAK 3.

SLOBODNO KRETANJE, SUKLADNOST I NADZOR TRŽIŠTA

Članak 31.

Slobodno kretanje

1. Države članice ne smiju, iz razloga povezanih s informacijama za recikliranje ili reciklirani sadržaj trajnih magneta ili iz razloga povezanih s informacijama o ekološkom otisku kritične sirovine obuhvaćene ovom Uredbom, zabranjivati, ograničavati ili sprečavati stavljanje na tržište ili stavljanje u uporabu proizvoda u koje su ugrađeni trajni magneti ili kritičnih sirovina koji su u skladu s ovom Uredbom.

2. Države članice ne smiju sprečavati da se na trgovačkim sajmovima, izložbama, prezentacijama ili sličnim događanjima prikazuju proizvodi u koje su ugrađeni trajni magneti ili kritične sirovine koji nisu u skladu s ovom Uredbom pod uvjetom da je na vidljiv način jasno naznačeno da takvi proizvodi ili sirovine nisu u skladu s ovom Uredbom i da se ne mogu staviti na raspolaganje na tržištu dok ne postanu sukladni.

Članak 32.

Sukladnost i nadzor tržišta

1. Prije stavljanja na tržište proizvoda obuhvaćenog člankom 27. ili 28. odgovorne fizičke ili pravne osobe dužne su osigurati provedbu primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti i izradu potrebne tehničke dokumentacije. Ako je postupkom ocjenjivanja sukladnosti dokazana sukladnost proizvoda s primjenjivim zahtjevima, odgovorne fizičke ili pravne osobe sastavljaju EU izjavu o sukladnosti i stavljaju oznaku CE na proizvod.

2. Postupak ocjenjivanja sukladnosti za proizvode obuhvaćene zahtjevima utvrđenima u članku 27. je postupak utvrđen u Prilogu IV. Uredbi (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode], osim ako su ti proizvodi obuhvaćeni i zahtjevima iz članka 28., u kojem je slučaju postupak ocjenjivanja sukladnosti postupak utvrđen u pravilima za izračun i provjeru donesenima u skladu s člankom 28. stavkom 2.

3. Poglavlje IX. i članci 37., 38. i 39. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] i odgovarajuće definicije iz članka 2. te uredbe primjenjuju se na zahtjeve za proizvode stavljene na tržište Unije iz članaka 27. i 28.

4. Za nadzor tržišta primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) poglavlje XII. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] i odgovarajuće definicije iz članka 2. te uredbe primjenjuju se na zahtjeve za proizvode stavljene na tržište Unije iz članaka 27., 28. ili 30.;

(b) države članice uz zahtjeve za ekološki dizajn utvrđene na temelju Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] razmatraju i zahtjeve utvrđene u člancima 27., 28. i 30. u kontekstu akcijskog plana iz članka 59. stavka 1. te uredbe;

(c) članak 60. i članak 61. stavak 1. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] primjenjuju se na zahtjeve utvrđene u člancima 27., 28. i 30.;

(d) Komisija uz zahtjeve za ekološki dizajn utvrđene na temelju Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] u izvješće iz članka 61. stavaka 2. i 3. te uredbe unosi informacije povezane sa zahtjevima iz članaka 27., 28. i 30.;

(e) u provedbi članka 62. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] skupina za administrativnu suradnju („ADCO”) iz tog članka i Komisija dužne su i uzeti u obzir zahtjeve utvrđene u člancima 27., 28. i 30.

5. Za potrebe stavaka 3. i 4. relevantni dijelovi Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] primjenjuju se na sljedeći način:

(a) upućivanja na „zahtjev[e] za ekološki dizajn naveden[e] u primjenjivim delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4.” u članku 37. stavku 1., „zahtjev[e] utvrđen[e] u primjenjivim delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4.” u članku 63. stavku 1. i „zahtjeve utvrđene u odgovarajućem delegiranom aktu donesenom u skladu s člankom 4.” u članku 63. stavku 5. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] smatraju se upućivanjima na „zahtjeve utvrđene u člancima 27. i 28. ove Uredbe”;

(b) upućivanja na „proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim u skladu s člankom 4.” u članku 37. stavku 3. i članku 63. stavku 1. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] smatraju se upućivanjima na „proizvod ili sirovine obuhvaćene zahtjevima utvrđenima u člancima 27. i 28. ove Uredbe”;

(c) upućivanja na „zadaće ocjenjivanja sukladnosti […] predviđene u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4.” u članku 41. i „zadaće ocjenjivanja sukladnosti u skladu s relevantnim delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4.” u članku 45. stavku 10. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] smatraju se upućivanjima na „zadaće ocjenjivanja sukladnosti predviđene u okviru pravila za izračun i provjeru donesenih u skladu s člankom 28. stavkom 2. ove Uredbe”;

(d) upućivanja na „postupke ocjenjivanja sukladnosti predviđene delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 4.” u članku 53. stavku 1. Uredbe (EU) 2023/xxx [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode] smatraju se upućivanjima na „postupke ocjenjivanja sukladnosti predviđene u okviru pravila za izračun i provjeru donesenih u skladu s člankom 28. stavkom 2. ove Uredbe”.

6. Ovaj se članak ne primjenjuje na proizvode obuhvaćene homologacijom na temelju Uredbe (EU) 2018/858 i Uredbe (EU) br. 168/2013.

Poglavlje 6.

Strateška partnerstva

Članak 33.

Strateška partnerstva

1. Odbor ***do … [Ured za publikacije: unijeti godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a nakon toga svake dvije godine, objavljuje izvješće:***

(-a) o ažuriranom popisu postojećih strateških partnerstava i tekućim pregovorima o strateškim partnerstvima i strateškim projektima u trećim zemljama;

(a) o mjeri u kojoj strateška partnerstva koja je Unija sklopila pridonose:

i. ***kratkoročnom i dugoročnom*** poboljšanju sigurnosti opskrbe Unije***, uzimajući pritom u obzir referentne vrijednosti utvrđene u članku 1. stavku 2.***;

▌

iii. poboljšanju suradnje duž lanca vrijednosti kritičnih i strateških sirovina između Unije i partnerskih zemalja***, uključujući prekomorske zemlje i područja iz Priloga II. UFEU-a, kao i neovisnosti Unije o trećim zemljama koje nisu partnerske zemlje, s posebnim naglaskom na suradnji s partnerima istomišljenicima***;

iii.a gospodarskom i društvenom razvoju u partnerskim zemljama, osobito kad je riječ o zemljama u usponu i zemljama u razvoju, uz istodobno promicanje prihvaćanja okolišno održivih praksi kružnog gospodarstva kao i pristojnih radnih uvjeta i ljudskih prava u tim zemljama;

(b) o dosljednosti i potencijalnim sinergijama između bilateralne suradnje država članica s relevantnim trećim zemljama i mjerama koje Unija provodi u kontekstu strateških partnerstava***, uključujući nastojanja Unije i pregovore o sporazumima o slobodnoj trgovini s trećim zemljama***;

(ba) o projektima u području kritičnih sirovina koji su predviđeni ili uspostavljeni s trećim zemljama ili u trećim zemljama koje nisu obuhvaćene strateškim partnerstvima ni slobodnim trgovinskim sporazumima ili projektima, ali se provode unutar područja primjene platforme iz stavka 3.b.;

(c) ***u kojem se utvrđuje popis zemalja*** kojima bi trebalo dati prednost u sklapanju strateških partnerstava, uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

i. doprinos sigurnosti ***i otpornosti*** opskrbe, uzimajući u obzir potencijalne rezerve treće zemlje i njezine kapacitete vađenja, prerade i recikliranja kritičnih sirovina;

ii. bi li se ***suradnjom između Unije i treće zemlje mogla poboljšati sposobnost*** treće zemlje za praćenje, sprečavanje i smanjenje ***štetnih*** utjecaja na okoliš ***regulatornim okvirom treće zemlje i njegovom provedbom***, primjena društveno odgovorne prakse, uključujući poštovanje ljudskih prava i prava radnika***, uključujući politike za suzbijanje prisilnog i dječjeg rada,*** i konstruktivnu suradnju s lokalnim zajednicama***, uključujući autohtone narode,*** primjena transparentne ***i odgovorne*** poslovne prakse i sprečavanje štetnih utjecaja na pravilno funkcioniranje javne uprave i vladavinu prava; ***i na koji način Unija može u okviru svojih politika o partnerstvima, primjerice strukovnim osposobljavanjem i tehničkom potporom, doprinijeti jačanju regulatornih okvira trećih zemalja;***

iii. postoje li uspostavljeni ***ili potencijalni*** sporazumi o suradnji između treće zemlje i Unije i, za tržišta u nastajanju i ***zemlje*** u razvoju, potencijal za provedbu projekata ulaganja u okviru strategije Global Gateway;

iv. za tržišta u nastajanju i ***zemlje*** u razvoju, bi li i kako partnerstvo moglo pridonijeti ***stvaranju vrijednosti unutar zemlje i*** dodavanju lokalne vrijednosti***, uključujući aktivnosti niže u lancu vrijednosti,*** i bi li ono bilo uzajamno korisno za partnersku zemlju i Uniju;

iv.a za tržišta u nastajanju i zemlje u razvoju, u kojoj se mjeri upotrebljavaju postojeći alati Unije za financiranje i smanjenje rizika, posebno u okviru strategije Global Gateway, i u kojoj mjeri postoje prepreke za primjenu takvih alata u kontekstu strateških projekata.

2. ***Komisija i*** Odbor su, u kontekstu stavka 1. i u mjeri u kojoj se on odnosi na tržišta u nastajanju i ***zemlje*** u razvoju, dužni pobrinuti se za suradnju ***i usklađenost*** s drugim relevantnim koordinacijskim forumima, uključujući one uspostavljene u okviru strategije Global Gateway.

3. Države članice:

(a) koordiniraju se s Komisijom radi dosljednosti između svoje bilateralne suradnje s relevantnim trećim zemljama i Unijinih neobvezujućih strateških partnerstava s trećim zemljama, u čijem je području barem lanac vrijednosti kritičnih sirovina***, te radi osiguravanja konsolidacije programa za izgradnju kapaciteta i prijenosa tehnologije s ciljem promicanja odgovornog recikliranja kritičnih sirovina u zemljama proizvođačima***;

(b) pomažu Komisiji u ***djelotvornoj*** provedbi ***konkretnih*** mjera suradnje utvrđenih u strateškim partnerstvima;

(ba) u bliskoj međusobnoj suradnji koordiniraju aktivnosti svojih razvojnih banaka, izvozno-kreditnih agencija i drugih javnih institucija pod njihovim nadzorom radi podrške provedbi i financiranju strateških projekata koji se provode u trećim zemljama.

3.a Odbor dostavlja svako novo izvješće relevantnim odborima Europskog parlamenta.

3.b Do … [Ured za publikacije: unijeti šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija uspostavlja platformu koja okuplja predstavnike poduzeća u lancu vrijednosti kritičnih sirovina s ciljem podupiranja istraživanja, prerade i recikliranja u trećim zemljama, u skladu s ciljevima navedenima u članku 1., s kojima Unija još nema strateška partnerstva ili slobodne trgovinske sporazume. Platforma Komisiji omogućuje olakšavanje i podupiranje strateških odnosa između nositelja projekata i relevantnih nacionalnih vlada.

3.c Komisija od europskih organizacija za normizaciju traži da izrade europske norme ili europske normizacijske dokumente kako bi podržala ciljeve ove Uredbe.

3.d Strateška partnerstva koja je Unija sklopila s trećim zemljama sadržavaju mjere kojima se doprinosi:

i. poboljšanju otpornosti, diversifikacije i održivosti opskrbe Unije strateškim sirovinama u skladu s referentnim vrijednostima utvrđenima u članku 1. stavku 2.;

ii. poboljšanju suradnje i zajedničke odgovornosti duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina između Unije i partnerskih zemalja u postizanju dogovorenih ciljeva partnerstva;

iii. gospodarskom i društvenom razvoj u partnerskim zemljama, posebno za tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju;

iv. za tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju, većem dodavanju lokalne vrijednosti podupiranjem razvoja kapaciteta prerade i recikliranja uz novorazvijene kapacitete vađenja i mjere za olakšavanje prijenosa znanja i vještina.

Komisija obavještava Europski parlament o započinjanju rasprava o uspostavi novog strateškog partnerstva.

Nakon završetka pregovora o strateškom partnerstvu Komisija obavještava Parlament i o tome.

Poglavlje 7.

Upravljanje

Članak 34.

Europski odbor za kritične sirovine

1. Osniva se Europski odbor za kritične sirovine ***(„Odbor”)***d.

2. Odbor izvršava zadaće utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 35.

Sastav i funkcioniranje Europskog odbora za kritične sirovine

1. Odbor se sastoji od država članica ***i*** Komisije. Odborom predsjedava Komisija.

2. Svaka država članica imenuje visokopozicioniranog predstavnika u Odbor. Ako je to relevantno za funkciju i stručno znanje, država članica može imenovati različite predstavnike za različite zadaće Odbora. Svaki član Odbora ima zamjenika.

Odbor poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači prisustvuju njegovim sastancima, uključujući sastanke stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6.

2.a Europska obrambena agencija, Europska agencija za kemikalije, Europska agencija za okoliš i Europska služba za vanjsko djelovanje u Odbor imenuju po jednog visokopozicioniranog predstavnika u svojstvu promatrača.

2.b Svaka država članica kao promatrača u Odboru imenuje jednog predstavnika iz svoje jedinstvene kontaktne točke.

3. Odbor na prijedlog Komisije donosi svoj pravilnik običnom većinom svojih članova.

4. Odbor se redovito sastaje kako bi mogao djelotvorno obavljati svoje zadaće utvrđene u ovoj Uredbi. Odbor se prema potrebi sastaje na obrazloženi zahtjev Komisije.

Odbor se sastaje barem:

(a) svaka tri mjeseca radi ocjenjivanja zahtjeva za strateške projekte u skladu s poglavljem 3. odjeljkom 1.;

(b) svakih šest mjeseci radi rada na praćenju u skladu s poglavljem 4.;

(ba) svakih šest mjeseci radi procjene strateških projekata kako bi se s relevantnim predstavnicima industrije raspravilo o napretku;

(c) jednom godišnje radi rasprave o napretku provedbe obveza država članica povezanih s istraživanjem utvrđenim u poglavlju 3. odjeljku 4., među ostalim s obzirom na ažurirane popise kritičnih ili strateških sirovina.

5. Komisija ***koordinira rad*** Odbora putem izvršnog tajništva koje ***utvrđuje program i raspored rada te pruža*** tehničku i logističku potporu.

6. Odbor može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti konkretnim pitanjima i zadaćama.

Odbor osniva barem sljedeće stalne podskupine:

(a) podskupinu za raspravljanje o financiranju i koordinaciju financiranja za strateške projekte u skladu s člankom 15.; kao promatrači su pozvani predstavnici nacionalnih razvojnih banaka ili institucija, ***izvozno-kreditnih agencija,*** europskih razvojnih financijskih institucija, Grupe Europske investicijske banke, drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj i, prema potrebi, privatne financijske institucije;

(aa) podskupinu za raspravu o provedbi odredbi u skladu s člancima 8., 10. i 11., uključujući razmjenu primjera najbolje prakse u pogledu sudjelovanja javnosti i uključivanja dionika*, uključujući prakse iz drugih relevantnih rudarskih regija, kako bi se osigurali strukturirani i predvidljivi formati procesa izdavanja dozvola, na koju se kao promatrači pozivaju predstavnici organizacija civilnog društva;*

(b) podskupinu u kojoj su okupljeni nacionalni geološki ili geodetski instituti ili, ako nema takvih instituta, relevantna nacionalna tijela zadužena za opće istraživanje radi doprinosa koordinaciji nacionalnih istraživačkih programa iz članka 18.;

(c) podskupinu u kojoj su okupljene nacionalne agencije za opskrbu i informiranje koje pokrivaju kritične sirovine ili, ako nema takvih agencija, relevantna nacionalna tijela zadužena za to pitanje radi doprinosa zadaćama praćenja u skladu s člankom 19.;

(d) podskupinu u kojoj su okupljene nacionalne agencije za pomoć u izvanrednim situacijama i nacionalna tijela odgovorna za strateške zalihe ili, ako nema takvih agencija, relevantna nacionalna tijela zadužena za to pitanje radi doprinosa ***praćenju*** strateških zaliha kako je utvrđeno u članku 22.; ***konkretno, ta podskupina može pozvati treće zemlje partnere sličnih stavova s ciljem razmijene primjera najbolje prakse povezane sa strateškim zalihama***;

(da) podskupinu u kojoj su okupljena industrijska udruženja i drugi relevantni dionici iz industrije koji pokrivaju cijeli lanac vrijednosti kritičnih sirovina radi potpore postupku svakog mogućeg zahtjeva za izmjene popisa strateških ili kritičnih sirovina iz članka 3. stavka 3. i članka 4. stavka 4. kao i evaluaciji strateških projekata i strateškog partnerstva u skladu s člankom 33. te koja će poseban naglasak staviti i na predstavnike MSP-ova iz svih država članica radi rasprava o sudjelovanju MSP-ova u lancima vrijednosti sirovina i mogućnostima za jačanje njihova sudjelovanja;

(db) podskupinu koja će voditi rasprave i koordinirati rad strateških partnerstava u skladu s člankom 33., osiguravajući suradnju s drugim relevantnim koordinacijskim forumima, uključujući one uspostavljene kao dio strategije Global Gateway, i predstavnicima poduzeća duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina; na sastanke ove podskupine se, prema potrebi, kao promatrači pozivaju predstavnici organizacija civilnog društva i akademske zajednice.

6.a Odbor obavještava Europski parlament o svojim nadolazećim sastancima, među ostalim o sastancima stalnih ili privremenih podskupina, te o odgovarajućim dnevnim redovima.

7. Ako Europski parlament ne sudjeluje na takvim sastancima, Odbor ga redovito obavještava o raspravama na tim sastancima.

Članovi Odbora prema potrebi pozivaju stručnjake ***iz industrije, civilnog društva, akademske zajednice, sindikata*** i druge treće strane ili predstavnike trećih zemalja ***te predstavnike lokalnih i regionalnih tijela*** da prisustvuju sastancima stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6. kao promatrači ili da podnesu materijale u pisanom obliku. ***Poseban se značaj pridaje predstavnicima MSP-ova, koji se pozivaju da sudjeluju na svim sastancima i u svim raspravama koje se odnose na njih ili na njihovo sudjelovanje u lancu vrijednosti sirovina kako na razini Odbora tako i na razini podskupina.***

U izvršavanju svojih zadaća Odbor se prema potrebi dužan pobrinuti za koordinaciju, suradnju i razmjenu informacija s relevantnim strukturama za odgovor na krizu i pripravnost za krizu uspostavljenima na temelju prava Unije.

8. Odbor poduzima potrebne mjere kako bi zajamčio sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama i njihovu sigurnu obradu ***u skladu s člankom 44***.

9. Odbor čini sve što je u njegovoj moći kako bi se postigao konsenzus.

Poglavlje 8.

Delegirane ovlasti i postupak odbora

Članak 36.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji, podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 2., članka 27. stavka 12., članka 28. stavka 2. i članka 30. stavaka 1. i 5. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od osam godina počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum mjesec dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije isteka razdoblja od ***osam*** godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 2., članka 27. stavka 12., članka 28. stavka 2. i članka 30. stavaka 1. i 5. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Savjetovanje sa stručnjacima iz država članica odvija se nakon savjetovanja na temelju članka 14.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 2., članka 27. stavka 12., članka 28. stavka 2. i članka 30. stavaka 1. i 5. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za [dva mjeseca] na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 37.

Postupak odbora

1. Odbor pomaže Komisiji u provedbi [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na ovaj akt]. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje 9.

Izmjene

Članak 38.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u prvom stupcu u Prilogu I. dodaje se novi redak „S. Projekti u području kritičnih sirovina;

2. u drugom stupcu u Prilogu I. u redak „S. Projekti u području kritičnih sirovina" dodaju se sljedeće točke:

„1. informacije o procesu izdavanja dozvola"

„2. informacije o uslugama financiranja i ulaganja"

„3. informacije o mogućnostima financiranja na razini Unije ili država članica"

„4. informacije o uslugama potpore poduzećima, uključujući, među ostalim, prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone i radno pravo";

3. u prvom stupcu u Prilogu II. dodaje se novi redak „Projekti u području kritičnih sirovina";

4. u drugom stupcu u Prilogu II. u redak „Projekti u području kritičnih sirovina" dodaje se sljedeća točka:

„Postupak povezan sa svim relevantnim administrativnim dozvolama za planiranje, stvaranje i provedbu projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući dozvole za izgradnju, dozvole za kemikalije i dozvole za priključenje na mrežu kao i procjene utjecaja na okoliš i odobrenja ako su potrebni, te obuhvaćajući sve administrativne zahtjeve i postupke";

5. u trećem stupcu u Prilogu II. u redak „Projekti u području kritičnih sirovina" dodaje se sljedeća točka:

„Svi ishodi koji se odnose na postupke od potvrde valjanosti zahtjeva do sveobuhvatne obavijesti o ishodu postupka koji vodi nadležno nacionalno tijelo";

6. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„9. Nadležna nacionalna tijela iz članka 8. stavka 1. [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na ovaj Prijedlog]".

Članak 39.

Izmjena Uredbe (EU) 2019/1020

Uredba (EU) 2019/1020 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavku 5. tekst „(EU) 2016/425 (35) i (EU) 2016/426 (36)" zamjenjuje se sljedećim: „(EU) 2016/425 (*), (EU) 2016/426 (**) i [(EU) […] [godina donošenja ove Uredbe]/…(***)]";

2. u Prilogu I. dodaje se sljedeća točka: „X. [Ured za publikacije: unijeti sljedeći redni broj] Uredba (EU) …/… o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama i o izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 [Ured za publikacije: unijeti detalje o objavi za ovu Uredbu], u mjeri u kojoj se odnosi na zahtjeve utvrđene u člancima 27., 28. ili 30. te uredbe.”

Članak 40.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/858

Prilog II. Uredbi (EU) 2018/858 mijenja se kako slijedi:

u tablici u dijelu I. dodaje se sljedeći unos:

[Ured za publikacije: unijeti sljedeći redni broj ispod naslova G]	Zahtjevi za kružnost trajnih magneta	Uredba (EU) XX/XXXX [Ured za publikacije: unijeti detalje o objavi u Službenom listu za ovu Uredbu]	X	X	X	X	X	X					X	X

Članak 41.

Izmjena Uredbe (EU) br. 168/2013

Prilog II. Uredbi (EU) br. 168/2013 mijenja se kako slijedi:

u tablici u dijelu I. dodaje se sljedeći unos:

[Ured za publikacije: unijeti sljedeći redni broj ispod naslova C1]	Zahtjevi za kružnost trajnih magneta	Uredba (EU) XX/XXXX [Ured za publikacije: unijeti detalje o objavi u Službenom listu za ovu Uredbu]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Poglavlje 10.

Završne odredbe

Članak 42.

Postupci praćenja

1. Komisija, uzimajući u obzir savjete Odbora, prati napredak Unije u postizanju ciljeva utvrđenih u članku 1. stavku 2. i barem jednom svake tri godine objavljuje izvješće s podacima o tom napretku.

Prvo takvo izvješće sastavlja se do [Ured za publikacije: unijeti datum četiri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

2. Izvješće iz stavka 1. uključuje kvantitativne informacije o razmjerima napretka Unije u postizanju referentnih vrijednosti utvrđenih u članku 1. stavku 2. točkama (a) i (b).

2.a Zadaće praćenja utvrđene ovim člankom ne dovode do bilo kakvih obveza podnošenja bilo kakvih informacija Komisiji, tijelima zastupljenim u Odboru ili bilo kojem drugom tijelu za poduzeća ili za druge gospodarske subjekte u lancu vrijednosti sirovina. Sve informacije koje poduzeća dostavljaju u skladu s ovim člankom dostavljaju se isključivo na dobrovoljnoj osnovi i s njima se u svakom trenutku postupa u skladu s člankom 44.

2.b Komisija kontinuirano prati provedbu ove Uredbe kako bi spriječila svaku neusklađenost drugih propisa Unije i ove Uredbe. U tu svrhu Komisija objavljuje u roku od [Ured za publikacije: unijeti datum godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] izvješće o dosljednosti između ove Uredbe i drugih propisa Unije.

Članak 43.

Izvješćivanje država članica

1. Države članice svake godine Komisiji dostavljaju izvješće koje sadržava informacije iz članka 18. stavka 4., članka 20. stavaka 1. i 2., članka 21. stavka 1., članka 22. stavka 5. i članka 25. stavka 6. Prvo takvo izvješće šalje se do [Ured za publikacije: unijeti datum godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

2. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima utvrđuje predložak za izvješća iz stavka 1. U predlošku može biti navedeno kako su iskazane informacije iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 37. stavka 2.

3. S informacijama sadržanima u izvješćima iz stavka 1. postupa se u skladu s člankom 44.

3.a Izvješćivanje utvrđeno ovim člankom ne dovodi do bilo kakvih obveza podnošenja bilo kakvih informacija Komisiji, tijelima zastupljenim u Odboru ili bilo kojem drugom tijelu za poduzeća ili za druge gospodarske subjekte u lancu vrijednosti sirovina. Sve informacije koje poduzeća dostavljaju u skladu s ovim člankom dostavljaju se isključivo na dobrovoljnoj osnovi i s njima se u svakom trenutku postupa u skladu s člankom 44.

Članak 44.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.

2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih informacija dobivenih i nastalih primjenom ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.

3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne umanji stupanj povjerljivosti ili da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora.

4. Ako država članica procijeni da otkrivanje agregiranih informacija u kontekstu članka 21. svejedno može ugroziti njezin nacionalni sigurnosni interes, putem obrazložene obavijesti može prigovoriti tome da ih Komisija otkrije.

5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti. Ta obveza primjenjuje se i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Odbora u skladu s člankom 35.

Članak 45.

Sankcije

Države članice u roku od 12 mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere za njihovu provedbu. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 46.

Evaluacija

1. pet godina od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] provodi evaluaciju ove Uredbe s obzirom na njezine ciljeve te podnosi izvješće o tome Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

2. U izvješću iz stavka procjenjuje se barem prikladnost utvrđivanja maksimalnih pragova za ekološki otisak za kritične sirovine za koje su donesena pravila o izračunu i provjeri***, kao i potreba za daljnjim jačanjem lanaca opskrbe kritičnim sirovinama nakon 2030***.

Članak 47.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*

PRILOG I.

Strateške sirovine

ODJELJAK 1.

POPIS STRATEŠKIH SIROVINA

Sljedeće sirovine smatraju se strateškima:

(-a) Aluminij **[Am. 5.]**

(a) bizmut

(b) bor – metalurške čistoće

(c) kobalt

(d) bakar

(e) galij

(f) germanij

(g) litij – baterijske čistoće

(h) elementarni magnezij

(i) mangan – baterijske čistoće

(j) prirodni grafit – baterijske čistoće

(k) nikal – baterijske čistoće

(l) metali platinske skupine

(m) elementi rijetkih zemalja za magnete (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm i Ce)

(n) elementarni silicij

(o) elementarni titanij

(p) volfram

ODJELJAK 2.

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE STRATEŠKIH SIROVINA

1. Strateška se važnost određuje na temelju važnosti sirovine za zelenu i digitalnu tranziciju i za obrambene i svemirske primjene, pri čemu se u obzir uzima:

   (a) količina strateških tehnologija za koje je ulazni materijal neka strateška sirovina;

   (b) količina sirovine potrebne za proizvodnju relevantnih strateških tehnologija;

   (c) očekivanja svjetska potražnja za relevantnim strateškim tehnologijama.

2. Predviđeni rast potražnje ($D_{F/C}$) izračunava se formulom:

$$D_{F/C} = \frac{DF}{GS}$$

pri čemu je:

D_F predviđena potražnja za nekom sirovinom za referentnu godinu

GS globalna godišnja proizvodnja sirovine za referentno razdoblje

3. Težina povećavanja proizvodnje određuje se tako da se u obzir uzme barem:

(a) trenutačni razmjer proizvodnje (PS) sirovine za referentno razdoblje koji se izračunava formulom:

$$PS = log_{10}(GS)$$

pri čemu je:

log_{10} dekadski logaritam

GS globalna godišnja proizvodnja sirovine za referentno razdoblje

(b) omjer rezervi i proizvodnje sirovine (R/P) koji se izračunava formulom:

$$R/P = \frac{R}{GS}$$

pri čemu je:

R poznate rezerve gospodarski geoloških resursa sirovine koje se mogu gospodarski isplativo vaditi

GS globalna godišnja proizvodnja sirovine za referentno razdoblje

PRILOG II.

Kritične sirovine

ODJELJAK 1.

POPIS KRITIČNIH SIROVINA

Sljedeće sirovine smatraju se kritičnima:

(a) antimon

(b) arsen

(c) boksit

(d) barit

(e) berilij

(f) bizmut

(g) bor

(h) kobalt

(i) koksni ugljen

(j) bakar

(k) glinenac (feldspat)

(l) fluorit

(m) galij

(n) germanij

(o) hafnij

(p) helij

(q) teški elementi rijetkih zemalja

(r) laki elementi rijetkih zemalja

(s) litij

(t) magnezij

(u) mangan

(v) prirodni grafit

(w) nikal – baterijske čistoće

(x) niobij

(y) fosfatna stijena

(z) fosfor

(aa) metali platinske skupine

(bb) skandij

(cc) elementarni silicij

(dd) stroncij

(ee) tantal

(ff) elementarni titanij

(gg) volfram

(hh) vanadij

ODJELJAK 2.

IZRAČUN GOSPODARSKE VAŽNOSTI I RIZIKA ZA SIGURNOST OPSKRBE

1. Gospodarska važnost (EI) sirovine izračunava se formulom:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

pri čemu je:

A_s udio krajnje uporabe sirovine u nekom sektoru (dvoznamenkasta razina NACE-a)

Q_s dodana vrijednost odgovarajućeg sektora (dvoznamenkasta razina NACE-a)

SI_{EI} indeks zamjenjivosti u odnosu na gospodarsku važnost

2. Indeks zamjenjivosti sirovine u odnosu na gospodarsku važnost (SI_{EI}) izračunava se formulom:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SCP_{i,a} * Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a$$

pri čemu je:

i određeni zamjenski materijal

a određena pojedinačna primjena sirovine

SCP parametar troškovne učinkovitosti zamjenskog materijala

share udio sirovine u krajnjoj primjeni

sub-share podudio svakog zamjenskog materijala u svakoj primjeni

3. Rizik za sigurnost opskrbe (SR) sirovine izračunava se formulom:

$$SR = \left[(HHI_{WGI,t})_{GS} \cdot \frac{IR}{2} + (HHI_{WGI,t})_{EU\ sourcing} \left(1 - \frac{IR}{2} \right) \right] \cdot \left(1 - EoL_{RIR} \right) \cdot SI_{SR}$$

pri čemu je:

GS globalna godišnja proizvodnja sirovine za referentno razdoblje

EU sourcing stvarna opskrba EU-a, tj. domaća proizvodnja EU-a plus uvoz u EU iz drugih zemalja

HHI Herfindahl-Hirschmanov indeks (koristi se kao pokazatelj za koncentraciju po zemlji)

WGI razmjerno prilagođen svjetski indeks upravljanja (koristi se kao pokazatelj za upravljanje po zemlji)

t trgovinski parametar modifikator WGI-ja, koji se određuje uzimanjem u obzir mogućih izvoznih poreza (potencijalno ublaženih trgovinskim sporazumom na snazi) i fizičkim izvoznim kvotama ili zabranama izvoza koje je zemlja uvela

IR ovisnost o uvozu

EoL_{RIR} stopa recikliranja u ulaznom materijalu, što znači omjer sekundarnih sirovina u ulaznom materijalu (recikliranih iz otpada) i svih sirovina (primarnih i sekundarnih) u ulaznom materijalu

SI_{SR} indeks zamjenjivosti u odnosu na rizik za sigurnost opskrbe

4. Ovisnost o uvozu sirovine izračunava se formulom:

$$IR = \frac{Import - Export}{Domesticproduction + Import - Export}$$

5. Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI_{WGI}) sirovine izračunava se formulom:

$$\left(HHI_{WGI,t}\right)_{GS\ or\ EU\ sourcing} = \sum_c (S_c)^2 WGI_c * t_c$$

pri čemu je:

S_c udio zemlje c u globalnoj opskrbi (ili opskrbi EU-a) sirovinom

WGI_c razmjerno prilagođen svjetski indeks upravljanja zemlje c

t_c trgovinski parametar zemlje modifikator WGI-ja, koji se određuje uzimanjem u obzir mogućih izvoznih poreza (potencijalno ublaženih trgovinskim sporazumom na snazi) i fizičkim izvoznim kvotama ili zabranama izvoza koje je zemlja uvela

6. Indeks zamjenjivosti sirovine u odnosu na rizik za sigurnost opskrbe (SI_{SR}) izračunava se formulom:

$$SI_{SR} = \sum_i \left[\left(SP_i * SCr_i * SCo_i\right)^{1/3} \sum_a Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a\right]$$

pri čemu je:

i određeni zamjenski materijal

a određena pojedinačna primjena potencijalnog materijala

SP proizvodnja zamjenskog materijala, koja predstavlja globalnu proizvodnju zamjenskog materijala i materijala

SCr kritičnost zamjene, u kojoj se uzima u obzir je li i zamjenski materijal kritična sirovina

SCo suproizvodnja zamjenskog materijala, u kojoj se uzima u obzir je li zamjenski materijal primarni proizvod ili se rudari kao suproizvod ili nusproizvod

Share udio sirovine potencijalnih materijala u krajnjoj primjeni

Subshare podudio svakog zamjenskog materijala u svakoj primjeni

7. Ako strukturne ili statističke promjene horizontalno utječu na mjerenje gospodarske važnosti i rizika za sigurnost opskrbe za sve ocijenjene materijale, odgovarajuće se vrijednosti korigiraju kako bi se kompenziralo za te promjene.

Izračuni se temelje na prosjeku zadnjih pet godina za koje su podaci dostupni. Prioritet, kvaliteta i dostupnost podataka moraju se uzeti u obzir.

PRILOG III.

Ocjenjivanje na temelju kriterija za priznavanje strateških projekata

1. U ocjenjivanju ispunjava li projekt u Uniji kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (a) uzima se u obzir:

(a) doprinosi li projekt postizanju referentnih vrijednosti utvrđenih u članku 1. stavku 2. točki (a) ***ili zamjeni strateških sirovina u lancu vrijednosti strateškim tehnologijama, uz poduzimanje mjera za postizanje sličnog ili manjeg ekološkog otiska u usporedbi sa sirovinom koja je zamijenjena***;

(b) ***u slučaju da projekt doprinosi referentnim vrijednostima utvrđenim u članku 1. stavku 2. točki (a),*** doprinosi li projekt održavanju ili proširivanju kapaciteta Unije u smislu udjela u Unijinoj godišnjoj potrošnji strateških sirovina, uzimajući u obzir očekivano povećanje potrošnje u Uniji.

(ba) predstavlja li projekt prepreku postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i 2050.

Doprinos projekta relevantnoj referentnoj vrijednosti ocjenjuje se na temelju poslovnog plana projekta, potkrepljujućih tehničkih informacija uvrštenih u podneseni zahtjev i procijenjenog vremena do ulaska na tržište.

2. U ocjenjivanju ispunjava li projekt u trećoj zemlji kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (a) uzima se u obzir:

(a) pridonosi li projekt referentnim vrijednostima iz članka 1. stavka 2. točke (b) ili održavanju otpornosti opskrbe Unije strateškim sirovinama ***ili opskrbi Unije strateškim tehnologijama zamjenjivanjem strateških materijala u lancima vrijednosti strateških tehnologija***;

(b) jamči li primjenjivi pravni okvir ili drugi uvjeti da neće doći do narušavanja trgovine i ulaganja povezanih s projektom, uzimajući u obzir prije svega je li Unija s tom trećom zemljom sklopila strateško partnerstvo iz članka 33. ili trgovinski sporazum s poglavljem o sirovinama, i je li dosljedan sa zajedničkom trgovinskom politikom Unije;

(c) koliko je trgovačkih društava sklopilo, ili voljno sklopiti, ugovore o otkupu s nositeljem projekta kako bi koristila ili prerađivala strateške sirovine dobivene iz relevantnih projekata u Uniji;

(d) je li projekt u skladu s Unijinim ciljevima razvojne suradnje i vanjske politike.

Doprinos projekta referentnim vrijednostima iz točke (a) ocjenjuje se na temelju poslovnog plana projekta, potkrepljujućih tehničkih informacija uvrštenih u podneseni zahtjev, procijenjenog vremena za ulazak na tržište i udjela proizvodnje projekta obuhvaćenog postojećim ili potencijalnim ugovorima o otkupu iz točke (c). Među dokazima za točku (c) mogu biti ugovorni sporazumi, pisma namjere i memorandumi o razumijevanju.

3. U ocjenjivanju ispunjava li projekt kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (b) uzima se u obzir:

(a) kvaliteta studija izvedivosti za potencijal razvoja projekta;

(b) je li planirana tehnologija dokazana u praksi u relevantnom okruženju.

Koncept studija izvedivosti iz točke (a) mora omogućiti:

(a) ocjenjivanje vjerojatnosti uspjeha projekta na temelju analize tehnoloških i okolišnih aspekata;

(b) identificiranje potencijalnih tehničkih pitanja i problema koji bi se mogli pojaviti tijekom izvođenja projekta.

Za potvrdu izvedivosti mogle bi biti potrebne dodatne studije.

4. U ocjenjivanju ispunjava li projekt kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (c) uzima se u obzir***, prema potrebi,*** je li projekt u skladu sa sljedećim zakonodavstvom Unije odnosno međunarodnim instrumentima:

   (a) [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Direktivu o dužnoj pažnji za održivo poslovanje], u mjeri u kojoj se primjenjuje na nositelja projekta;

   (b) [Ured za publikacije: unijeti upućivanje na Direktivu o korporativnom izvješćivanju o održivosti], u mjeri u kojoj se primjenjuje na nositelja projekta;

   (c) Trostranom deklaracijom ILO-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku;

   (d) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje, posebno smjernicama koje se odnose na borbu protiv korupcije;

   (e) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za odgovorne lance opskrbe mineralima iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja;

   (f) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za stvaran angažman s dionicima u sektoru vađenja;

   (g) Načelima OECD-a za korporativno upravljanje;

   (h) Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća;

   (i) Vodećim načelima Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima.

   (ia) načela slobodnog, prethodnog i informiranog pristanka kako su utvrđena u Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda koju je 2007. donijela Opća skupština UN-a;

   Nositelji projekta mogu dokazati ispunjavanje kriterija iz članka 5. stavka 1. točke (c) i:

   (a) dostavljanjem dokaza da je taj projekt pojedinačno certificiran u priznatom programu iz članka 29.; ili

   (b) preuzimanjem obveze da certificira taj program u priznatom programu iz članka 29. i dostavljanjem dostatnih dokaza da će provedeni projekt moći ispuniti kriterije takve certifikacije.

   (ba) za projekte u Uniji, obvezujući se da će provedeni projekt biti u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije.

5. U ocjenjivanju ispunjava li projekt u Uniji kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (d) uzima se u obzir:

   (a) sudjeluju li u projektu društva iz različitih država članica;

   (b) nalaze li se potencijalni otkupljivači u više država članica;

   (c) postoje li utjecaji na dostupnost strateških sirovina za korisnike niže u lancu u više država članica.

6. U ocjenjivanju ispunjava li projekt u trećoj zemlji kriterij iz članka 5. stavka 1. točke (e) uzima se u obzir u kojoj mjeri projekt u toj trećoj zemlji doprinosi:

   (a) jačanju više od jedne faze u lancu vrijednosti sirovine u toj zemlji ili široj regiji;

   (b) poticanju privatnog ulaganja u domaći lanac vrijednosti sirovina;

   (c) stvaranju širih gospodarskih ili socijalnih koristi, među ostalim stvaranju radnih mjesta.

PRILOG IV.

Kriteriji za certifikacijske programe

Priznati certifikacijski program mora ispunjavati sljedeće kriterije:

(a) mora pod transparentnim, poštenim i nediskriminirajućim uvjetima biti otvoren za sve gospodarske subjekte koji žele i mogu ispuniti zahtjeve programa***, a njime upravlja više dionika;***

(b) zahtjevi za certifikaciju ***moraju biti usklađeni u cijelom pravu EU-a i*** moraju se sastojati barem od ▌:

i. zahtjeva kojima se jamče okolišno održive prakse***, prije, tijekom i nakon prestanka rada***, među ostalim zahtjeva za upravljanje okolišem i ublažavanje utjecaja ***u sljedećim kategorijama rizika za okoliš:***

i. zrak, uključujući onečišćenje zraka na primjer emisijama stakleničkih plinova;

ii. voda, zajedno s morskim dnom i morskim okolišem, te onečišćenje vode, potrošnja vode, količine vode (poplave ili suše) i pristup vodi;

iii. tlo, uključujući onečišćenje tla, eroziju tla, uporabu zemljišta i degradaciju zemljišta;

iv. bioraznolikost, uključujući štetu nanesenu staništima, divljim biljnim i životinjskim vrstama, flori i ekosustavima, uključujući usluge ekosustava;

v. opasne tvari;

vi. buka i vibracije;

vii. sigurnost bilja;

viii. potrošnja energije;

ix. otpad i ostaci;

ii. zahtjeva kojima se jamče društveno odgovorne prakse, među ostalim poštovanje ljudskih i radničkih prava***, uključujući život u zajednici i autohtone narode;***

iii. zahtjeva kojima se jamče poslovni integritet i transparentnost, među ostalim zahtjeva za dobro upravljanje financijskim, okolišnim i socijalnim pitanjima ***te politika za suzbijanje korupcije i podmićivanja u skladu sa smjernicama OECD-a navedenima u Prilogu III. točki 4.;***

(c) praćenje i provjera sukladnosti moraju biti objektivni, utemeljeni na međunarodnim, Unijinim ili nacionalnim standardima, zahtjevima i postupcima i provođeni neovisno od relevantnog gospodarskog subjekta;

(d) mora sadržavati dostatne zahtjeve i postupke kako bi se zajamčila stručnost i neovisnost odgovornih verifikatora.

(da) mora uključivati zahtjeve kako bi se osiguralo izvješće o reviziji na razini lokacije.

PRILOG V.

Ekološki otisak

1. **Definicije**

Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „podaci o aktivnosti” znači informacije povezane s procesima modeliranja inventara životnog ciklusa (LCI). Agregirani rezultati LCI-ja za procesne lance koji predstavljaju aktivnosti određenog procesa množe se odgovarajućim podacima o aktivnosti te se zatim kombiniraju kako bi se dobio ekološki otisak povezan s tim procesom;

(b) „popis materijala” znači popis sirovina, podsklopova, međusklopova, podkomponenti, dijelova i količina svake od tih stavki koji su potrebni za proizvodnju proizvoda u opsegu studije;

(c) „podaci specifični za društvo” znači izravno izmjereni ili prikupljeni podaci iz jednog ili više pogona (podaci specifični za lokaciju) koji su reprezentativni za aktivnosti društva. Znače isto što i „primarni podaci”;

(d) „metoda procjene utjecaja” znači protokol za kvantitativno pretvaranje podataka inventara životnog ciklusa u bitan utjecaj na okoliš;

(e) „kategorija utjecaja” znači razred korištenja resursa ili utjecaja na okoliš na koje se odnose podaci inventara životnog ciklusa;

(f) „životni ciklus” znači uzastopne i međusobno povezane faze sustava proizvoda, od dobavljanja sirovina ili stvaranja iz prirodnih izvora do konačnog odlaganja (ISO 14040:2006);

(g) „inventar životnog ciklusa” ili „LCI” znači kombinirani skup razmjena elementarnih tokova, tokova otpada i tokova proizvoda u skupu podataka LCI-ja;

(h) „skup podataka inventara životnog ciklusa” ili „skup podataka LCI-ja” znači dokument ili datoteka s informacijama o životnom ciklusu određenog proizvoda ili drugim referencama (npr. lokacijom ili procesom) u kojem su obuhvaćeni opisni metapodaci i kvantitativni inventar životnog ciklusa. Skup podataka LCI-ja može biti skup podataka pojedinačnog procesa, djelomično agregirani skup podataka ili agregirani skup podataka;

(i) „sekundarni podaci” znači podaci koji ne potječu iz određenog procesa unutar lanca opskrbe društva koje provodi studiju ekološkog otiska. To se odnosi na podatke koje društvo ne prikuplja, ne mjeri niti procjenjuje izravno, nego koji se dobivaju iz baze podataka LCI-ja treće strane ili iz drugih izvora. U sekundarne podatke ubrajaju se podaci o prosječnim vrijednostima u industriji (npr. iz objavljenih podataka o proizvodnji, iz vladinih statističkih podataka i od industrijskih udruženja), studije literature, inženjerske studije i patenti; ti se podaci mogu temeljiti i na financijskim podacima te sadržavati posredne podatke i druge generičke podatke. Primarni podaci koji prolaze kroz korak horizontalnog agregiranja smatraju se sekundarnim podacima;

(j) „granica sustava” znači aspekti koji su obuhvaćeni odnosno neobuhvaćeni u studiji životnog ciklusa.

Uz to, pravila za izračun ekološkog otiska kritičnih sirovina moraju uključivati sve dodatne definicije potrebne za njihovo tumačenje.

2. **Područje primjene**

U ovom se Prilogu navode ključni elementi za izračun ekološkog otiska sirovina.

Pravila za izračun ekološkog otiska određenih kritičnih sirovina temelje se na bitnim elementima iz ovog Priloga, pri čemu se uzimaju u obzir znanstveno utemeljene metode procjene i relevantne međunarodne norme u području procjene životnog ciklusa.

Izračun ekološkog otiska neke kritične sirovine temelji se na popisu materijala, energiji, proizvodnim metodama i pomoćnim materijalima u postrojenjima u kojima se ta kritična sirovina proizvodi.

Cilj Komisije u definiranju pravila za izračun ekološkog otiska određenih kritičnih sirovina mora biti dosljednost s pravilima za izračun ekološkog otiska ***poluproizvoda i konačnih proizvoda*** u kojima se koriste te kritične sirovine.

3. **Deklarirana jedinica**

Deklarirana jedinica je 1 kg relevantne vrste kritične sirovine.

Pravila za izračun ekološkog otiska određenih sirovina mogu definirati veću ili manju deklariranu jedinicu, iskazanu u kg, kad je to potrebno kako bi se uzela u obzir priroda ili uporaba neke kritične sirovine.

Svi kvantitativni ulazni i izlazni podaci koje proizvođač prikupi radi kvantifikacije ugljičnog otiska izračunavaju se u odnosu na tu deklariranu jedinicu.

4. **Granica sustava**

Vađenje, koncentracija i rafiniranje su tri faze životnog ciklusa koje treba uvrstiti unutar granice sustava primarnih kritičnih sirovina u obliku sljedećih procesa (kad je relevantno za određenu sirovinu):

(a) procesi više u lancu, među ostalim vađenje rude za proizvodnju sirovine, proizvodnja kemikalija i opskrba kemikalijama i pomoćnim materijalima (***uključujući*** prijevoz), proizvodnja goriva i opskrba gorivom (***uključujući*** prijevoz goriva), proizvodnja električne energije i opskrba električnom energijom i prijevoz materijala u vozilima koja nisu u vlasništvu organizacije ***i kojima organizacija ne upravlja***;

(b) prijevoz rude, koncentrata i sirovina u vozilima koja su u vlasništvu organizacije;

(c) skladištenje rude, koncentrata i sirovina;

(d) drobljenje i čišćenje rude;

(e) proizvodnja koncentrata sirovine;

(f) vađenje metala (kemijskim, fizičkim ili biološkim postupcima);

(g) taljenje;

(h) pretvaranje metala;

(i) čišćenje šljake;

(j) rafiniranje metala;

(k) elektroliza metala;

(l) lijevanje ili pakiranje metala;

(m) obrada potrošenog materija i šljake;

(n) svi povezani pomoćni procesi, npr. obrada otpadne vode (na lokaciji, među ostalim obrada tehnološke vode, vode korištene za izravno hlađenje i površinske vode), sustavi za smanjenje plina (uključujući primarne i sekundarne plinove), grijači (uključujući prethodnu obradu vode za napajanje) i interna logistika.

Unutar granice sustava sekundarnih kritičnih sirovina (koje definiraju fazu životnog ciklusa recikliranje) uvrštavaju se sljedeći procesi (kad je relevantno za određenu sirovinu):

(a) procesi više u lancu, među ostalim stvaranje sirovinskog materijala (otpadni ostaci i neobrađeni koncentrati bakra), proizvodnja kemikalija i opskrba kemikalijama i pomoćnim materijalima (prijevoz), proizvodnja goriva i opskrba gorivom (prijevoz goriva), proizvodnja električne energije i opskrba električnom energijom i prijevoz materijala u vozilima koja nisu u vlasništvu organizacije;

(b) prijevoz koncentrata i otpadnih ostataka vozilima koja su u vlasništvu organizacije;

(c) skladištenje otpadnih ostataka, koncentrata i sirovina;

(d) prethodna obrada sekundarnih materijala;

(e) taljenje;

(f) pretvaranje metala;

(g) rafiniranje metala;

(h) elektroliza metala;

(i) lijevanje ili pakiranje metala;

(j) obrada potrošenog materija;

(k) svi povezani pomoćni procesi, npr. obrada otpadne vode (na lokaciji, među ostalim obrada tehnološke vode, vode korištene za izravno hlađenje i površinske vode), sustavi za smanjenje plina (uključujući primarne i sekundarne plinove), grijači (uključujući prethodnu obradu vode za napajanje) i interna logistika.

Iz izračuna ekološkog otiska trebalo bi isključiti fazu uporabe i fazu na kraju životnog vijeka jer te faze nisu pod izravnim utjecajem odgovornog gospodarskog subjekta. Dopušteno je isključiti druge procese čiji doprinos ekološkom otisku određene kritične sirovine nije značajan.

5. **Kategorije utjecaja**

U pravilima za izračun mora se utvrditi kategorija ***ili kategorije*** utjecaja potrebne za uvrštavanje u izračun ekološkog otiska ***te emisije stakleničkih plinova***. Odabir se temelji na analizi najvažnijih točaka provedenoj međunarodnim znanstveno utemeljenim metodama u kojoj se u obzir uzimaju:

(a) relativna važnost različitih utjecaja, među ostalim njihova relativna važnost za ▌ ciljeve u području klime i okoliša;

(b) potrebe društava niže u lancu koja žele prijavljivati ekološki otisak kritičnih sirovina koje koriste.

6. **Korištenje skupova podataka specifičnih za poduzeće i sekundarnih skupova podataka**

U pravilima za izračun mora se utvrditi korištenje skupova podataka specifičnih za poduzeće i sekundarnih skupova podataka za sve relevantne procese i materijale. ***Ako pravila izračuna dopuštaju izbor između skupa podataka specifičnog za poduzeće i sekundarnog skupa podataka, mora postojati dovoljan poticaj u metodi izračuna za korištenje skupa podataka specifičnog za poduzeće.***

Korištenje skupova podataka specifičnih za poduzeće je obvezno barem za procese pod izravnim utjecajem odgovornog operatera i procese koji imaju najveći utjecaj na relevantne kategorije utjecaja.

Podaci o aktivnostima specifični za društvo upotrebljavaju se u kombinaciji s relevantnim sekundarnim skupovima podataka u skladu s ekološkim otiskom. U pravilima za izračun mora se utvrditi je li dopušteno uzorkovanje u skladu s kriterijima definiranima u međunarodno razvijenim znanstveno utemeljenim metodama.

Ako dođe do promjena u popisu materijala ili strukturi izvora energije u proizvodnji određene vrste kritične sirovine, potreban je novi izračun ekološkog otiska.

Pri izračunu intenziteta emisija ugljika za energiju koja se upotrebljava u različitim fazama procesa navedenih u točki 4., upotrebljavaju se podaci o prosječnim emisijama stakleničkih plinova u strukturi izvora energije u zemlji ili, ako je to moguće, u regiji u kojoj se odvijala određena djelatnost ili proces. Niži emisijski faktori upotrebljavaju se samo ako gospodarski subjekt može pouzdano dokazati da se u njegovim pojedinačnim procesima ili opskrbi energijom emitira manje ugljika od prosjeka strukture izvora energije zemlje, ili, kad je to moguće, regije. To se dokazuje izravnom vezom s proizvođačem energije iz obnovljivih izvora ili proizvođačem energije s nižim udjelom ugljika, ili pak ugovorom kojim se dokazuje vremenska i geografska veza između opskrbe energijom i njezine uporabe od strane gospodarskog subjekta, koje mora potvrditi treća strana izjavom o provjeri.

Pravila za izračun koja treba razraditi u obliku delegiranog akta moraju uključivati detaljno modeliranje sljedećih faza životnog ciklusa:

(a) faze vađenja, koncentracije i rafiniranja primarnih sirovina;

(b) faze dobavljanja i obrade sekundarnih sirovina.

7. **Metode procjene utjecaja**

Ekološki otisak izračunava se znanstveno valjanim metodama procjenjivanja koje uzimaju u obzir kretanja na međunarodnoj razini za relevantne kategorije utjecaja koje se odnose na klimatske promjene, vodu, zrak, tlo, resurse, uporabu zemljišta i toksičnost.

Rezultati se navode kao karakterizirani rezultati (bez normalizacije i ponderiranja).

8. **Razredi učinkovitosti prema ekološkom otisku**

Ovisno o raspodjeli vrijednosti iz deklaracija o ekološkom otisku proizvoda koji se stavljaju na unutarnje tržište, za potrebe razlikovanja na tržištu utvrđuje se smislen broj razreda učinkovitosti, pri čemu kategorija A označava najbolji razred s najmanjim utjecajem životnog ciklusa. Utvrđivanje praga i opsega svakog razreda učinkovitosti temeljit će se na raspodjeli učinkovitosti relevantnih kritičnih sirovina stavljenih na tržište u prethodne tri godine, očekivanim tehnološkim poboljšanjima i ostalim tehničkim čimbenicima koje treba utvrditi.

Komisija je dužna svake tri godine preispitati broj razreda učinkovitosti i pragove koji razdvajaju te razrede kako bi i dalje odražavali stvarno stanje na tržištu i njegov očekivani razvoj.

9. **Ocjena sukladnosti**

U pravilima za izračun i provjeru mora biti naveden primjenjivi postupak ocjenjivanja sukladnosti iz modula utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ uz potrebne prilagodbe za predmetne materijale.

Za potrebe utvrđivanja primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

(a) prikladnost određenog modula s obzirom na tip materijala i njegovu razmjernost javnom interesu koji se nastoji ostvariti;

(b) dostupnost nadležnih i neovisnih trećih strana koje mogu obavljati potencijalne zadaće ocjenjivanja sukladnosti u svojstvu treće strane;

(c) ako je sudjelovanje treće strane obvezno, potrebu da proizvođač slobodno odabere između modula osiguranja kvalitete i modula izdavanja potvrde za proizvod utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ.

Prilog VI.

Relevantni proizvodi iz članka 27. stavka 1.

Sljedeća tablica sadržava popis robe kako je razvrstana u kombiniranoj nomenklaturi u Prilogu I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87.